

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

Masteroppgave 2022 30 stp
Fakultet for landskap og samfunn

Sankten i Ålesund– Nye byrom med historiske linjer

Sankten in Ålesund - New urban spaces with
historical lines

Mari Johannessen Beyer
Landskapsarkitektur

BIBLIOTEKSIDE

Tittel

Sankten i Ålesund - Nye byrom med historiske linjer

Title

Sankten in Ålesund - New urban spaces within historical lines

2022

Forfatter

Mari Johannessen Beyer
maribeyer91@gmail.com

Veileder

Ellen Merete Husaas
Dosent
ellen.husaas@nmbu.no

Fakultetet for landskap og samfunn NMBU

Sideantall: 149

Format: 210x297

Emneord

Attraktive byrom, historie, stedsidentitet, havnepromonade, bærekraftig byutvikling, byromsnettverk, havnepromonade, grønnstruktur, Ålesund

Digitale kartdata er hentet fra Ålesund kommune og brukt som bakgrunn alle analyser og illustrasjoner. Flyfoto i planer er hentet fra Ålesund kommunes digitale kartserver. Analysene er utarbeidet basert på kommunens kartdatabank samt egne registreringer.

Illustrasjoner og perspektiv er modelert i Sketchup og Lumion. Alle figurer og fotografier er produsert av forfatteren dersom ikke annet er oppgitt.

FORORD

Denne oppgaven er skrevet ved Fakultet for landskap og samfunn og markerer avslutningen på min fem år lange master i landskapsarkitektur ved NMBU.

Jeg har hele tiden hatt et sterkt ønske om å jobbe med hjembyen min Ålesund i den avsluttende oppgaven. Ålesund sentrum har et stort forbedringspotensial når det kommer til byrom med gode oppholdsarealer som er tilpasset fotgjengeren og syklisten. Som en velkjent by for vakker arkitektur bør Ålesunds fremtidige byrom ivaretas og utvikles på lik linje med den historiske bebyggelsen. I tråd med kommunens mål om en bærekraftig byutvikling og arealmangel i sentrum, vil transformasjon av eksisterende bebygde arealer være nødvendig for å tilføre nye kvaliteter til sentrumsområdet.

Dette er en prosjekteringsoppgave som tar for seg et byrom sentralt i Ålesund. Gjennom bakgrunnsinformasjon og analyser av sentrum har jeg valgt et område med en velegnet plassering i kjernen av byens jugendstil bebyggelse, men som i dag er svært dårlig utnyttet. Deler av området er nå regulert grøntareal, men har de siste årene blitt utnyttet som parkeringsplass, med en parkeringskjeller under bakkenivå.

I prosjekteringsarbeidet har det vært viktig for meg å jobbe mot en realistisk løsning, som ivaretar de mest nødvendige strukturer som er der idag og samtidig gir et sted et estetisk og moderne løft som harmonerer og spiller på lag med omgivelsene.

Arbeidet med denne oppgaven har vært en tidkrevende og utfordrende prosess, som også har vært utrolig lærerik på alle områder. Jeg vil gjerne takke min veileder Ellen Husaas, som har hjulpet meg gjennom prosessen med gode råd, innspill og motivasjon. Jeg vil også takke Kjersti Valleik Håbjørg for bistand i å tenke i nye baner i utformingen. Jeg vil også takke de jeg har vært i kontakt med i Ålesund kommune for nødvendige samtaler i startfasen og digitale grunnlag.

Til slutt vil jeg takke alle som har heiet på meg gjennom denne prosessen. Spesielt vil jeg takke familien min og fantastiske venner som har stilt opp når jeg har trengt det, og Natalie Lange, som jeg ikke hadde klart meg gjennom studiet uten. Sist men ikke minst, Atle, for å ha vært tålmodig og holdt ut med meg gjennom tidkrevende prosessen.

Oslo, 14.08.2022

Mari Johannessen Beyer

SAMMENDRAG

I denne masteroppgaven prosjekteres et nytt byrom i kjernen av Ålesund sentrum. Målet med prosjekteringsforslaget er å gjenskape den historiske forbindelsen mellom Notenesgata og havet. Den historiske kaikanten er grunnlaget for designet på plassen, og jeg utforsker hvordan denne kan brukes som konsept i et nytt og moderne byrom som samtidig ivaretar stedets identitet og harmonerer med den omliggende jugendstilarkitekturen.

Planforslaget presenteres som et forprosjekt, og det er utarbeidet illustrasjonsplan, teknisk plan, belyningsplan, materialplan, UU-plan, planteplan samt noen utvalgte tekniske snitt til utformingen av stedet. Oppgaven er bygget opp i fire hoveddeler. Først en introduksjon til oppgaven og dens bakgrunn, metode, avgrensning og oppbygging. Deretter følger introduksjon til Ålesund og overordnede analyser av sentrum, som underbygger valget av prosjektområdet. Del tre går nærmere inn på valgt område og studerer næranalyser av prosjektområde. Resultatet brukes som utgangspunkt i den videre design utformingen. I del fire presenteres planforslaget, med nærmere beskrivelse og detaljering av tre delområder. Det vises også en rekke illustrasjoner og perspektiver av de nye byrommene i kontekst. Oppgaven avsluttes med en oppsummering og sammenligning med dagens løsning og en refleksjon. I refleksjonen drøfter jeg planforslaget, designprosessen og veien dit.

ABSTRACT

In this master's thesis, a new urban space is designed in the core of the center of Ålesund. The aim of the planning proposal is to recreate the historic connection between Notenesgata and the sea. The historic quayside is the basis for the design of the square, and I am exploring how this can be used as a concept in a new and modern urban space that at the same time safeguards the place's identity and harmonizes with the surrounding Art Nouveau architecture.

The planning proposal is presented as a preliminary project, and an illustration plan, technical plan, lighting plan, material plan, UU plan, plant plan and some selected technical sections for the design of the site have been prepared.

The assignment is structured in four main parts. First, an introduction to the task and its background, method, delimitation and structure. This is followed by an introduction to Ålesund and overall analysis of the city centre, which underpins the choice of the project area. Part three takes a closer look at the selected area and studies close analysis of the project area. The result is used as a starting point in the further design. In part four, the planning proposal is presented, with further description and detailing of three sub-areas. A number of illustrations and perspectives of the new urban spaces in context are also shown. The assignment ends with a summary and comparison with the current solution and a reflection. In the reflection, I discuss the planning proposal, the design process and the way there.

SISTE SKANSE

*Ta deg en tur langs me
Havna og se
Når sola går ne*

*Å få med deg ykta
Når det rødma så fint rundt om Moljelykta*

*Av gamle byen vi mista så mye..
Dei kloke si`r at vi må oss fornye*

*Det gamle må vike, det nye har rangen
Men endå så har vi no Moljå og solnedgangen.*

JOHAN GRYTTE

INNHALDSFORTEGNELSE

Bibliotekside			
Forord			
Sammendrag			
Abstract			
«Siste Skanse»			
Innholdsfortegnelse			
1 Introduksjon			
1.1 Innledning	14		
1.2 Problemstilling og mål	15		
1.3 Metode	16		
1.4 Oppgavens oppbygning	17		
1.5 Oppgavens avgrensing			
1.6 Kommunens visjoner og føringer	18		
2. Analyser			
2.1 Overordnede	22		
2.1 Ålesund by	24		
2.2 Sjøfart	25		
2.3 Bybrannen	26		
2.4 Jugendstil	27		
2.5 Sjøkantens utvikling	28		
2.6 Landskapsanalyse	30		
2.7 Blågrønn struktur	32		
2.8 Infrastruktur, parkering og støy	34		
2.9 Byrom og funksjoner	36		
2.10 Målpunkter og tilgjengelighet	38		
2.11 Fredet og vernede bygninger	40		
2.12 Ferdsel og gatebruk	42		
2.13 Bystruktur og siktlinjer	44		
2.14 Tilgjengelighet til havet	46		
2.15 Klimatiske forhold	48		
2.16 Oppsummering	49		
2.17 20 på gata	50		
2.2 Næranalyser			
2.18 Prosjektområdet	52		
2.19 Introduksjon og lokasjon	54		
2.20 Steder i nærheten	56		
2.21 Den historiske kaikanten	58		
2.22 Skansetorget	59		
2.23 Dagens situasjon og opplevelse	60		
2.24 Grønnstruktur	62		
2.24 Topografi og skala	64		
2.25 Sol og skygge	65		
2.26 Lokalklima og vindforhold	66		
2.27 Trafikk	68		
2.28 Bevegelse og liv	69		
2.29 Omkringliggende bebyggelse	70		
2.30 Parkeringsanlegget	72		
2.31 SWOT og sammendrag	74		
3. Prosjekteringen		76	
3.1 Konsept og visjon		78	
3.2 Design prinsipper og grep		80	
3.3 Illustrasjonsplan		82	
3.4 Diagram nye funksjoner		84	
3.5 Delområde 1 – Sankten		86	
3.6 Delområde 2 – Skansetorget og Nota		90	
3.7 Delområde 3 – Havnepromenaden og gateløp		94	
3.8 Overordnet teknisk plan		98	
3.9 Delområde 1 – Prinsippsnitt		100	
3.10 Delområde 2 – Prinsippsnitt		106	
3.11 Delområde 3 – Prinsippsnitt		110	
3.12 Belegningsplan		112	
3.13 Materialer		114	
3.14 Belysningplan		116	
3.15 Universell utforming plan		118	
3.16 Planteplan		120	
3.17 Planteliste		122	
3.18 Perspektiver – Delområde 1		128	
3.19 Perspektiver – Delområde 2		132	
3.20 Perspektiver – Delområde 3		138	
3.21 Opplevelser		140	
3.22 Oppsummering og drøfting av utformingen		142	
3.23 Refleksjon		144	
Litteraturliste			
Figurliste			
Vedlegg			

01 INTRODUKSJON

INNLEDNING

ET FORPROSJEKT OM ETABLERING AV NYE BYROM VED SANKTEN

HVA

Denne masteroppgaven er et forprosjekt som viser et idéforslag for anleggelse av et nytt byrom i hjerte av det gamle Ålesund. Prosjekteringsforslaget trekker frem viktige historiske kvaliteter på stedet og viser hvordan disse kan utnyttes i utformingen og designet.

HVORFOR

Ålesund mangler romslige og funksjonelle byrom. De fleste byrommene i sentrum er små, og har lite variasjon i møblering og programmering. Byen trenger flere oppholdsarealer, og tilrettelegging for aktive fasader og servering. Det bør tilrettelegges for forferdsel og opphold langs havnepromenaden. Det er få tilgjengelige og gode arealer i sentrum med tilsvarende potensial, og at dagens funksjon er tilrettalgt bilbruk representerer ikke kommunens ønske om en bærekraftig byutvikling. Byrommet vil være et viktig steg i den riktige retning i tillegg til å ivareta den historiske identiteten.

HVORDAN:

For å skape et byrom, med mål om å om å synliggjøre historiske elementer, gjenskape forbindelsen til vannet og lage oppholdssteder med opplevelseskvaliteter har jeg utarbeidet 9 designprinsipp for utformingen. De er følgende:

- Fremheve historiske linjer ved hjelp av materialer
- Utvide havnepromenaden og arealet til mye trafikanter
- Etablering av vannelement for å gjenskape historisk kaikant
- Forbedre ferdsel og tilgjengelighet
- Forsterke, gjenskape og tilrettelegge for viktige siktlinjer
- Etablere nye målpunkter med ulik programmering
- Plassere nedkjøring til p-hus til fordel for byrommene
- Bevare, fornye eller etablere nye funksjoner
Tilføre stedet grønnstruktur, som romdannende og skjermende element

PROBLEMSTILLING

Hvordan kan historiske linjer fremheves og danne grunnlag for design av nye byrom?

MÅL

- Skape nye oppholdssteder med opplevelseskvaliteter
- Synliggjøre historiske elementer i utformingen
- Gjenskape en forbindelse med vannet

METODE

Utarbedingen av oppgaven har vært en dynamisk prosess, og har bestått av ulike metoder for innhenting av informasjon.

INFORMASJONSINNHEITING

I starten av oppgaven jobbet jeg med gjennomgang av kommunale planer og andre relevante dokumenter. Jeg har vært i dialog med kommunen og diskutert ulike problemområder som kunne tas tak i sentrum.

HISTORISK ANALYSE

Jeg har studerte gamle bilder, kart og bybøker for å få en historisk oversikt over historien til byen og stedet. Dette har spilt en viktig rolle i konsept og design utviklingen

INTERVJUER

Jeg har hatt en uformell medvirkningsprosess hvor jeg har intervjuet folk på gata for å høre innspill og tanker om Ålesund sentrums bymiljø

BEFARING

Jeg har i flere omganger vært på befaring i Ålesund, både i forbindelse med de overordnede analysene og for å dokumentere prosjektområdet og gjøre registreringer

ANALYSER

Jeg har jobbet med analyser og registreringer i to ulike nivåer. Den overordnede analysen har dannet grunnlaget for valg av prosjektområdet, og hjulpet meg å se dette området i en større kontekst. Deretter har jeg gjort en næranalyse av det valgte prosjektområdet, for å forstå dagens situasjon og hvilke styrker og svakheter ved stedet jeg kan ta med meg i den videre prosjekteringen.

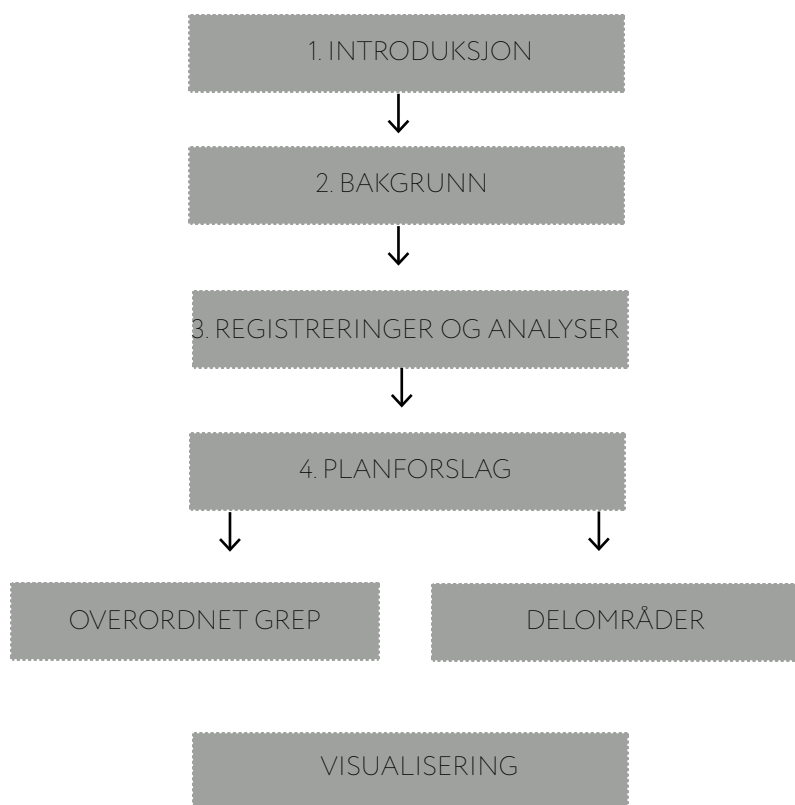
KONSEPTUTVIKLING

Konseptutvikling og utforming har utvilsomt vært den største delen av prosjektet. Dette har vært tidkrevende, og en lang prosess. Jeg har jobbet med skisser, kolasjer, i modell og digitalt, og har brukt mye tid på å løse det praktiske med designet.

VISUALISERING

Visualiseringen og illustrasjonene er gjort gjennom grunnlaget fra Civil 3d, som er lagt videre i Sketchup og Lumion for å produsere perspektiver og illustrasjoner.

OPPGAVENS OPPBYGGING

1. INTRODUKSJON

Innledning til oppgaven, mål og problemstilling, sammen med avgrensning, metoder og oppbygging

2. BAKGRUNN

Presenterer relevante tema for prosjekteringen, kommunens visjon og føringer, samt medvirkningsundersøkelsen

3. ANALYSER OG REGISTRERINGER

Relevant historie trekkes frem før byen analyseres i to skaler. Først overordnet for å kartlegge prosjektområdet og deretter en næranalyse av valgt sted. Analysene brukes som bakgrunn for prosjekteringsforslaget

4. PLANFORSLAGET

Konseptet presenteres og legges frem som flere overordnede grep som vises i illustrasjonsplanen og andre temaplaner. Deretter vises de ulike delområdene med en rekke snitt for å forklare grep. Tilslutt er samles en rekke illustrasjoner av perspektiver for å vise prosjekteringen i kontekst.

AVGRENSNING

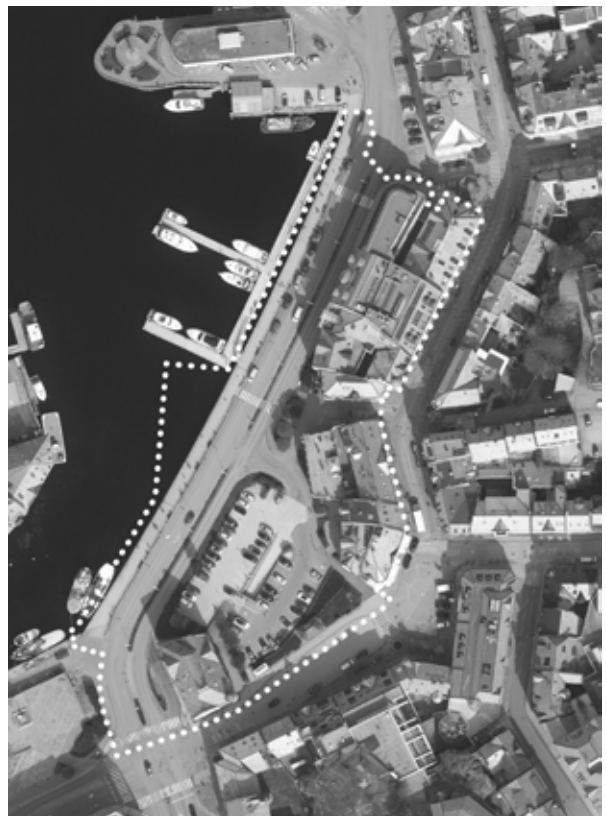
GEORGRAFISK AVGRENSNING

Valg av prosjektområde er valgt på bakgrunn av analyser og registreringer, og samspiller med kommunens ønsker om fremtidig utvikling på stedet og i tråd med regulering av området. Prosjekteringen begrenses til dette området. Den geografiske avgrensingen går over to kommunale eiendommer og har en naturlig start og slutt i begge ender hvor havnepromenaden fortsetter i ny karakter. Sankten har en naturlig avgrensing mot de omliggende bygninge og Notenesgata i sør, det samme gjør Skansetorget mot Kongesgate i øst.

Figur 1: Møre og Romsdal fylke på kartet (Wikimedia, u.å.)

Figur 2: Ålesund kommune geografisk avgrensning (Wikimedia, u.å.)

Figur 3: Avgrensning av prosjektområde (Ukjent fotograf, 2020)

OPPGAVENS AVGRENSNING

Oppgaven er utarbeidet som et forprosjekt med noen detaljerte forslag for prinsipp på oppbygging av utvalgte elementer. Noen av planene som er utarbeidet er i større grad laget på et overordnet nivå. Eksempelvis planene for belysning, universell utforming, og materialer og belegning. Om prosjektet skal kunne realiseres må disse detaljprosjekteres videre.

Oppgaven foreslår et nytt parkeringslokk. Hvordan dette bygges opp og tilpasses gitt planforslaget må dimensjoneres av ingeniører. Høyder, fall, oppbygging av dekke og møte med omliggende strukturer er derfor kun ment som et forslag og utkast.

Oppgaven tar høyde for den nye omleggingen av kollektivtrafikken i sentrum, og baserer seg på at busstoppet i dagens situasjon fjernes. Det samme gjelder gatekjøkkenet sentralt mot Notenesgata. Eieendommen er eid kommunen, og i dialog med de har de forespeilet at dette kan flyttes og fjernes.

Opparbeidingen av Nota og utvidelsen i Brosundet må detaljprosjekteres videre av ingeniør. Jeg har ikke klart å anskaffe tegninger over oppbyggingen av gateløpet, men forslaget mitt tar utgangspunkt i en betongkonstruksjon, omgitt av fyllmasser og pelet i grunnfjellet.

Overvannshåndteringen i prosjektet er ikke detaljprosjektert, men det er tilrettelagt for fall og avrenning som ledes mot vegetasjon eller vannrenner. Hvordan kommunen ønsker å håndtere overvannet på lokket spiller inn på oppbyggingen av en ny tak-konstruksjon.

Opparbeidingen av vannelementet og komblingen av dysene må videre detaljprosjekteres og er kun ment som et prinsipielt utgangspunkt.

KOMMUNENS VISJONER OG FØRINGER

Som en del av kommuneplanens samfunnsdel vedtok Ålesund kommune tre satsningsområder for den kommende perioden 2021-2031:

- Livskvalitet for innbyggere
- Bærekraftig miljø
- Vekstkraftig samfunn

Målene er knyttet opp mot FNs bærekraftsmål, og for denne oppgaven er spesielt disse relevante:

3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET

- Ålesund kommune har likeverdige og helhetlige tjenester av god kvalitet som er lett tilgjengelig for alle
- Ålesund har helsefremmende, trygge og gode oppvekstvilkår for barn og unge

20 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN

- Ålesund kommune driver aktiv tilpasning til klimaendringene
- Ålesundsregionen er ledende på smart og bærekraftig by- og stedsutvikling
- Ålesund kommune er en miljøbevisst organisasjon
- Ålesund er det urbane kulturelle knutepunktet mellom Bergen og Trondheim

14 & 15 LIVET I HAVET / LIVET PÅ LAND

- Ålesund tar vare på naturmangfoldet og utvikler gode rekreasjonsområder som er tilgjengelig for publikum

For å nå disse målene har kommunen utarbeidet egne strategier, et utvalg av de relevante her

- Vi skal ha gode muligheter for å ferdes langs sjøkant og strandsone.
- Vi skal legge til rette for turstier med universell utforming, og friluftsmuligheter for personer med funksjonsvariasjoner
- Vi skal bedre trafikksikkerheten i alle deler av kommunen
- Vi skal ta vare på og beholde grønne lunger i tettbebygde områder som har til mål at folk i sitt egne nærmiljø finner plasser uten alt for mye betong og asfalt rundt seg

Disse strategiene har jeg tatt med meg videre i planleggingen og utformingen av prosjektutkastet på Sankten.

PAKT

Ålesund og omkringliggende kommuner laget nylig en planprogram for areal, transport og klima for Ålesundregionen (Ålesund kommune, 2020). Beboere i den voksende regionen lever og arbeider på tvers av kommunegrensene, hvilket er bakgrunnen for at kommunestyrene så det som nødvendig å lage en plan for hele regionen.

Planen har i grove trekk et mål om å legge til rette for en attraktiv region med bærekraftige løsninger for fremtiden. Det skal deriblant legges til rette for god folkehelse gjennom gode bomiljøer som i større grad er tilrettelagt gåing og sykling.

SØRSIDA

I 2015 godkjente bystyret i Ålesund en ny områderegulering av sørsiden til Ålesund sentrum, med hensikt å legge til rette for videreutvikling av området. De overordnede målene for planen er blant annet å sikre en bærekraftig utvikling med fokus på høy kvalitet, økt kontakt og tilgang til sjøen, bevare Ålesunds historiske identitet og alternative transportløsninger. (Ålesund kommune, 2015)

En av grepene for forbindelser og trafikk er å anlegge en ny promenade langs Brosundet (Ålesund kommune (2012)). Promenaden ender ved starten av prosjektområdet mitt som vil være og vil derfor kunne koble seg på denne

VERNE OG BYFORMINGSPLANEN

Ålesund har en rekke verneverdige bygninger, kulturminner og områder. Disse krever spesielle omsyn og har ofte egne føringer og retningslinjer. Med dette som bakgrunn har Ålesund kommune i samarbeid med historikere, riksantikvaren og andre fagkyndige, utarbeidet en verne- og byformingsplan. Planen er ment som en veiviser til fysiske tiltak i sentrum og har som å ta vare på arkitektoniske og bymiljømessige kvaliteter (Ålesund kommune, 2001).

02 ANALYSER

Figur 4: Avgrensing analyseområde (Ukjent fotograf, 2020)

ÅLESUND BY

Omringet av fjord og fjell ligger Ålesund ytterst på Sunnmøre. Byen er har idag 67 000 innbyggere spredt ut over et stort område (Ålesund kommune, 2022). Ålesund sentrum er langstrag og smal, og kan derfor defineres som en båndby. Dette er ulike mange andre byer som har definerte byrkjerner.

Sentrum deles av Brosundet, som har vært grunnlaget for etableringen av sjøbodene på begge sider av sundet. Sjøbodene og havna var et viktig knutepunkt for det omliggende gatenettet, som slynget seg rundt det kupperte terrenget. Sjøen ble koblet på gatenettet ved en rekke veier og smug, som idag sees på som viktige og identitetsskapende siktlinjer. (Ålesund kommune, 2022).

Figur 5: Ålesund sentrum (Ukjent fotograf, 1959)

SJØFART

De gode havneforholdene langs byen og tilgjengeligheten til havet og fiskerike fjorder gjorde Ålesund til et velegnet sted for sjøfart. I 1793 ble Ålesund ladested og i 1825 fikk byen bystatus. (Ålesund kommune, 2022). I 1848 fikk Ålesund status som kjøpstad, og var på dette tidspunktet et velvoksent fiskevær med 1200 innbyggere.

Havets berikelser, fordelin av råstoffet og handelen av fiskeprodukter var det som skapte byen. I Sjøpakkhusene var det fabrikkdrift og varene her kunne konkurrere på verdensmarkedet.

Figur 6: Sildefiske (Dagbladet, 1959)

BYBRANNEN

Frem til 1904 bestod sentrumsbebyggelsen av sjøboder, handelshus, og bolige i tre. Bybrannen som rammet Ålesund i 1904 er den aller største i Norgeshistorien, og over 850 bygninger forsvant brannen. Utrolig nok var det kun et menneskeliv som gikk tapt, men brannen resulterte i at 12000 av byen befolkning ble husløse. Ålesund reiste seg raskt etter brannen, og var noen år senere ferdig gjenoppbygd med 350 nye hus, denne gangen i mur. Den nye byen fikk en særegen karakter, som er unik til den dag idag. Bybrannen førte til forbud mot trehus i bykjerner, kjent som murtvangsloven.

Reguleringer etterbybrannen ga føringer for at gatestrukturen skulle ha en minimum bredde på 12,5 meter. Uten om det var det var lite endringer i bystrukturen etter bybrannen, så byen har beholdt den gamle strukturen med uregelmessig gatemønster. Dette har gitt Ålesund pittoreske og romantiske preg, som igjen skiller seg fra andre norske byer hvor kvartalstrukturen ble innført. En slik struktur ble verdsatt i byplanleggingsdebatten og argumentert for at det skaper vakre og trivelige omgivelser.

Figur 7: Ålesund sentrum og Brosundet før bybrannen. Byparken er nylig anlagt og kommer tydelig frem i forkanten av bildet (Ukjent, 1890-tallet)

FIGUR 8

Figur 8: Ålesund sentrum og Brosundet etter bybrannen. Store deler av byen har gått tapt i flammene. (Dahl, 1904)

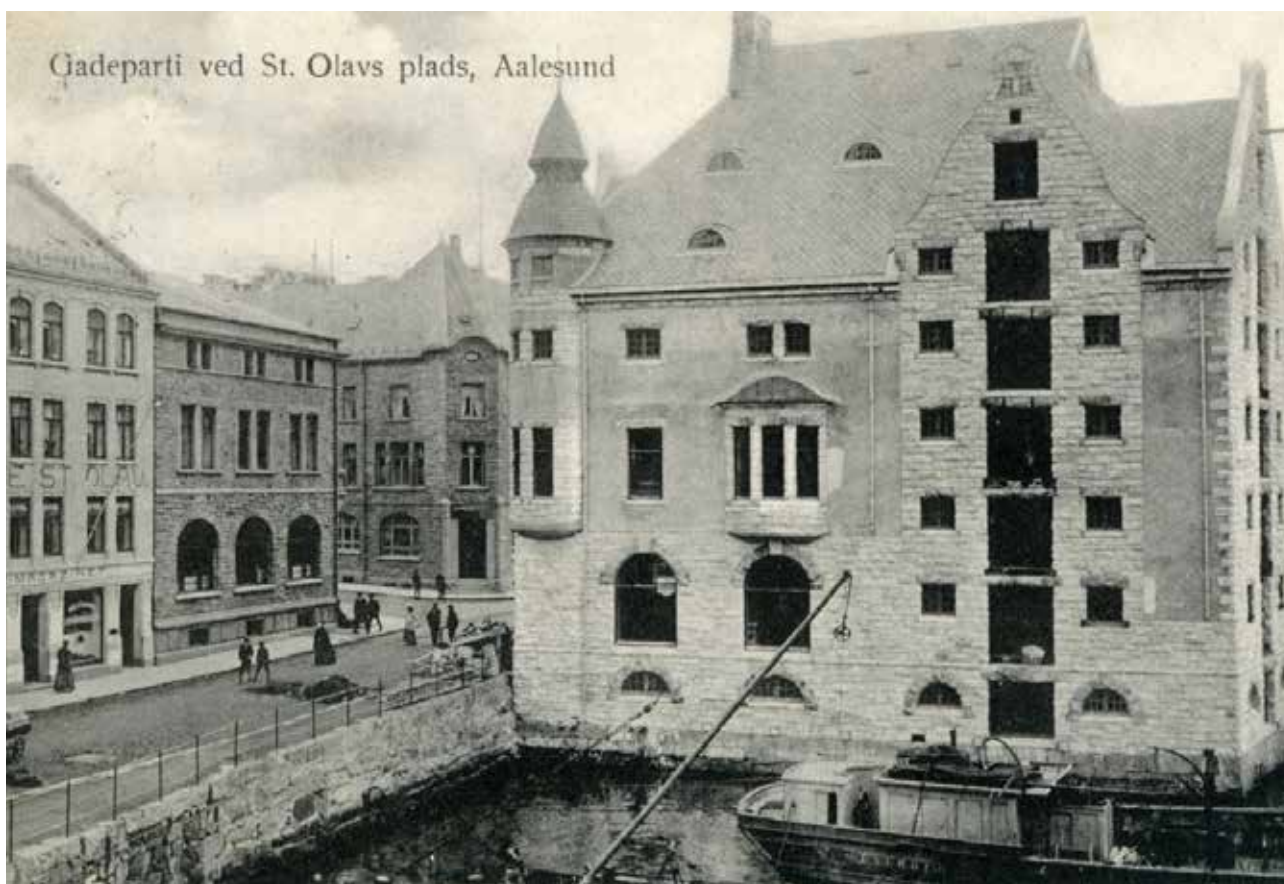
Figur 9: Ålesund sentrum og Brosundet etter gjenreisningen, ganske likt slik vi kjenner denne delen av sentrum idag med unntak av utfyllingen og byggingen av Skansegata (Schrøder, 1937)

JUGENDSTIL

Etter bybrannen i 1904 startet en storreist gjenoppbygging av byen. Jugendstilen dominerer gjenreisingsbebyggelsen i sentrum, hvor elementer fra stilarten kommer til syne i ulik grad. I Ålesund er den tyskinsipirert jugendstilen dominerende, men arkitekturen bærer preg av innflytelse fra flere stilretninger og det er stort sprang i stilarten. Jugendstilen kommer til uttrykk ved trekk fra virkelig eller symbolsk middelalder. Man ser borgaktige strukturer med tårn, motiver fra norsk dragestil, bruk av naturstein og elementer fra romansk kirkearkitektur. (Grytten, 1996).

Ålesunds Jugendstilen domineres av en stor andel kombinasjonsboliger, hvor det var tilrettelagt for næring i lavereliggende etasjer.

På grunn av topografien har flere av byens hoved ferdselsårer blitt etablert langs vannkanten. Dette har fått konsekvenser for kontakten med sjøen, som tidligere har vært svært viktig for byen (Gjestrup & Maure, 1997)

Figur 10: Signalbygget Rønnebergbua med tydelige jugendtrekk. Bildet viser havnerommet før gjenfyllingen og byggingen av parkeringskjelleren og Skansegata (Nygaard, J, u.å.)

Figur 11: (Ukkjent, 1947)

Figur 12: (Ukkjent, 1957)

Figur 13: Skansekaia og Skansegatas øvre del har blitt bygget ut (Ukkjent, 1964 & 68)

Figur 14: (Ukkjent, 1971 & 1972)

Figur 15: Drastiske endringer langs Brosundet med utbygging av Skansegata. Rådhuset er også bygget lenger sør og endret topografien til hele området (Ukkjent, 1982)

Figur 16: Utfylling i nord ved bobilplassen (Ukkjent, 2006 & 2007)

SJØKANTENS UTVIKLING

Frem til 1930 var ikke sentrum preget av store forandringer, utenom bebyggelsesstrukturen som gradvis fortettet seg. Men mellom 1930 frem til idag har det skjedd flere store og omfattende forandringer langs byens sjølinje. Store områder både i sundet og utenfor har blitt gjenfylt og planert for anleggelse av nye gatesystemer. Dette har gjort at hovedferdselen har blitt flyttet til gjennomfartsgater langs sjøsiden. Rent praktisk var det enklere å etablere det her enn å gjøre inngrep lenger inn, men utfyllingene har endret bystrukturen betraktelig. På 70 tallet skjedde flere endringer store endringer ved ny anleggelse av flere store, nye bebyggelser som Rådhuset. I denne perioden ble noe av ornamentene i bebyggelsen fjernet og flere bygninger revet til fordel for de nye klossene. Den nye bygningsstrukturen brøt med jugendstilen, og var en pregløs arkitektur.

Fra 1980 tallet har byvern og bevaring av arkitekturen blitt førende, og Verne- og byformingsplan for Ålesund sentrum" har vært en viktig del for å ivareta byens identitet og jugendstil. (Gjestrup & Maure, 1997)

LANDSKAPSANALYSE

Ålesund er en langstrakt båndby, som strekker seg i vest-østlig retning. Brosundet danner en tydelig flaskehals gjennom sentrum, og er koblet med en bro i den sørlige delen. Hellebroa er idag den eneste overgangen for kjøretøy mellom Aspøya i vest og Nørvøy i øst. Med unntak av dette er det kun en gangbro, enda lenger sør, som knytter sidene sammen. Brosundet er derfor en markant barriere mellom de nordlige sidene av sentrum.

Terrenget i byen er svært kuppert, med unntak av områdene som ligger i nærheten til vannet. Byfjellet Aksla er et tydelig landemerke, og godt synlig uansett hvor i sentrum du måtte befinne deg. Med utbyggingen av byen har flere av knausene og landskapsformene blitt sprengt bort: Det er mange rester gjemt bak husvegger, men Grimmerhaugen består som en av de tydeligste toppene midt i sentrum..

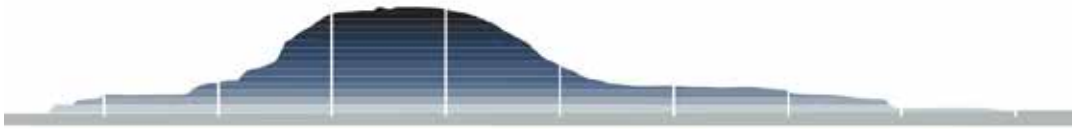

A - A' Storhaugen

B - B' Grimmerhaugen

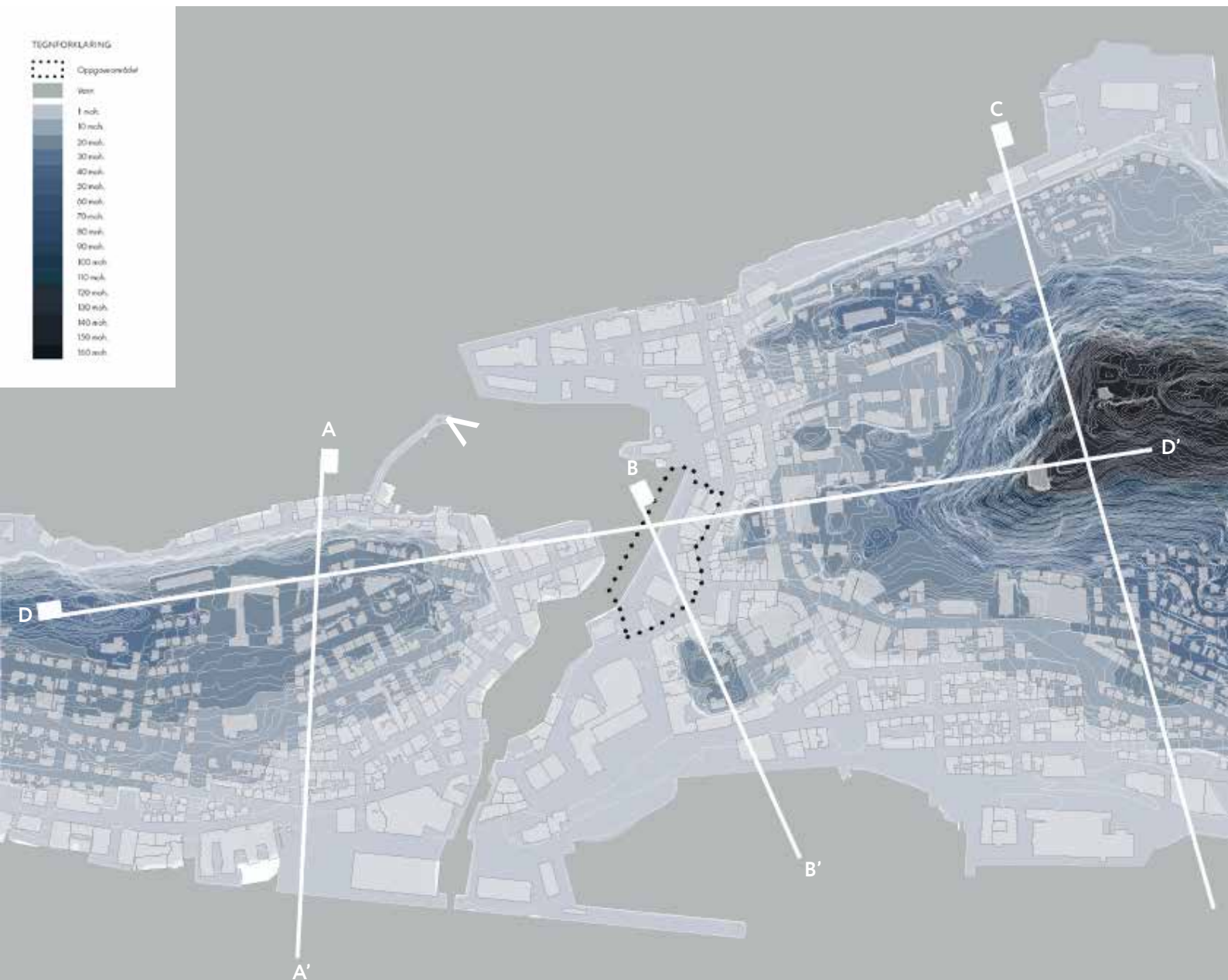
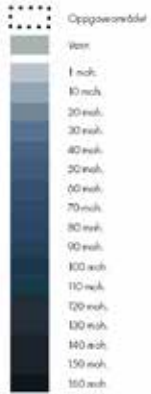

C - C' Aksla

D - D' - Storhaugen til Aksla

TEGNFORKLARING

BLÅGRØNN STRUKTUR

Som analysen viser er det svært liten offentlig grønnstruktur i sentrumsbebyggelsen av Ålesund.

Det er to tydelige, større naturområder i tilknytning til sentrum. Byfjellet Aksla på den østlige delen er en viktigste grønne strukturen i Ålesund, og er et sted som blir mye brukt til rekreasjon og naturopplevelser i nærområdet. Storhaugen i vest er også et viktig grøntareal på den vestlige sentrumsdelen.

Av urbane grønnstrukturer er byparken en velkjent plass, og ligger i kanten av trappene opp mot utsiktspunktet Fjellstua. Byparken er utformet i en klassisk landskapsstil, med grusveier og små benker. Parken ble anlagt for godt over hundre år siden, dette bærer parken preg av og de fleste parktrærne er så store at de skaper mye skygge i parken.

Grimmerhaugen, eller museumsparken som den også blir kalt, er for flere en ukjent plass og ligger skjermet av bebyggelse på alle kanter. Den er kun tilgjengelig via trapper eller relativt bratte bakker. På toppen har man god utsikt fra øst til vest i sentrumsbebyggelsen. Parken bærer derimot preg av lite vedlikehold, og det er få elementer og lite tilrettelegging for varig opphold.

Flere sentrumsgater har trerekker av knutekollet bytrær. Det har vært lite utbedringer av bytrærne, flere har blitt felt grunnet skade men det har ikke blitt plantet nye. Det er anlagt flere prydbed i noen av sentrumsgatene, og langs deler av havnepromenaden. Endel av vegetasjonen bærer preg av klima, og vinden kan bli en utfordring på de eksponerte plassene.

Utfordringen med beplantningen i sentrum, er smale gater, areal mangel og værhardt klima.

Ålesund har behov for mer grønnstruktur i sentrumbildet, og dette vil det tilrettelegges for ved nye prosjekt.

Museumsparken på Grimmerhaugen

Byparken ved Aksla

Grønnstruktur i gatene med knutekollet trær

TEGNFORKLARING

- Oppgaveområdet
- Vann
- Parkareal
- Friområde
- Kirkegård
- Lekeareal
- Trær

INFRASTRUKTUR, PARKERING OG STØY

I de fleste av sentrumsgatene er det gateparkering langs fortauet, selv om enkelte gater oppleves som smale og bratte.

Anleggelsen av Aksla parkeringshus har avlastet noe av behovet, men siden parkeringen ikke er gratis velger flere å ta turen til byens andre "sentrum", Moa, istedet. Dette har store konsekvenser for butikkene og folkelivet i sentrumbildet.

I forbindelse med rushtrafikken er den sørlige del av sentrum belastet av støyforurensing. På grunn av gatestrukturen i de nordlige delene er dette lite problematisk her.

Kommunen har planer om anleggelse av tunnel under Brosundet, for å unngå gjennomfarten i sentrum for de som skal forbi.

Det er flere parkeringsanlegg i sentrum, noen over og andre under bakken. Kiperviktorget er eksempel på et, som har et byrom på lokket.

Flere av de åpne parkeringsplassene i sentrum, er lokalisert i nærheten til vannet. Deriblant parkeringslokket på St Olavs plass (Sankten).

Det er arealmangel i sentrum og store deler av Ålesund er utbygd. Det er svært få ubebygde arealer, med unntak åpne offentlige parkeringsplasser og noen bratte skrenter. Skal det bygges et nytt byrom i sentrum, er de åpne parkeringsplassene potensielle areal.

Parkeringslokket på Sankten

Enveiskjørt gate med parkering

Kiperviktorget og Kipervika P-hus

TEGNFORKLARING

- Oppgjavsområdet
- Vann
- Forketingsplass
- Forketingsdekk
- Over 70 dB
- Over 60 dB
- Europavei E30
- Fylkesvei

BYROM OG FUNKSJONER

Noe som er litt spesielt for Ålesund er at man ikke har et stort hovedbyrom. Med unntak av rådhusplassen, som har kommet etter bystrukturen var satt, består byen av mange mindre byrom istedet. Plasseringen av de kan i enkelte tilfeller virke litt tilfeldig og på lite generøse arealer.

Byrommene kan være både åpne plasser uten trafikk men kan også være de omliggende strukturer rundt et gateløp. Verne og byformingsplanen er utarbeidet med formål om å ivarta historiske kvaliteter og identitet i bybildet, og derfor har byrommene i Ålesund en realt lik karakter når det kommer til materialvalg og utforming (Ålesund kommune, 2001)

Kiperviktorget i sør har blitt en plass med foodtrucks og servering, og er derfor litt annerledes enn de andre byrommene i sentrum. Apotekertorget ved Hellebroa, har en litt annen karakter og er opplevd som det mest brukte byrommet i dagens sentrumbilde.

Rådhusplassen er en stor åpen plass, og etter fasaden ble byttet på rådhuset for noen år siden, ble det i enda større grad synliggjort det manglende vedlikhold på plassen, da det er en stor kontrast til det "nye" bygget.

Ålesund har fler mindre men nokså identiske byrom, og mangler et byrom med en utpreget karakter og større areal.

Apotekertorget ved Brosundet

Kiperviktorget og foodtrucks

Rådhuset og rådhusplassen

TEGNFORKLARING

	Oppgavesenter		Innlepta
	Vann		Parkingsplass
	Kultur		Kollektivtransport
	Skole/kole		Hangbil
	Bolig		Museum
	Blandede funksjoner		Gullhus
	Hvæll		Attraksjoner
	Hvite/hvite		Park
	Park		Shopping
	Flas		Kafe
	Sand betong		Stasjon

MÅLPUNKTER OG TILGJENGELIGHET

Ålesunds målpunkter er lokalisert spredt rundt om i sentrumbildet på begge sider av Brosundet. Arkitekturen og bebyggelsen er også et viktig målpunkt i seg selv, spesielt for besøkende og turister til byen. På lik linje er Fjellstua på toppen av byfjellet Aksla, et velkjent landemerke og utsikten herfra er veldokumentert. En interessant sammenheng er å studere tilgjengeligheten til de ulike målpunktene. Det kupperte terrenget viser at flere av de ikke er universelt tilgjengelig, deriblant byens viktigste grønnstrukturer. Dette viser også viktigheten av de områdene som er universelt tilgjengelig, og sammenhengen med det er at de befinner seg i den lavere delen av byen og i tilknytning til vannet.

Sentrum har utfordringer med tanke på universell utforming og tilpasning til verneverdig bygningsmasse som preger byens identitet og egenart.

Et nytt byrom bør legges i områder hvor det er universelt tilgjengelig.

Ålesund museum på Grimmerhaugen

Byparken med utsikt mot Fjellstua

Ulike destinasjoner i og rundt sentrum

TEGNFORKLARING

	Oppgavesområdet		Kollektivveipen
	Vann		Hungbåt
	Ikke tilgjengelig		Museum
	Delvis tilgjengelig		Gudhus
	Tilgjengelig		Arkivjoner
	Ternell		Park
	Gangforbedeile		Shopping
	Tapper		Kultur
			Skuen

FREDET OG VERNEDE BYGNINGER

Analysen viser oversikt over fredet og vernebygninger kategorisert i fem ulike kategorier.

Type F viser fredet bebyggelse etter kulturminneloven. Type J er verneverdig bebyggelse fra gjenreisningsperioden etter bybrannen, 1904-1915 og er hovedvekten av jugendstilbebyggelsen. Type T viser verneverdig trehusbebyggelse fra før bybrannen. Og som man ser, brant store deler av Ålesund ned i bybrannen i 1904. Type N er verneverdig bebyggelse av nyere dato, og type A er verneverdige anlegg som for eksempel moloen og Molja i nord.

Store deler av sentrumsbebyggelsen består av bygninger fra gjenreisningsperioden, som kjennetegnes av jugendstilen. Dette gir sentrum unike bygninger, med vakre fasader i ulikt materiale og med rike utsmykninger.

Noen av de mest kjente bygningene er de gamle sjøbodene langs den vestlige siden av Brosundet. Disse har direkte kontakt med vannkanten, er godt synlig i ulike farger, og har blitt velkjent identitetsmerke for Ålesund og sentrumsbebyggelsen. I likhet med de, hadde også den østlige siden av sentrum sjøboder i vannkanten. Men utfyllingen og byggingen av Skansegata, har tørrlagt disse og fjernet kontakten med havet for alle, med unntak av den innerste bebyggelsen i Brosundet.

Det bør gjøres tiltak for å synliggjøre den historiske kai-kanten langs den østlige bebyggelsen av Brosundet.

Rønnebergbua

Brosundet og Sjøpakkhusene

Trehusbebyggelsen før bybrannen

TEGNFORKLARING

- Oppgaveområdet
- Vann
- Type F
- Type J
- Type T
- Type N
- Type A

FERDSEL OG GATEBRUK

Kommunen har fått utarbeidet en egen gatebruksplan som har kategorisert sentrumsgatene i fire overordnede kategorier. Disse kategoriene gir føringer på hvordan området skal tilrettelegges og utformes med tanke på funksjoner, materialkvalitet, bygg og fasader mot gate, parkering og vern /universell utforming, og grønnstruktur.

Denne viser at havnepromenaden, langs hele den østlige delen av sentrum kategoriseres som viktige gaterom og i følge planen skal den utformes som steder for opphold og kvalitet, med topp kvalitet i materialvalg, fokus på universell utforming og tilgjengeliggjøring av bygg, med fokus på grønne ressurser.

Planen legger stor vekt på at disse områdene skal være sted for opphold og aktivitet. Planen viser også at de fleste sentrumsgatene kategoriseres innen offentlig karakter. Dette betyr at stedet skal ha aktive fasader i bygg med forskjellige funksjoner, det skal tilrettelegges for opphold og aktivitet i gatene, materialvalget skal være av topp kvalitet og robust materiale, parkeringsområder skal omgjøres til korttidsparkering og det skal generelt være økt fokus på tilgjengeliggjøring og universell utforming i dette området.

Gatebruksplanen viser områdereguleringen av parkeringslokket på Sankten, som defineres til grøntområder og fremhever områdene rundt som offentlig karakter og viktige byrom.

Hellebroa

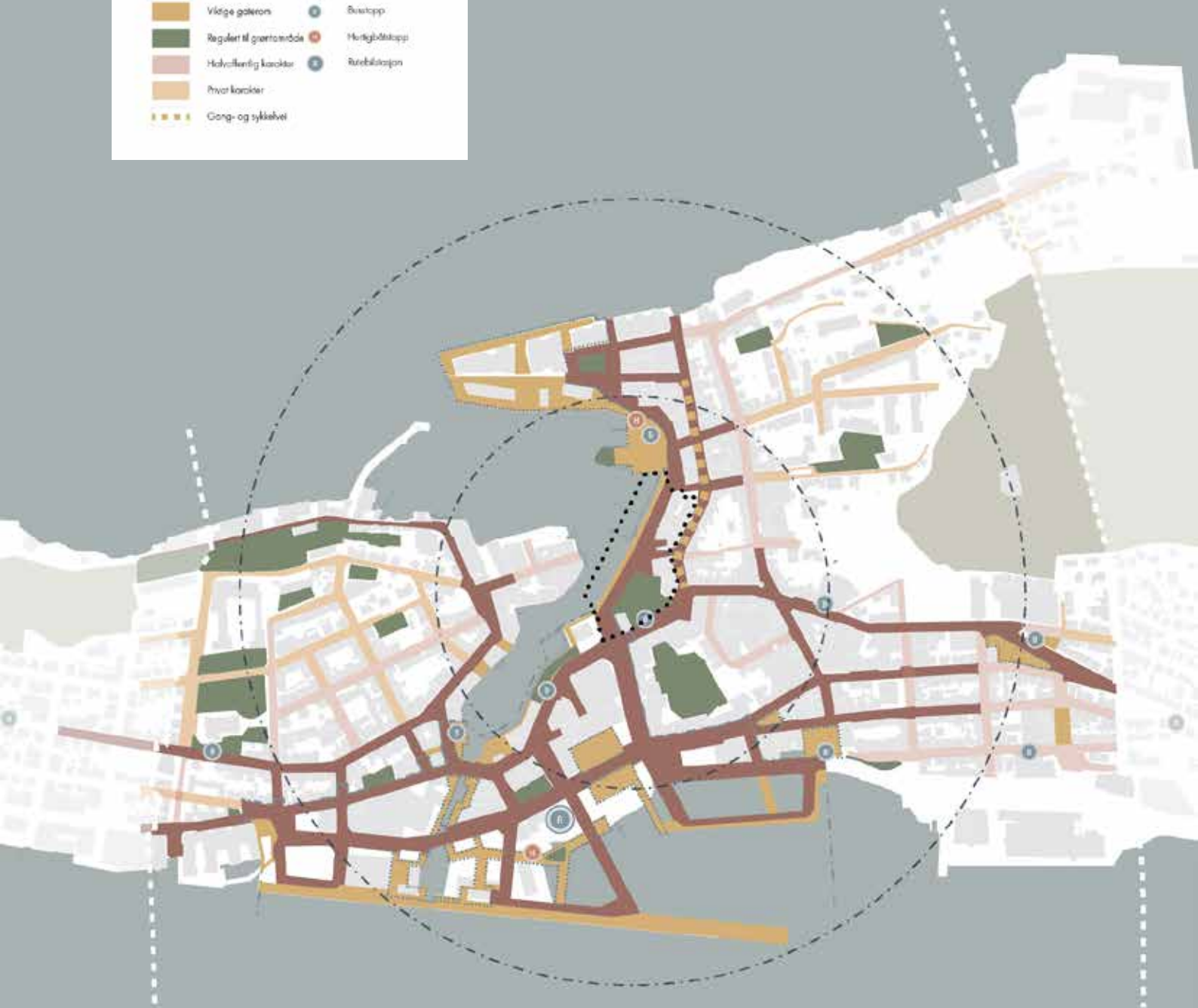
Storgatestein og smågatestein ned Løvenvoldgata

Kongensgate, eller gågata med de klassiske Ålesundsbuene og skiferdekke.

TEGNFORKLARING

	Oppgaveområdet		Viktige gater
	Vann		Utviklingsområde Sørside
	Offentlig karakter		Avstand 250-300m
	Viktige gater		Bustopp
	Regulert til grøntområde		Helligbistopp
	Hølyffentlig karakter		Rullestasjon
	Privat karakter		
	Gang- og sykkelvei		

FIGUR x

BYSTRUKTUR OG SIKTLINJER

Byens gatestruktur er i stor grad bevart fra før bybrannen og i gjenoppbygningsperioden. Gateløpene i byen var lagt hvor det var best egnet med tanke på terreng og fremkommelighet til sjøen. I den østlige sentrumskjernen er det lite kvartalstruktur, den fremkommer mer tydelig i de sørøstlige og den vestlige bebyggelsen. Gateløpene i den østlige sentrumsdelen er preget av det kupperte terrenget fra Aksla som strekker seg nedover og som både fremmer og sperrer for siktlinjene, og oversikten generelt.

Men selv om strukturen kan virke noe rotete, gir den noen fantastiske siktlinjer. Noen planlagt og andre uplanlagt. Dette er en av kvalitetene med den litt slyngete strukturen. Siktlinjene er blir unike og ulike perspektiver åpenbares, enten i form av en bygning tydeliggjøres i det fjerne eller et vakkert motiv mot havet.

Siktlinjer kan brukes til å underbygge stedets identitet og koblinger.

Aspøyskolen i det fjerne

Utsikt fra museumsparken mot Brosundet

Et vakkert perspektiv mellom bygningene

TEGNFORKLARING

- Oppgaverområdet
- Vann
- lange aksjer
- Kortaksaksjer
- Brudd
- Siktlinjer
- Uthålpunkt

TILGJENGELIGHET TIL HAVET

Jeg har hatt en befaring og kartlagt byens tilgjengeligheten til havet langs hele sentrumsområdet. Jeg har fokusert på type sjøkontakt, og tilgjengelighet for mennesker. Analysen viser at det er få velutbygde og sammenhengende havnepromenader langs dagens kaikant. Analysen viser at store deler av den vestlige havnepromenaden er utilgjengelig grunnet sjøbodene og bebyggelse langs kystlinja. Både den nordlige og sørlige delen av sentrumsbebyggelsen består av kaifront hvor større båter og cruiseskip legger til. Disse områdene er ikke tilrettelagt for gang eller opphold, men er delvis åpen for ferdsel.

Det er lagt endel flytebrygger på den østlige delen av sentrumsområdet som om sommeren fylles opp av ferieturister og små fiskebåter. Den østlige delen av Brosundet viser at det er delvis og oppstykket tilrettelagt for ferdsel langs kaia her, med egen gangvei/promenader.

Havnepromenaden langs Skansegata er en av få sammenhengende strekninger som har et stort potensiale for utbedring for opphold.

Brosundet og brygge langs bebyggelsen, som ikke er UU vennlig.

Sørøstlige kaikanten, men fyllmasser og lite tilgjengeliggjøring til havet

De store kaikantene har et åpent preg, men lite tilrettelagt for ferdsel og opphold.

TEGNFORKLARING

- Oppgaveområdet
- Vann
- lav kai
- Steinfyllmasser
- Åpen privat
- Trapper
- Kai
- Utløstjengelig
- Strandsone
- Brygge
- Gangvei
- Bygninger i sjø

KLIMATISKE FORHOLD

Ålesund ligger ytterst i havgapet og er utsatt for ustabil og skiftende vær. Det kan gjerne regne, hagle og være strålende sol flere ganger på samme dag. På grunn av stedets geografiske plassering, har Ålesund et mildt klima på vinteren og kjølige somrer. Gjennomsnittstemperaturen på sommeren er 16 grader og på vinteren er den 5 grader. Derfor er det sjeldent snø over lengre perioder. Derimot regner det en god del, i snitt mellom 50 og 100 mm i måneden mellom sommer og vinter. Timeanddate (u.å.).

På sommerstid har Ålesund dagslys i opp til 20 timer i juni, med solnedgang etter kl. 23 og soloppgang fra 03.30. På vinterstid er det kun dagslys i 5 timer mellom kl. 10 og 15 i desember. Vinterhalvåret er derfor relativt mørkt, og flere områder får minimalt med dagslys denne tiden på året.

På steder hvor vær og klima er en utfordring, bør man fokusere på de gode kvalitetene som dette gir som tilretteleggelse for opplevelser av klima.

OPPSUMMERING ANALYSER

- Ålesund har behov for mer grønnstruktur i sentrumbildet, og dette blir det tilrettelagt for ved nye prosjekt.
- Det er arealmangel i sentrum og store deler av Ålesund er utbygd. Det er svært få ubebygde arealer, med unntak åpne offentlige parkeringsplasser og noen bratte skrenter. Skal det bygges et nytt byrom i sentrum, er de åpne parkeringsplassene potensielle areal.
- Ålesund har fler mindre men like byrom, og mangler et byrom med egen karakter og større areal.
- Sentrum har utfordringer med tanke på universell utforming og tilpasning til verneverdig bygningsmasse som preger byens identitet og egenart. Et nytt byrom bør legges i områder hvor det er universelt tilgjengelig.
- Det bør gjøres tiltak for å synliggjøre den historiske kanten langs den østlige bebyggelsen av Brosundet.
- Gatebruksplanen viser områdereguleringen av parkeringsløkket på Sankten, som defineres til grøntområder og fremhever områdene rundt som offentlig karakter og viktige byrom.
- Siktlinjer kan brukes til å underbygge stedets identitet og koblinger.
- Havnepromenaden langs Skansegata er en av få sammenhengende strekninger som har et stort potensiale for utbedring for opphold.
- På steder hvor vær og klima er en utfordring, bør man fokusere på de gode kvalitetene som dette gir som tilretteleggelse for opplevelser av klima.

20 PÅ GATA

På en forblåst vårdag i mars tok jeg turen ut på gata for å høre med tilfeldige forbigående hvilke tanker de har om Ålesund sentrum, hvor de liker å ferdes og hva de savner i bybildet. Svarene er vedlagt som vedlegg.

Ikke overraskende kommer arkitekturen og bebyggelsen frem som viktige og gode kvaliteter, og noen påstår at dette er verdens vakreste by. Fjellstua og Brosundet ble av flere nevnt som favorittsted i byen, hvor utsikt og sjøkontakt var viktige faktorer for dette. Mange savner mer liv og mennesker i sentrum, og ønsker seg flere kultur og serveringstilbud i gatene. De fleste var enige i at grønnstrukturen har forbedringspotensiale, og vil gjerne at byen skal ha mer beplantning, trær og omliggende oppholdsarealer til dette.

Hva som skal til for at de vil tilbringe mer tid utenørs i byen, var samtlige enige om at klima og vær er en stor utfordring. På tross av dette ønsker de seg flere parker og møteplasser med bykvaliteter. Jeg avrundet praten med å høre hva de kunne tenke seg på Sankten om de fikk bestemme, og dette er noen av svarene jeg fikk:

*"Jeg ønsker meg flere benker med utsikt!"
Dame 26*

"Jeg kan tenke meg lekearealer, trimapparat, vannelement med dynamisk opplevelse og varmelamper" Dame 60

"Et parkanlegg med blomster, trær og benker med kobling til havet" Mann 73

"Noe man kan holde på med gratis" Gutt 14

"Park med serveringsmuligheter" Dame 31

"Blomster og sitteplasser, skjerming mot vind og ly, siktlinjer og konsertplass" Dame 70

"Noe som skaper liv" Mann 59

"Le mot vær og vind" Dame 57

"Store lønnetrær!" Dame 32

"Vil ikke ha mindre parkering" Dame 76

"Litt av alt, noe for barn, spisesteder, festivaler som i sommeren" Dame 76

PROSJEKTOMRÅDET

SKAT

EFLUKAIA

SANKTEN

GRIMMERHAUGEN

Figur 17: (Ukjent fotograf, u.å.)

INTRODUKSJON OG LOKASJON

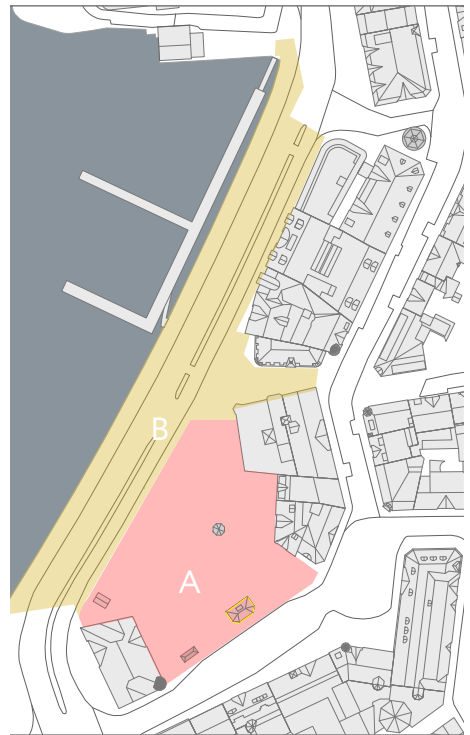
Prosjekteringsområdet ligger i hjertet av det gamle Ålesundet, og blir av flere beskrevet som byens indrefilet. Området avgrenses mot Brosundet i vest og av de omliggende gatene Kongensgate i øst og Notenesgata i sør.

TOMTEN

Prosjekteringsområdet deler seg hovedsakelig over to eiendommer.

Eiendom A består av parkeringanlegget med et samlet areal på ca 3000 kvm.

Eiendom B består av dagens havnepromenade mellom nordlige og sørlige delen av Skansegata, med tre felt for bil i tillegg til hele Skansetorget og er på ca. 4100 kvm.

Figur 18: Oversiktsbilde over sentrum, med plassering av prosjektområdet. (Ukjent fotograf, 2020)

STEDER I NÆRHETEN

Brosundet

Brosundet er byens viktigste vannrom, og kontakten mellom bygg, gate og vannet er viktig for sentrum. Langs brosunnet finner man små og mellomstore møteplasser.

Sjøbodene

Sjøbodene langs Brosundet gir en tydelig og identitetsskapende karakter til bebyggelsen i sentrum. Byggene forteller en stor del om Ålesunds historie. De har vært livsviktige for næringen til byen, og viser den viktige koblingen mellom byen og havet. I sjøbodene har fisk og annen last blitt lasset og losset, og klargjort for videre handel. (Grytten, 1982). Sjøbodene før bybrannen var av en enkle karakter og utformet i tre, med fokus på funksjon som sjøpakkhus. Etter bybrannen har dette endret seg, og de nye Sjøbodene ble bygd opp i mur og fikk flere utsmykninger og detaljer i motsetning til de tidligere byggene. (Tvinnerheim, 1982).

Rønnebergbua

Inn mot plassen grenser det store handelshuset Rønnebergbua, som kan sees på som et av flaggskipene for sjøboder i sentrum. Dette var byens største handelshus og ble oppført i teglstegn, forblendet med råkopp av lokal marmor fra Eide på Nordmøre. Den nordlige og østlige delen av Rønnebergbua vendte mot havnerommet og sjøen, slik at skip kunne lasse og losse direkte til ulike etasjer.

Utformingen til dette bygget med natursteinskledning gjør at dette er en av de mest dominerende byggene i sentrum og blant jugendstilen i byen. Bygget har uthogde ornamenter spredt rundt gavler og fasade. Utfyllingen til vei og parkeringshus har gjort at bygget har mistet sjøkontakten. (Gjestrum & Maure, 1997).

Bygget står selvstendig og har ingen bygg i direkte tilknytning, i motsetning til de fleste andre av sjøbodene.

Sankten

Er oppkalt etter Wollert Erichsen, som var kjøpman og kemner med tilholdssted ved Erichsensbrygga som i dag kalles St Olavs plass. Sankten var midtpunktet i det gamle Ålesund, blir beskrevet som en «scene» full av spradende Ålesundere, hvor man kunne se og bli sett. (Grytten, 1982). Stedet er krysningspunktet mellom Kongensgate, Løvenvoldgata og Notenesgata. Plassen hadde nær og direkte åpning mot havet. Utbyggingen av Skansegata fjernet denne særpregde kontakten. (Ålesund kommune, 2001).

Skansegata

Skansekaia ble ferdigbygd i 1890 og var en damskipkai nord i byen. I nær tilknytning til Skansekaia har man Molja som en betydelig viktig rolle i bybildet og for byens utseendet. På midten av sekstitallet ble kaia utbygd, og i 1975 ble utfyllingen med parkeringshuset og Skansegata ferdig. (Grytten, 1997).

Figur 19: Sikt mot Skansetorget i nederst til høyre før utbyggingen av Skansegata. Her ser man også sjøbodene til venstre for torget, noen av de er revet og/skjult bak nye utvidelser av bygg. (K. Harstad Kunstforlag, 1930-1935 ca)

DEN HISTORISKE KAIKANTEN

Den historiske kaikanten markerer seg tydelig i bildet. Her ser man også utstikkeren mot Brosundet. Nord for Skansetorget ser man bebyggelsen av sjøboder som fortsatt har kontakt med vannet. Bilde er tatt etter første del av utbyggingen av Skansegata og viser hvordan de eksisterende sjøboende lengst nord har mistet kontakten med vannet.

Figur 20: Viser hele den historiske kaikanten langs østsiden av Brosundet. Her stod sjøbodene på rad og rekke i vannkanten på lik linje som de gjør på vestsiden av Brosundet idag. (Ukjent, 1957)

SKANSETORGET

Utstikkeren på Skansetorget strekker seg ca midt ut i dagens gateløp, og er begravet under bakken. Torget hadde en stor trapp på den vestlige siden, samt lyktestolpe ytterst på hjørnet. Benkene ned Skansetorget i prosjekteringen er inspirert av kassene på bildet.

Figur 21: Skansetorget og Sjøbodene i bakgrunnen. Området i øst hvor tønnene står ble senere fylt med bygget som er der idag. (Havnevik, J. u.å.)

DAGENS SITUASJON OG OPPLEVELSE

10. PARKERINGSLOKKET ØST

11. TRAPPEHUS

12. PARKERINGSLOKKET MOT VEST

13. BUSKRATT

14. SKANSETORGET

15. HØYDEFORSKJELL LOKKET

16. HAVNEPROMNADEN

17. OVERSIKTSBILDE MOT SØR

GRØNNSTRUKTUR

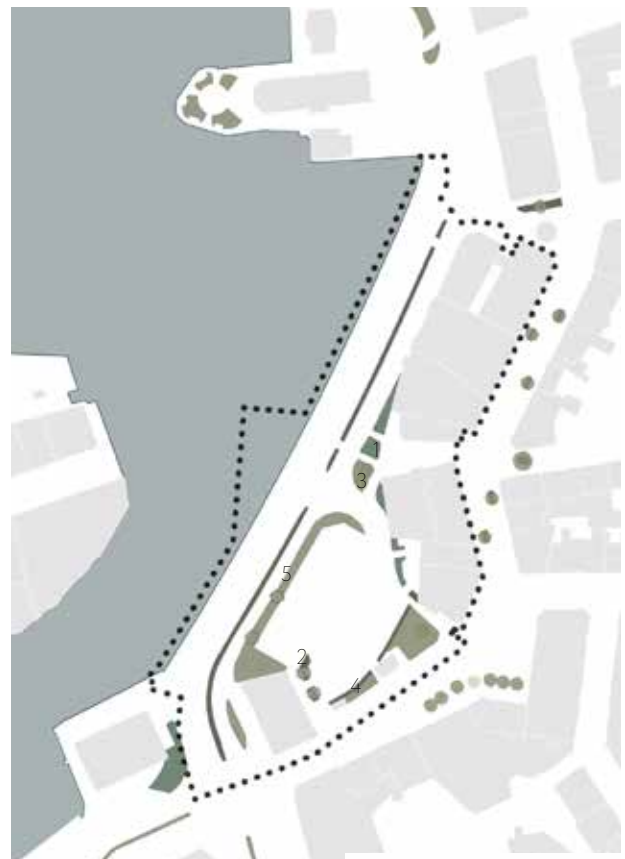
Den sørlige delen av plassen har i dag et grønt preg med laubærhegg som vindsjerm og litt gressareal i forkant av denne. Hekken fungerer også som en barriere mellom plassen og Notenesgata.

Utenfor inngangen og rampen til Rønnebergbua, står det to middels store furutrær i et smalt skrående vegetasjonsfelt med buskkraut. De fremhever inngangen, men skjærer bygningen generelt.

Ved den opphøyde uteplassen, er det plantet vintergrønn buskvegetasjon.

Den vestlige delen av Sankten samt gateløpets midtrabatt, har i dag opphøyde gressarealw.

På den nedre delen av Skansetorget er det flere beplantningsfelt med vintergrønn vegetasjon som skjærer for siktlinjen mellom Kongensgate og havet. Her står det blant annet en stor buskfuru som er overdimensjonert i forhold til plasseringen. Det er også to svensk asaltrær i et av vegetasjonsfeltene.

TEGNFORKLARING

	Oppgaveskille
	Vann
	Mis
	Terrase
	Balkler
	Busk
	Sengrekkeler
	Hele

- Overdimensjonert vintervegetasjon
- Furu skjærer Rønnebergbua
- Flere mindre gressområder uten funksjon

- + To svenskasaltrær
- + Velfungerende laubærhegg

Treslag i parken:

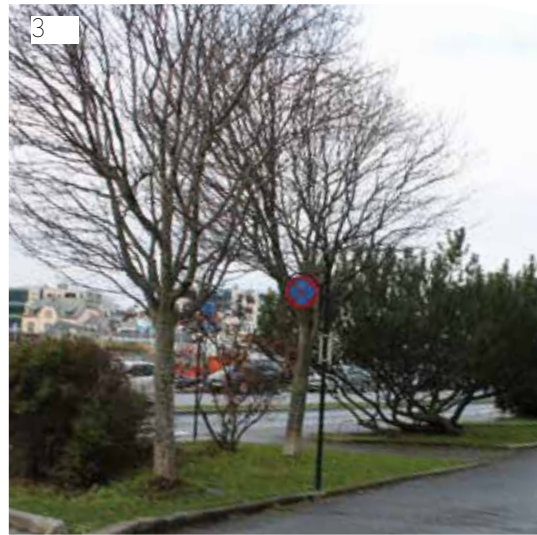
- Buskfuru
- Furu
- Svenskasal

Buskfuur i nedre del av Skansetorget

Furu og vegetasjonsfelt foran Rønnebergbua

To velstående svens asaltrær

Laubærhegg som vindskjerm langs Notenesgata

Opphøyde gressarealer på enden av p-hus konstruksjonen og midtrabatten

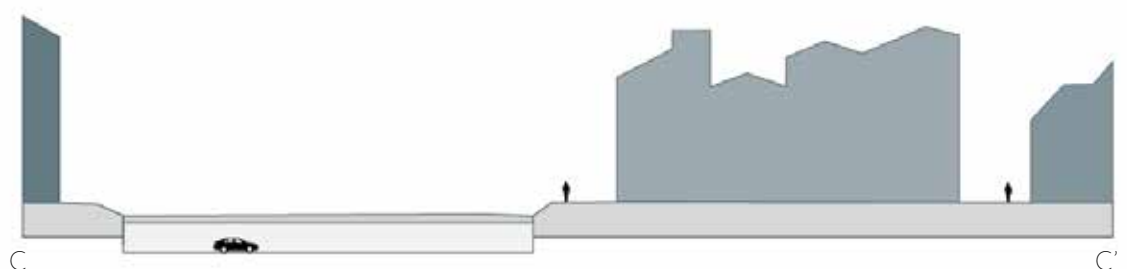
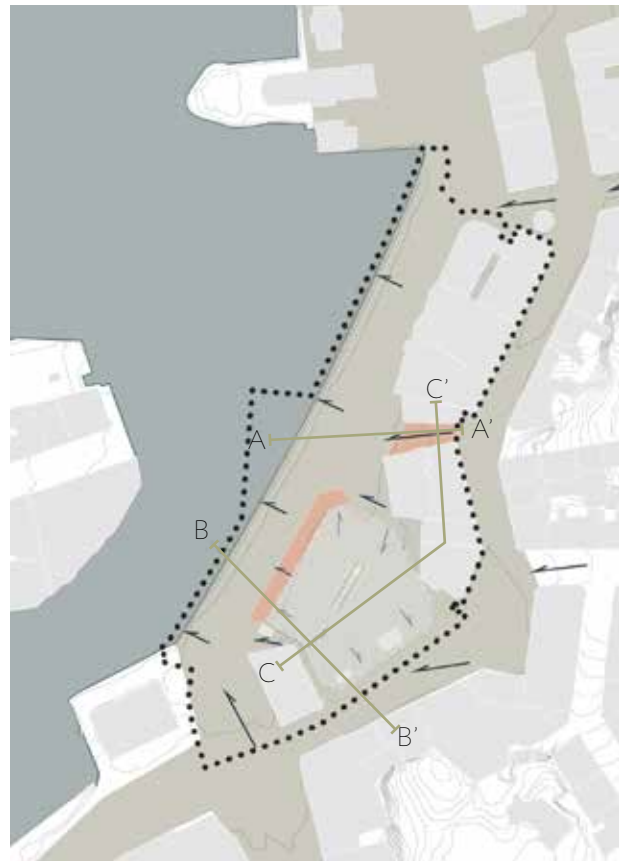
TOPOGRAFI OG SKALA

De topografiske forholdene er ikke særlig utpreget. Hele Skansegata ligger horisontalt parallelt med vannet på høydekote 2+. Toppen av dagens konstruksjon ligger i overkant av høydekote 3 og danner et skrående terreng mot Skansegata. Mellom Kongens gate og Skansetorget er det nesten 2 meter høydeforskjell, og fremstår relativt bratt. Både utgangen fra Rønnebergbua i sørvest og utgangen fra lokalene i øst mot Sankten ligger på ca. høydekote 4 og er idag ikke univerelt tilgjengelig. Parkeringslokket er tilsynelatende flatt i kart og ved befaring. Omliggende bebyggelse er mellom 15-20 meter

- Utfordringer med avrenning av overvann uten fall

+ Høydeforskjellene ned Skansetorget og i enden av parkeringslokket kan utnyttes

+ Fine fasader og høyder på bygg, uten å være overdimensjonert

SOL OG SKYGGE

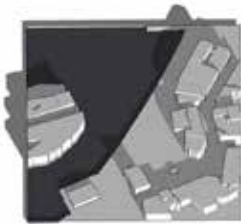
Den omliggende bebyggelsen og Rønnebergbua har en maks høyde på 28 meter. Rett sør for Notnesgate er også den opphøyde museumsparken som strekker seg over hustakene.

Om vinterhalvåret er det lite sol i den sørlige delen av parken på grunn av dette. Rønnebergbua i vest skaper også en stor slagskygge som strekker seg over Skansegata og innover lokket utover ettermiddagen og kvelden.

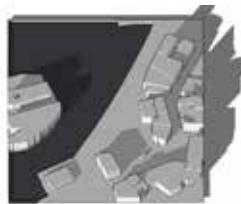
Om sommeren går solen sent ned i Ålesund, og derfor er det lyst til langt utover kveldstidene i sommerhalvåret. Denne delen av året vil også ha solnedgang i horisonten vendt mot plassen. Skansetorget og bebyggelsen er relativt tett, og det er sjeldent sol her med unntak av når solen står i sik-taksene.

Hele havnepromnaden ligger åpent til og har svært gode solforhold.

01. mars 12:00

01. mars 16:00

01. mars 20:00

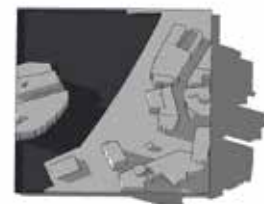
01. juni 12:00

01. juni 16:00

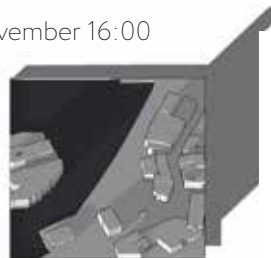
01. juni 20:00

01. november 12:00

01. november 16:00

01. november 20:00

- Den sørlige delen av plassen er mer mørklagt i noen deler av året
- Slagskygge fra Rønnebergbua som brer seg over plassen
- Skansetorget har lite direkte sollys

- + Solnedgang om sommerhalvåret
- + Lange dager på sommerhalvåret
- + Havnepromenaden er åpen og inkluderende

LOKALKLIMA - VINDFORHOLD

Den lokale klimaanalysen viser at området ligger i den midtre delen av den østlige sentrumsbebyggelsen, og ligger delvis utsatt til. Det vil si at plassen på grunn av bebyggelse og terreng ligger mer eksponert til for vind fra sør, vest og nord i motsetning til øst. Sommervinden kommer hovedsakelig fra nord og vest. Vintervinden kommer oftere fra sørøst og sørvest, men på grunn av plassering er ikke østavinden et stort problem på plassen.

De omkringliggende bygningene skaper noen lune soner som egner seg til opphold.

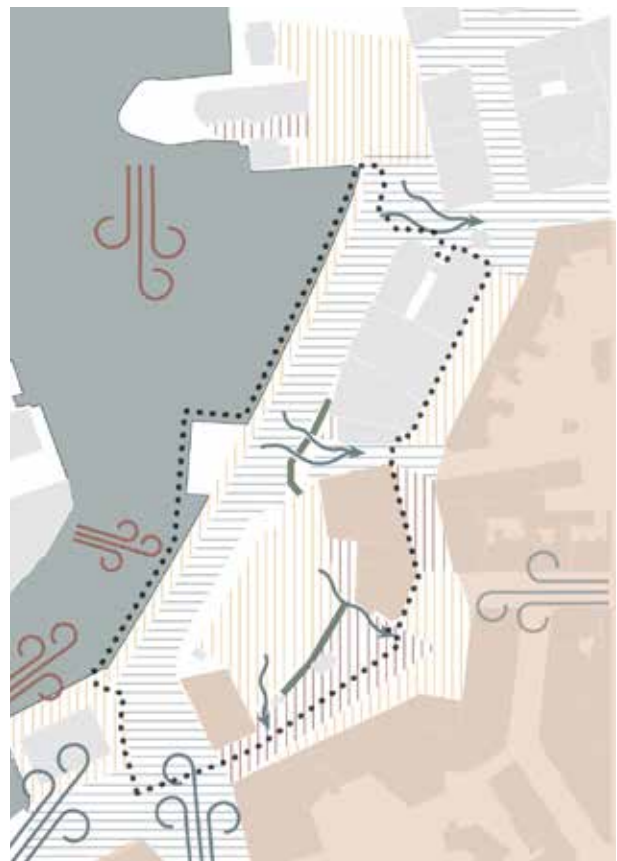
Videre i prosjekteringen av området bør vindretningen og potensielle vindtunneler tas hensyn til og tiltak bør gjøres for å øke komforten i byrommet. Ved å plassere flersjiktet vegetasjon strategisk i forhold til vind.

Det foreslås å bruke flersjiktet vegetasjon for å dempe vindhastigheten, det er spesielt aktuelt langs konstruksjonen av parkeringslokkets vestlige/nordlige side

- Delevis utsatt for vind

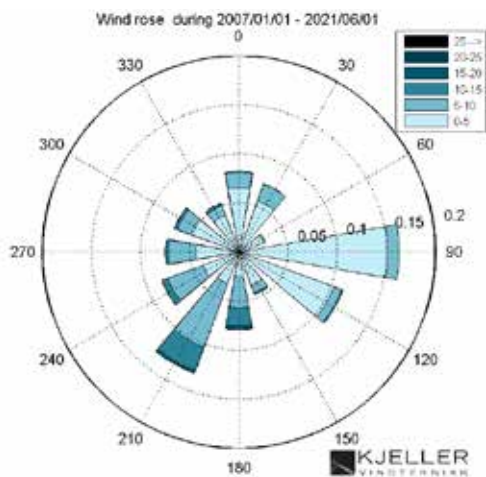
+ Mindre utsatt for vind fra øst, som skaper lune soner i bebyggelsen

+ Dagens vindskjerm fungerer som et vindskapende element

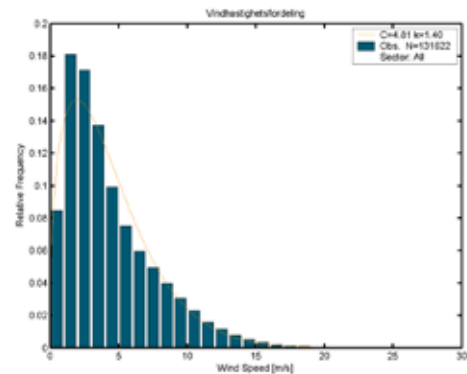

TEGNFORKLARING

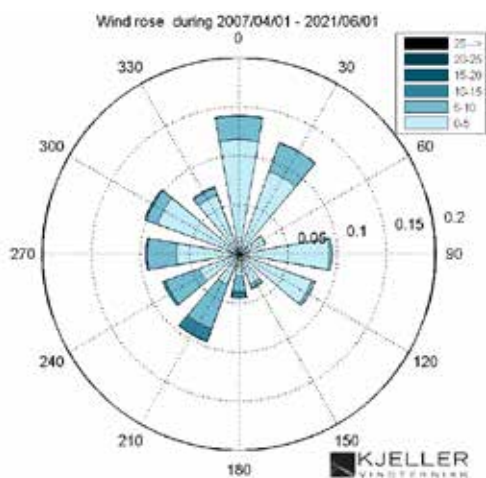
	Oppgavemåttet
	Vann
	Vindretning
	Hållase
	Lurt
	Vindskjerm bygg
	Vindretning
	Vindskjerm vegetasjon
	Dominerende vindretning vinterhalvår
	Dominerende vindretning sommerhalvår

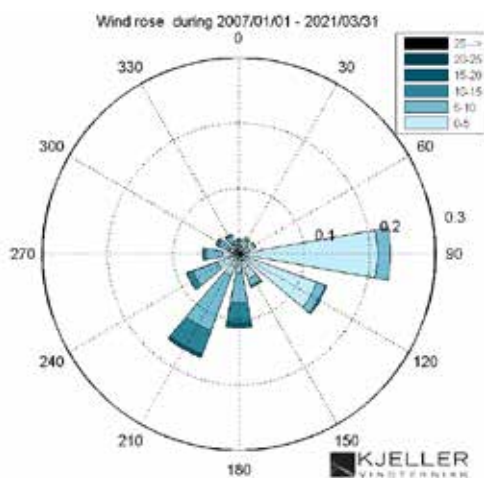
Figur 22: Samlet vindrose (Kjeller vindteknikk, 2021)

Figur 23: Vindhastighetsfordeling (Kjeller vindteknikk, 2021)

Figur 24: Vindrose Sommerhalvår (Kjeller vindteknikk, 2021)

Figur 25: Vindrose Vinterhalvår (Kjeller vindteknikk, 2021)

Kjeller vindteknikk har bidratt med vindanalyse med 500 meters presisjon over byrommet og havnepromenaden. Her ser man de tydeligere forskjellene mellom vinter og sommerhalvåret. I tillegg har jeg fått en vindhastighetsfordeling, som forteller at vindhastigheten først og fremst ligger mellom 1-6 ms.

TRAFIKK

Hele utvidelsen av Skansegata var et bidrag for å forbedre fremkommeligheten mellom nordlige og sørlige delen av byen og for å avlaste parallellgatene. Dagens situasjon har gateløpet tre felt, i tillegg til en midtrabatt. Det ytterste feltet mot havnepromenaden blir i dag brukt til gateparkering. Det er også tre overgangsfelt i gaten. Kongensgate som grenser mot prosjektområde er i dag en gågate, med noe gjennomkjøring i forbindelse med levering.

- Unødvendig avsatt areal til parkering

+ Parkeringsarealet kan frigies og innlemmes i havnepromenaden

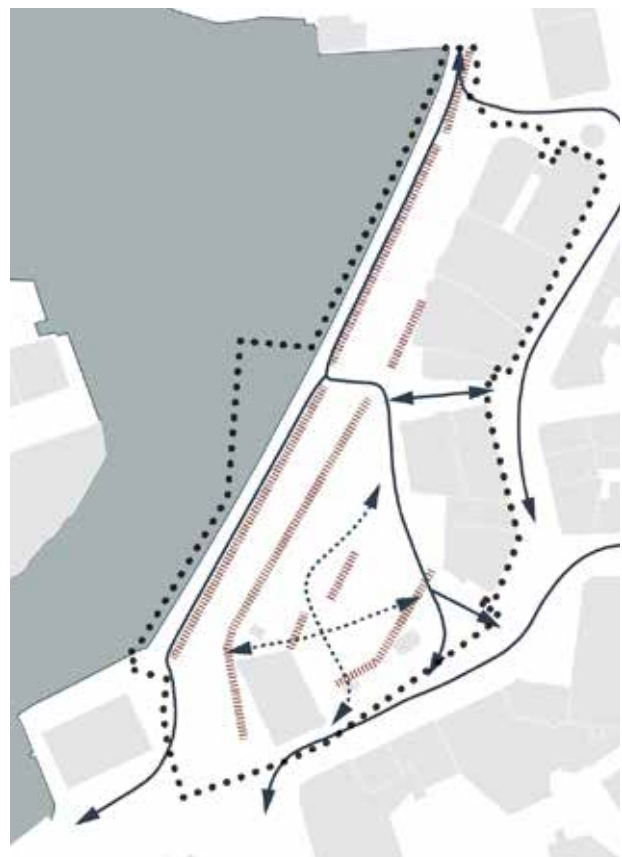
BEVEGELSE OG LIV

Analysen viser ferdsel og gangveier i dagens situasjon samt tråkk på plassen. Ved befaring registrerte jeg noen tråkk og krysninger over Skansegate nord for bygget.

I tillegg viser analysen også barrierene i form av rekkverk som avgrenser kjørebanelen fra gangtrafikk. Skrenten på parkeringslokket og hele den nordlige delen føles også som en barriere. I tillegg er dagens nedkjøring og rampe, plassert midt på bygget lokket og skaper en unødvendig barriere og deler plassen i to.

- Kanten på parkeringsanlegget er en barriere
- Rekkeverket langs gateløpet er også en hindrende barriere mellom de to ulike sidene

- + Etablerte ferdselsårer som kan videreføres og forsterkes
- + Tråkket nord for Rønnebergbua kan brukes som utgangspunkt i nytt krysningspunkt over plassen

TEGNFORKLARING

⋯⋯⋯	Oppgjørsmåte
■	Vann
→	Ferdsl
- - -	SMA
	Skrent

OMKRINGLIGGENDE BYGG

Hele prosjektområdet er omkranset av vernede bygg fra oppbyggingsperioden mellom 1904 - 1915. Flere av byggene langs Notenesgata er rikt dekorert, i ulike farger og som skiller seg fra hverandre.

Henvendt mot Sankten er det fire bygninger som tidligere har hatt sjøkontakt. Disse sjøbodene er nå tørrlagt på grunn av utfyllingen og parkeringslokket. Det ene bygget har en fin, dus rosafarge med mørke røde detaljer som står i kontrast mot de to grensede byggene. De andre byggene mot Skansetorget har en ganske lik fargeskala, som gjør at de går litt mer i hverandre med pusset fasade. De skiller seg fra hverandre med utforming og utsmykking langs vinduer, og høyder på bygningene.

Rønnebergbua er en av de mest kjente bygningene fra gjenreisningsperioden i byen. Det er et enkeltstående bygg, kledd i marmor. Dette bygget har også grenset mot den historiske kaikanten og vært med på å ramme inn havnerommet i det sørvestlige hjørnet.

Omliggende bygninger:

Notenesgata 8, 9, 10, 12: SEFRAK

St. Olavsplass 1, 3: SEFRAK

Kongensgate 1, 3, 5, 7, 9: SEFRAK

Kongensgate 12: Fredet

(Kilde: Kartserver Ålesund)

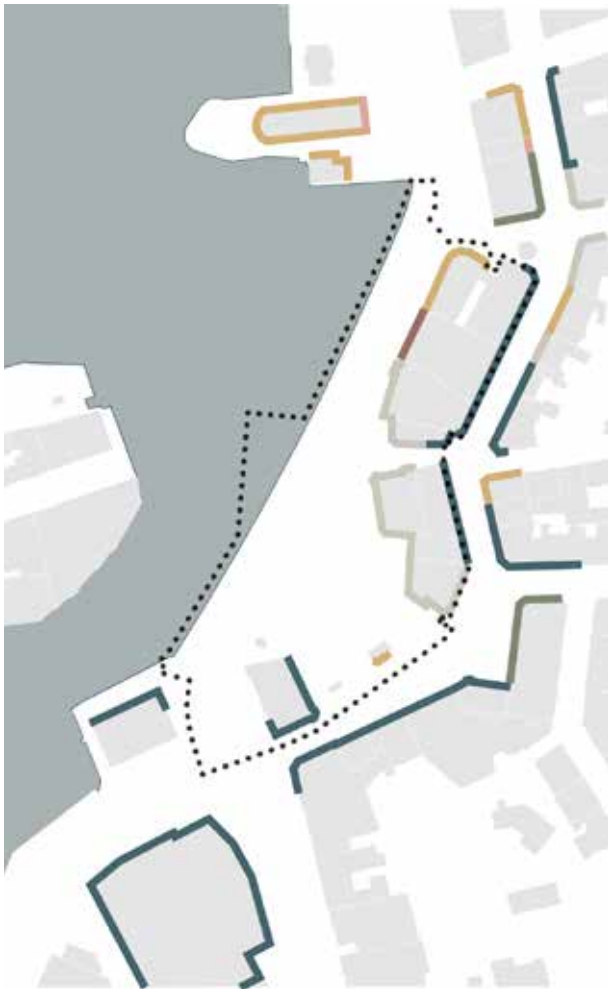

Figur 26: (Google, 2019)

Figur 27: (Google, 2019)

Analysen viser funksjonen til bygningen i og rundt prosjektområdet. Hovedvekten av sentrumsbebyggelsen er en blanding mellom næring og bolig. Byggene i Kongensgate har aktive fasader, med et diverse utvalg av butikker og noen spisesteder. Dette gjelder også gateløpet i Notenesgata samt Rønnebergbua. Analysen viser også stengt og ikke aktive fasader, og her ser man at flere av byggene som henvender seg mot plassen mangler funksjon.

Her er det et stort potensiale for å anlegge nye funksjoner, som kan bidra til å skape mer liv og bruk til området. Byen savner fortsatt flere serveringssteder utendørs, og her er det et godt potensiale for nettopp dette.

TEGNFORKLARING

	Oppgavesområdet
	Vann
	Mat
	Spisesteder
	Butikker
	Bank
	Servicebygninger
	Hotell

- + Muligheter for flere aktive fasader
- + Lunt område i øst på plassen med tilhørende fasader vendt ut mot plassen

- Lite variasjon i butikker, mye turistbutikker
- Mangler serveringssteder i sør

PARKERINGSANLEGGET

Parkeringsanlegget ble bygget midt på 70-tallet i forbindelse med anleggelsen av Skansegate i Bro-sundet. Det er ingen digitale tegninger av anlegget og det er ikke gitt noen nøyaktige innmålinger av høyder utenom kommunens kartdatalag. Ifølge tegninger av taket, analyse med eksisterende høydekoter i Civil 3d og egne registreringer er det minimalt med fall på lokket og det er tilsynelatende flatt. Dette skaper problematikk ved overvannshåndtering, og flere steder registrerer jeg oppsamlingsdammer av overvann ved regnvær. Jeg har ikke registrert noen synlige kummer ved befaring, og jeg antar at avrenningen og dreneringen er i utkanten av lokket. Dette må utbedres ved anleggelse av et byrom på takflaten, og vil kreve strukturell endring i konstruksjonen av taket. I dialog med kommunen har jeg også fått opplyst at konstruksjonen er i dårlig forfatning, og lokket bør utbedres. Det er synlige fuktgjennomtrengninger i store deler av taket under befaring i underetasjen.

På bakgrunn av dette vil den videre prosjekteringen derfor ta utgangspunkt i å anbefale utskiftelse av eksisterende takflate. Om kravet til minimum takhøyde ikke kan innfris med den prosjekterte overflaten på lokket, tar jeg utgangspunkt i at hele konstruksjonen utbedres og tilpasses. På grunn av høydenivå på innganger mot konstruksjonen, bør ikke HP på lokket være høyere enn høydekote 4.

Fordelen med dette vil være å kunne bygge konstruksjonen med fall, i tillegg til at det kan tilpasses den foreslåtte prosjekteringsplanen med plantekasser og vannelement. Den nye planen vil også kreve økt bæreevne grunnet materialbruk og større strukturer som trær. Dette må dimensjoneres av en BIM og videre detaljprosjekteres.

Nedkjøring til parkeringsanlegget

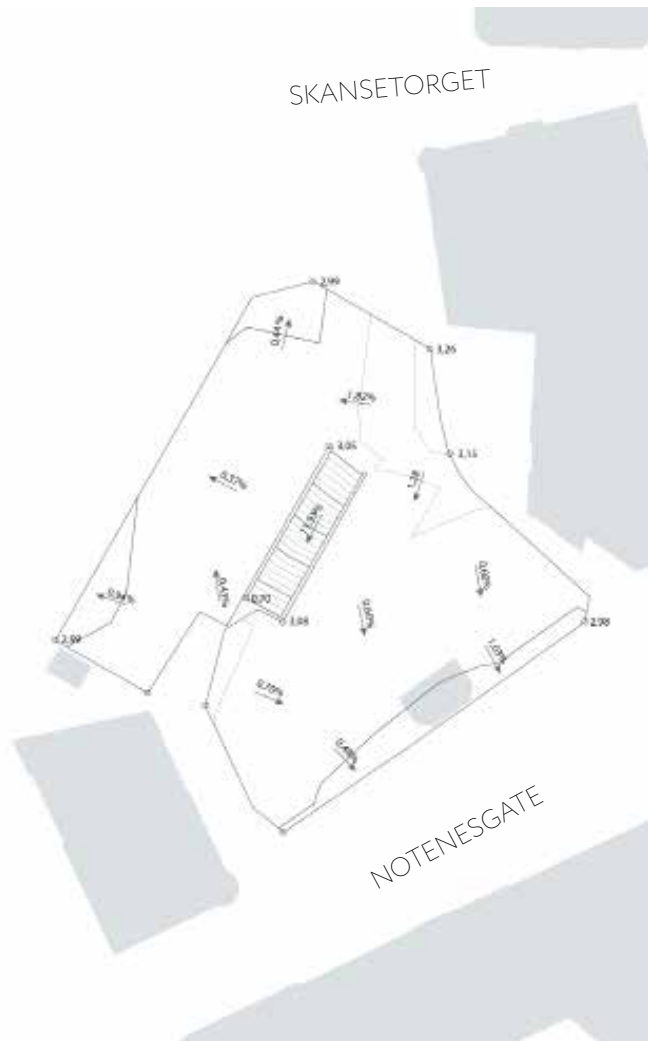
Overvannsproblematikk på lokket

Parkeringsanlegget og tilgang via dagens trappelhus

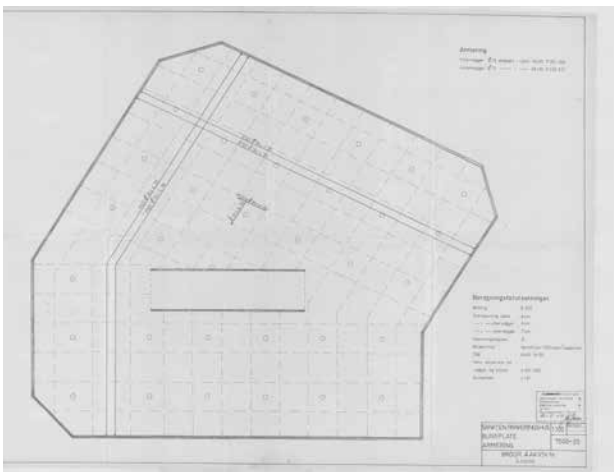

Fuktgjennomtrengning i takflaten

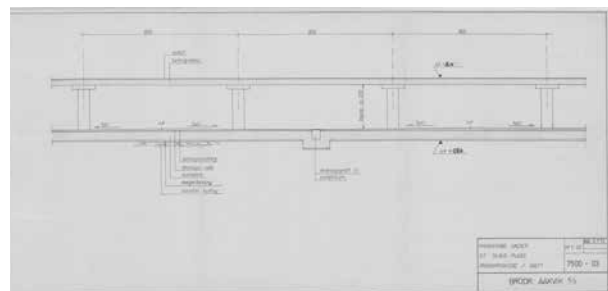

Diagrammet viser en digital versjon av parkeringsanlegget for å vise konstruksjonen i forhold til plassen. Som man ser er store deler av Sankten over parkeringslokkets konstruksjon. Nødkjøringen på lokket skaper en barriere mellom de to delene av flaten.

Fall og avrenningsforhold basert estimerte høydepunkt i Civil 3d.

Figur 28: Konstruksjonstegninger som viser form på parkeringslokket (Brødr. Aavik A/S, 1973)

Figur 29: Konstruksjonstegninger som viser lokk og kjeller. Ingen tydelig fall på lokk i dette snittet (Brødr. Aavik A/S, 1973)

SWOTANALYSE OG SAMMENDRAG

Området har en sentral plasseringen i det gamle Ålesund, med direkte sikt mot havet og Brosundet. Det er lite planlagt grønnstruktur i området, med unntak av noen trær på utsiden av Rønnebergbua og to ved Skansetorget. Trærne ved Skansetorget er i grei forfatning og bør bevares i ny plan. Vindskjermen langs Notenesgata er fungerende grøntelement, men skaper en barriere mellom gata og plassen. Det er et stort areal som kan knyttes sammen med omliggende bystrukturer. Solforholdene er om sommeren svært god, men gjennom vinteren skaper den sørlige bebyggelsen skygge og hindrer sol på deler av plassen. Passasjen mellom Skansetorget og Kongensgate er i motsetning skyggefullt store deler av tiden og programmeringen her bør planlegges deretter.

Det er en variasjon i ulike funksjoner rundt den eksisterende bebyggelsen. På gateplan er det en rekke ulike butikker og serveringssteder, og kjøpesenteret Kremmergården ligger et minuttsgange unna. Bebyggelsen som henvender seg mot plassen er ikke utnyttet i lik grad, og her ligger det et stort potensiale for åpne fasder. Det er ingen spesiell programmering på området idag, med unntakt av funksjon som phus og havnepromenade. Havnepromenaden er en naturlig ferdselår fra den sørlige til nordlige delen av sentrum, og brukes av mange. Langs promenaden er det plassert noe enkeltstående benker.

Området oppleves som flatt, med unntak av Skansetorget mot Kongens gate som ligger. De omkringliggende bygningene er med å ramme inn plassen danner et lunt område innerst i hjørnet av beggelsen. Ellers er området utsatt for vær og vind, spesielt fra vest og nord Både langs gateløpet og på plassen er det muligheter for omdisponering av arealer fra parkeringsplass til byrom. Idag virker bilveien som en barriere mot promenaden. De etablerte ferdselsårene på plassen kan for tydeliggjøres og brukes til å forbedre opplevelsen

- S Sentral lokasjon
Tilgjengelig på bakkeplan
Stort areal
- W Parkeringsløkket skaper begrensninger for utformingen
Værutsatt
- O Byens største byrom
- T Kobling til historiske bygg og strukturer
Trafikk

05 PROSJEKTERINGEN

KONSEPT OG VISJON

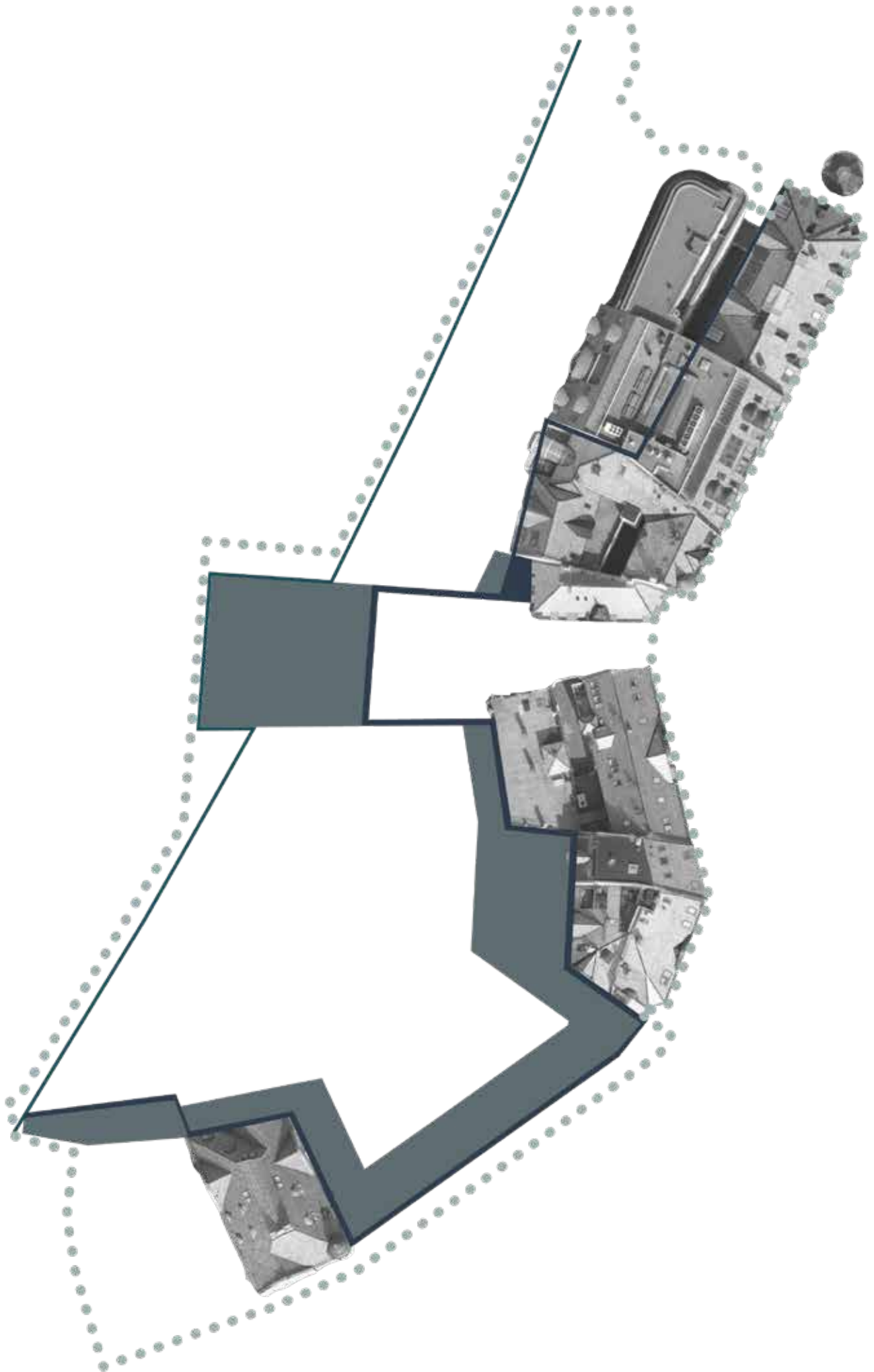
DEN HISTORISKE KAIKANTEN

Den historiske kaikanten er brukt som designkonsept for plassen. Formålet med konseptet er å gi plassen en tydelig identitet, i harmoni med omliggende bebyggelse og strukturer.

Kaikanten viser en viktig historisk linje, og visualiserer hvor grensen til det tidligere havnerommet gikk. Koblingen mellom Notenesgata og havet ble brutt ved utbyggingen av Skansegata. Sjøbodene som er vendt mot plassen mistet også kontakt med havet, og ble tørrlagt.

Ved å fremheve den historiske linjen som utgangspunkt til utformingen, gjenskaper man endel av stedets tapte identitet og gir rommet en tydelig karakter.

Jeg har jobbet mye med kanten og sett på hvordan den kan visualiseres og tas i bruk i nødvendige elementer, samtidig som den gir en estetisk berikelse til stedet.

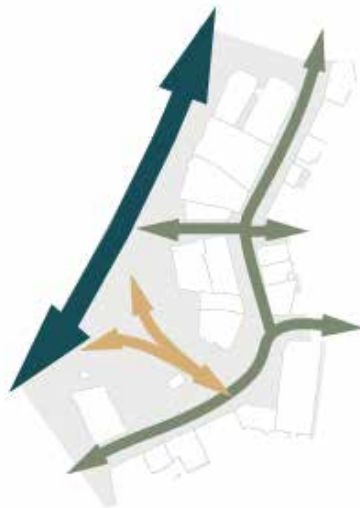

DESIGN PRINSIPPER OG GREP

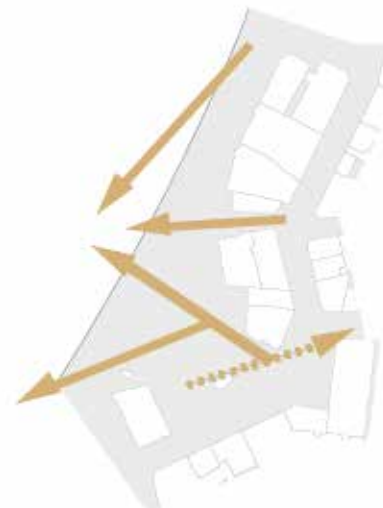
FREMHEVE HISTORISKE LINJER

Kaikanten synliggjøres gjennom materialer og elementer langs linja

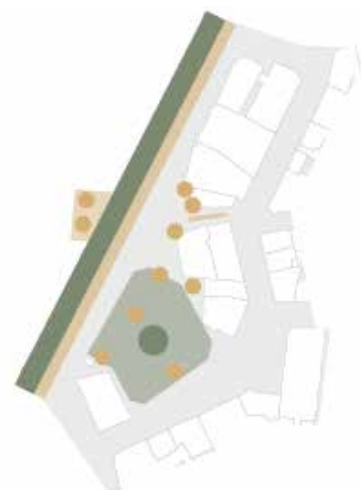
FERDSELSÅRER

Forbedre ferdsel og tilgjengelighet til den nordlige og sørlige sentrumsforbindelsen og omliggende gater

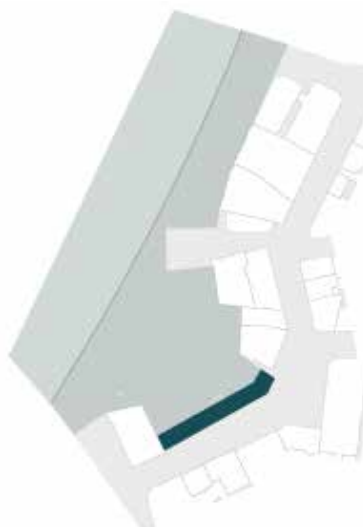
NY NEDKJØRING

Plasseres til fordel for byrommene samtidig som den bevarer eksisterende funksjon

UTVIDE HAVNEPROMENADEN

Arealet avsatt til myke trafikanter utvides og tilrettelegges for opphold og ferdsel langs vannet

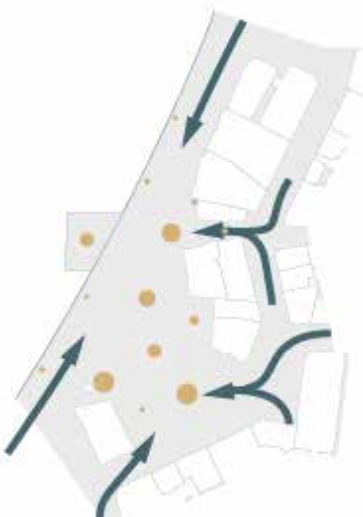

VANNELEMENT

Gjenskaper koblingen mellom Notenesgata og havet

SIKTLINJER

Gjenskape, forsterke og tilrettelegge for viktige sikotlinjer

MÅLPUNKTER

Ulik programmering og funksjoner i de de forskjellige rommene med bygge identitet

NYE OG GAMLE FUNSKJONER

Bevaring, fornying eller forbedring av eksisterende funksjoner til samt tilførsel av nye

VEGETASJONGREP

Tilfører stedet viktig grønnstruktur og forbedrer opplevelseskvaliteten til byrommene. Vegetasjon brukes også som et skjermende element.

ILLUSTRASJONSPLAN (OVERORDNET)

Prosjektområdet er delt inn i tre hovedområder. Sankten, det historiske havnerommet som i dag er parkeringsanlegget, det historiske Skansetorget, som i dag er skjult under bakken og havnepromenadens som strekker seg gjennom Skansegata.

SANKTEN

Omtrent hele plassen ligger over den eksisterende parkeringskonstruksjonen. Som nevnt tar jeg utgangspunkt i at lokket/og konstruksjonen blir fjernet og rekonstruert. Dette har gitt meg friere tøyler til utformingen, og det nye lokket kan derfor dimensjoneres etter det nye planforslaget.

Den historiske kaikanten er et førende konsept og grep som danner grunnlaget til utformingen av hele prosjektområdet. Denne fremheves som et eget dekke av larvikitt, som er gjennomgående langs hele strekket. Den faktiske linja skiller seg ut i form og materiale og ligger som et bånd langs larvikitten. Denne strekker seg langs huskantene og vil være både veggzone, ledelinje, varselfelt gjennom hele strekket og ellers en kontrast i dekke. Sankten kan deles i tre hovedrom, med "Kaikanten" lengst sør, den åpne plassen i midten, og en trelund for skjerming og opphold i nord.

SKANSETORGET OG NOTA

Det historiske torget er trukket opp og synliggjort i dekke og lagt i de tradisjonelle "Ålesundsbuene". Det åpne torget vil gjenopprette den viktige sik-
tlinjen fra Kongensgate og ned mot havet. Torget tar plass og splitter kjørebanelen, noe som vil gi mer rom til krysning og ferdsel for myke trafikanter. Torget blir videre utvidet med utstikkeren Nota. Ytterst på Nota er det lagt til rette for opplevelser og opphold. Inspirert av nota (Notenesgata), er det prosjektert et nett i utstikkeren samt panoramastoler hvor man kan nyte de ulike utsiktene fra stedet.

HAVNEPROMENADEN

Hele havnepromenaden er oppgradert og legger til rette for bedre ferdsel og opphold for myke trafikanter. Promenaden er todelt med ulik hastighetszone beroende på dekke. Nærmest kaia en lavhastighetszone på smågatestein, på det øvrige plan høy hastighet med bredt granittdekke ment for gang og sykkel.

MOLJA
←

BROSUNDET

HAVNEPROMENADEN

SKANSEGATA

HAVNEPROMENADEN

KONGENSGATE

NOTA

SKANSETORGET

SANKTEN

NOTENESGATA

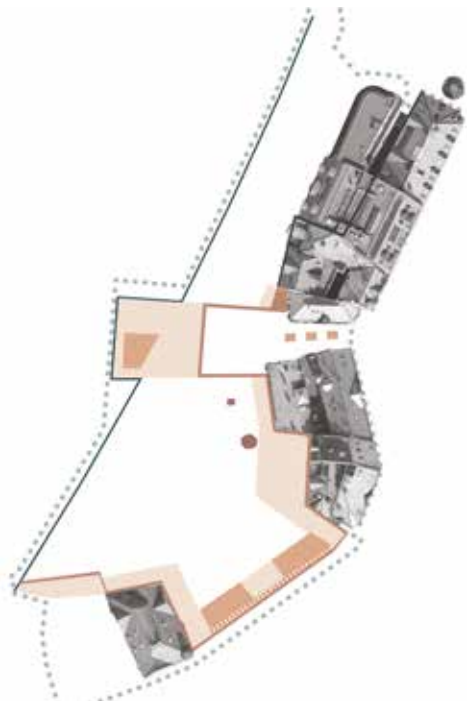
TEGNFORKLARING

- Oppgaveområdet
- Trappehuse
- Blodlønn
- Søyleor
- Svensk asal
- Panoramastoler
- Sykkelparkering
- Benk
- Statue
- Uteservering

M 1:1000 A4

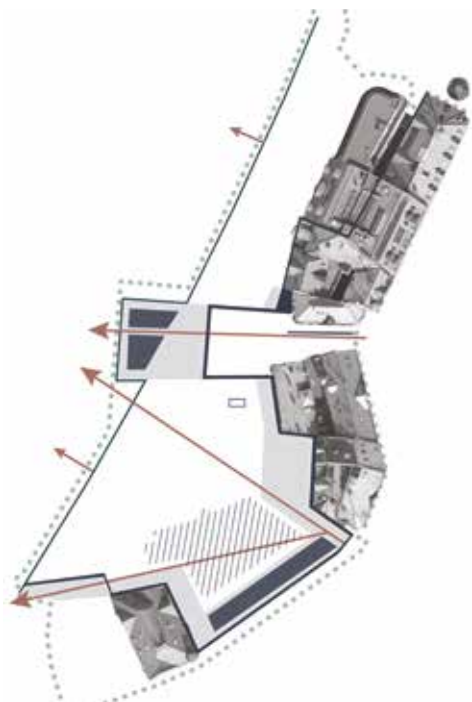
0 10

DIAGRAM NYE FUNKSJONER

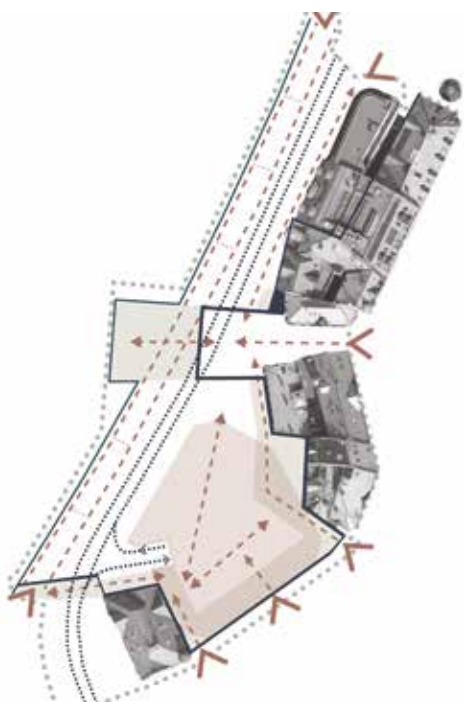
HISTORISKE FORMER OG ELEMENTER

Designgrep inspirert av historiske elementer samt bevaring av eksisterende sentrale element som trappehuset og statue.

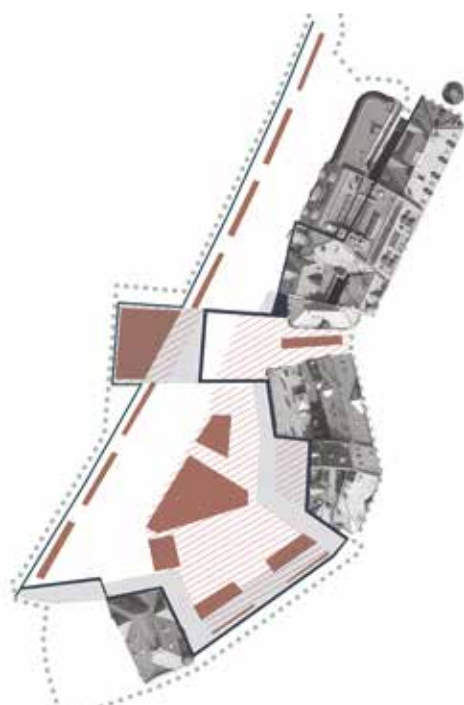
SIKTLINJER OG ATTRAKSJONER

Siktlinjer er førende og forsterkes i den nye utformingen. Vannet brukes gjennomgående som en attraksjon og ressurs. Et åpent byrom gir muligheter for midlertidige attraksjoner.

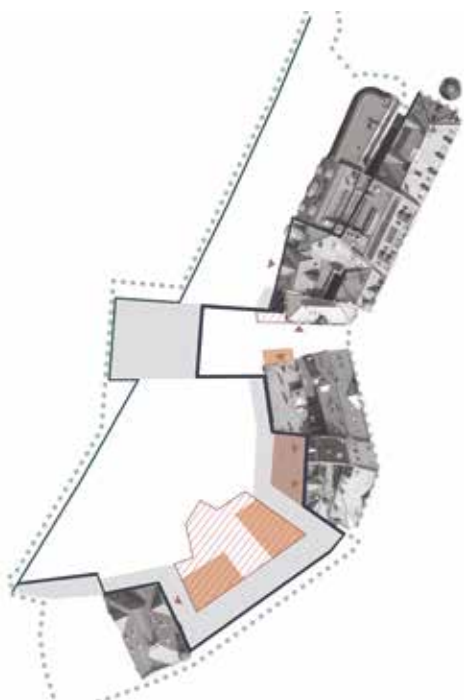
FERDSEL OG TRAFIKK

Ferdselsårene for myke trafikanter forbedres og tydeliggjøres, og skaper nye forbindelser. Kjørebanelen minimeres til to kjørefelt, og får en ny nedkjøring til p-huset.

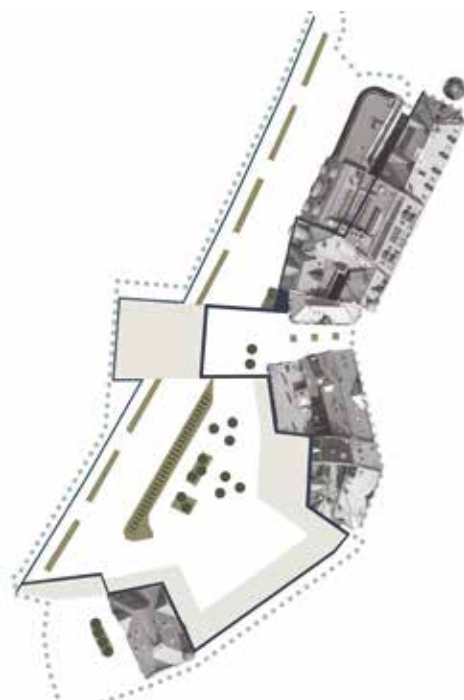
OPPHOLDSSONER

Tilrettelagte soner av ulik karakter ment for opphold med sittemuligheter og noe skjerming. Resterende områder avskjermet fra trafikk gir mulighet for åpen bruk.

ÅPNE FASADER OG NÆRING

Tilrettelegging for aktive fasader vendt mot Sankten og Skansetorget, både permanente og midlertidige. Rommet mot sjøbodene i øst er spesielt godt egnet grunnet klima og vindforhold.

VEGETASJONS OG VINDSKJERM

For skjerming mot trafikk og vind anlegges det grønn vindskjerm mot Skansegata. Vegetasjonsfeltene og trærne på Sankten skaper små rom og møteplasser. Strandbedet langs promendanen skaper et naturlig skille mellom lav og høyhastighetsfeltene.

DELOMRÅDE 1 - SANKTEN

Med unntak av rådhusplassen, vil Sankten være det største byrommet i Ålesund sentrum og er omringet av jugendstil og hav. Det er viktig at utformingen spiller på lag med den omliggende bebyggelsen, og derfor er designet enkelt og oversiktlig, samtidig som det gir ulike oppholdssoner med egne kvaliteter.

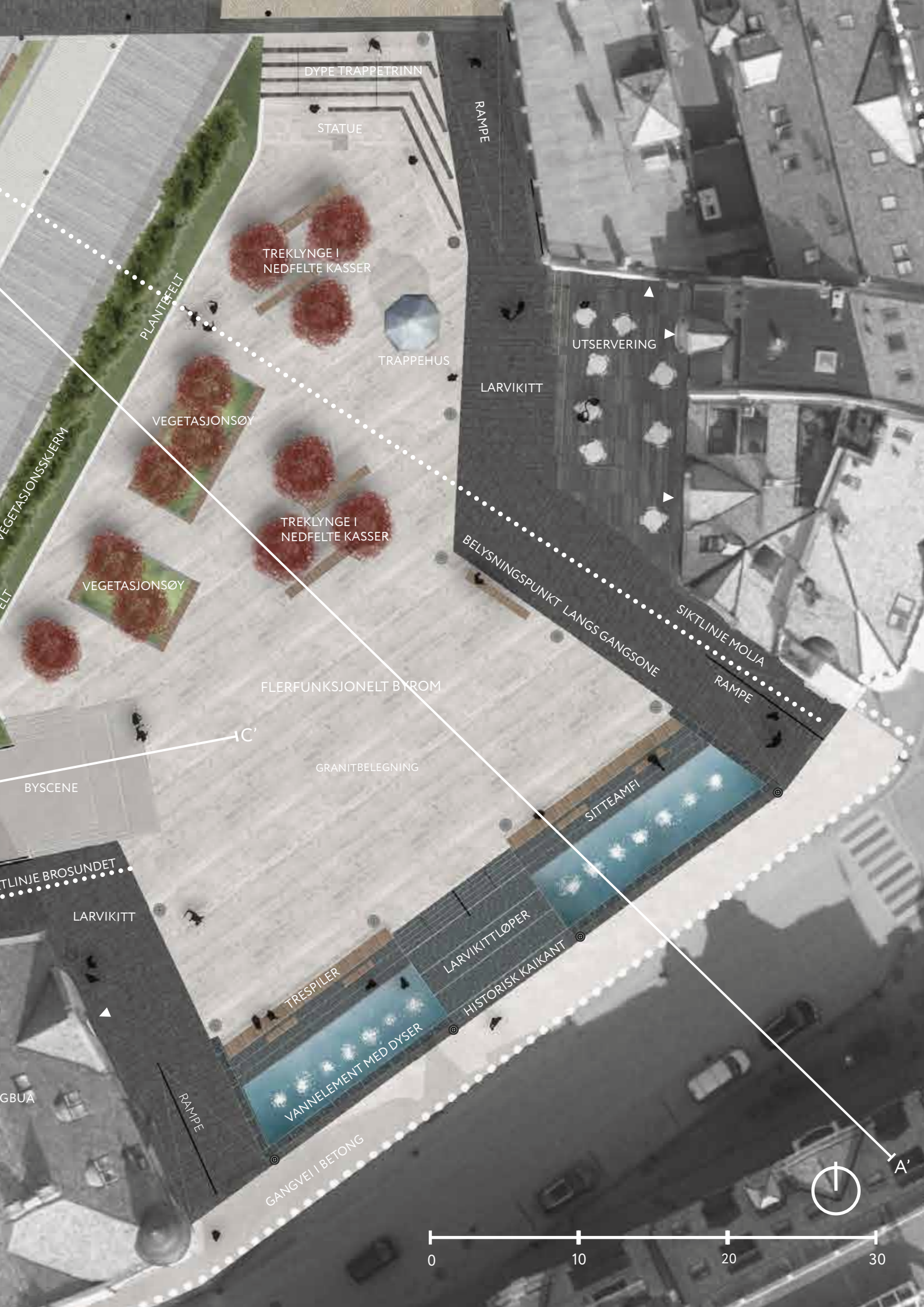
Den historiske kaikanten er brukt som designkonsept og gir et førende grep til utformingen og skal visualisere det historiske og gi byrommet en egen, unik identitet. Den omringer ytterkantene av plassen mot bebyggelsen og kommer frem som en ferdelsåre i larvikitt. Kaikanten har flere funksjoner og utnyttes som rampe, ledelinje, mur, trapp og uteservering, i tillegg til kontrast i belegningen. Overordnet kan plassen deles i tre, med kaikanten og vannelementet i sør, det åpne rommet sentralt på plassen og vegetasjonsøyene og treklyngene mot nord. I tillegg legger jeg også opp til en permanent løsning for uteservering i den nordøstlige delen.

Området blir i dag brukt i forbindelse med festivaler, arrangement og konserter i tillegg til parkeringsplass, og denne funksjonen har vært viktig legge til rette for i det nye designet. Siktlinjene har vært noe jeg vil fremheve og forsterke og holdes åpne. Vegetasjonen bidrar med å skape lune oppholdssoner på plassen.

TEGNFORKLARING

	Oppgaveområdet		Larvikitt
	Trapphuset		Graniitt
	Blodlønn		Trapp
	Lyspunkt		Laubærhegg
	Benk		
	Uteservering		
	Statue		

DYPE TRAPPETRINN

STATUE

TREKLYNGE I NEDFELTE KASSER

TRAPPEHUS

PLANTEFELT

VEGETASJONSØY

TREKLYNGE I NEDFELTE KASSER

VEGETASJONSØY

RAMPE

UTSERVERING

LARVIKITT

VEGETASJONSSKJERM

BELYSNINGSPUNKT LANGSGANGSONE

SIKTLINJE MOLJA

RAMPE

FLERFUNKSJONELT BYROM

GRANITBELEGNING

C'

SITTEAMFI

BYSCENE

SIKTLINJE BROSUNDET

LARVIKITT

TRESPILER

LARVIKITTLØPER

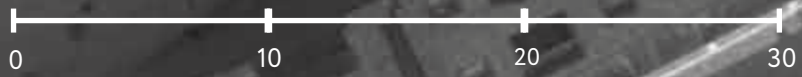
HISTORISK KAIKANT

GBUA

RAMPE

VANNELEMENT MED DYSER

GANGVEI I BETONG

A'

DELOMRÅDE 1 - SANKTEN

Sankten ligger i stor grad over en parkeringskonstruksjon som snittet viser. Dette gjør at plassen er tilgjengelig og oversiklig for alle. Å gjenskape koblingen mellom Notenesgata og havet har vært viktig, og plasseringen av vannelementet baserer seg derfor på dette. Vannelementet visualiserer grensen mot det tidligere havnerommet og blir bygd opp av larvikittblokker med et amfi vendt mot Notenesgata. Larvikitten er konsekvent brukt for å fremheve det blå fra havet og sjøen.

Den åpne plassen er skal være et funksjonelt byrom, og skal kunne brukes ved ulike anledninger og til små og store arrangement med en åpen flate på 750 kvm. En utfordring med utendørs arrangement, spesielt på vestlandet, er været. Plassen har permanente forankringspunkt skjult i belegningen for et spesialtilpasset seil som kan brukes ved sterk sol eller regn. Dette er inspirert av de mange seilbåtene som en gang har hatt plass her.

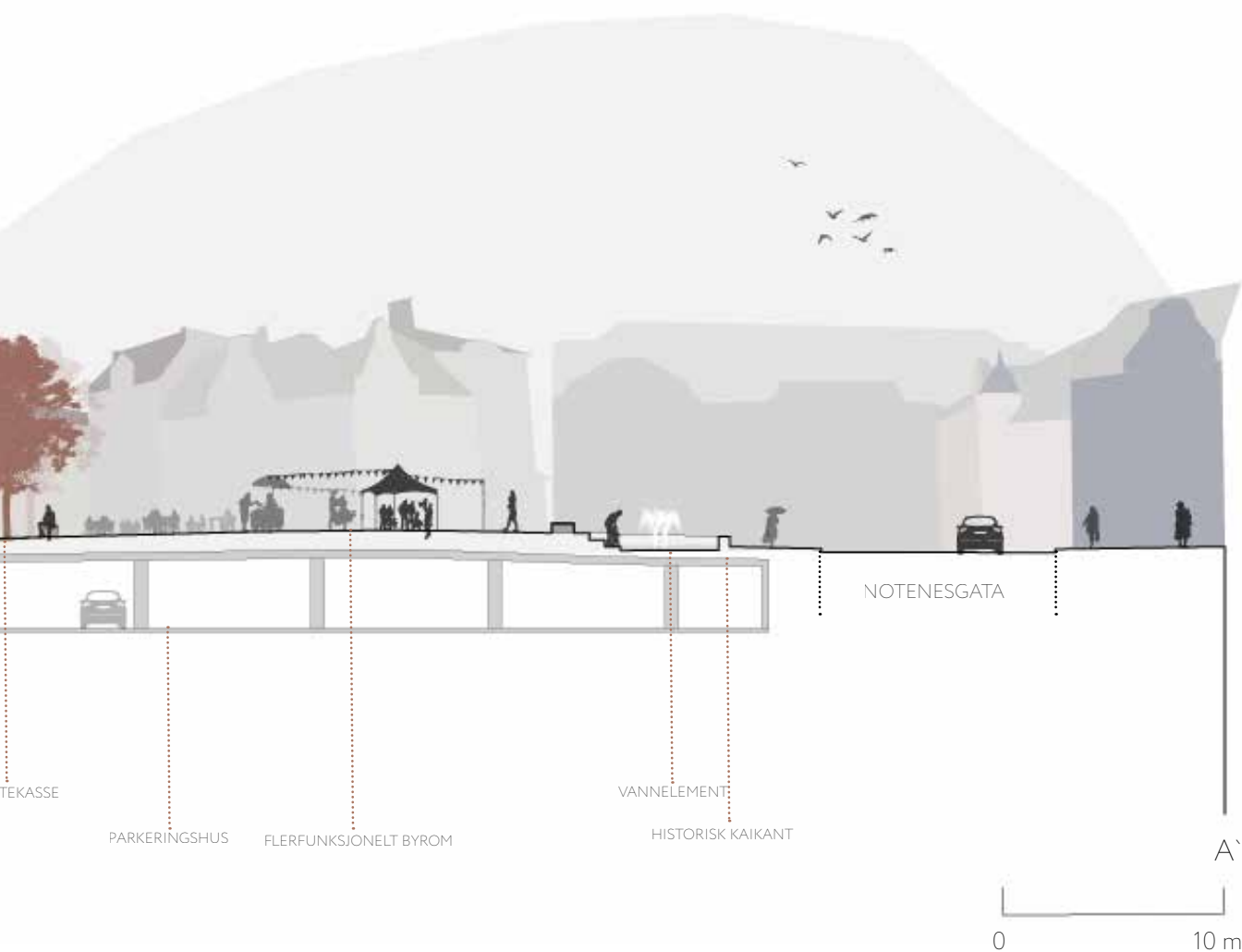
Byscenen henvender seg mot byrommet fra vest, og er i tillegg til en scene og et amfi en funksjonell løsning for den nye nedkjøringen til p-huset. Scenen er på 6,8 x 11 meter, med amfitrinn som er beregnet både for kor, korps og mindre konserter med mulighet for utvidelse ved behov. Det er valgt robust og slitesterkt dekke av granitt over hele takflaten, for å tåle ulike påkjenninger.

Vegetasjonsøyene og treklyngene blir romdannende element og tilbyr i tillegg til pryddverdi, oppholdsarealer langs kantene. Mot Skansegata er det planlagt en grønn vindskjerm, for å øke komforten på plassen. Det eksisterende trappehuset er flyttet og bevart i den nye planen, dette gjelder også statuen "Bror og Søster" som står der i dag.

PLAN

TRAPPEHUS

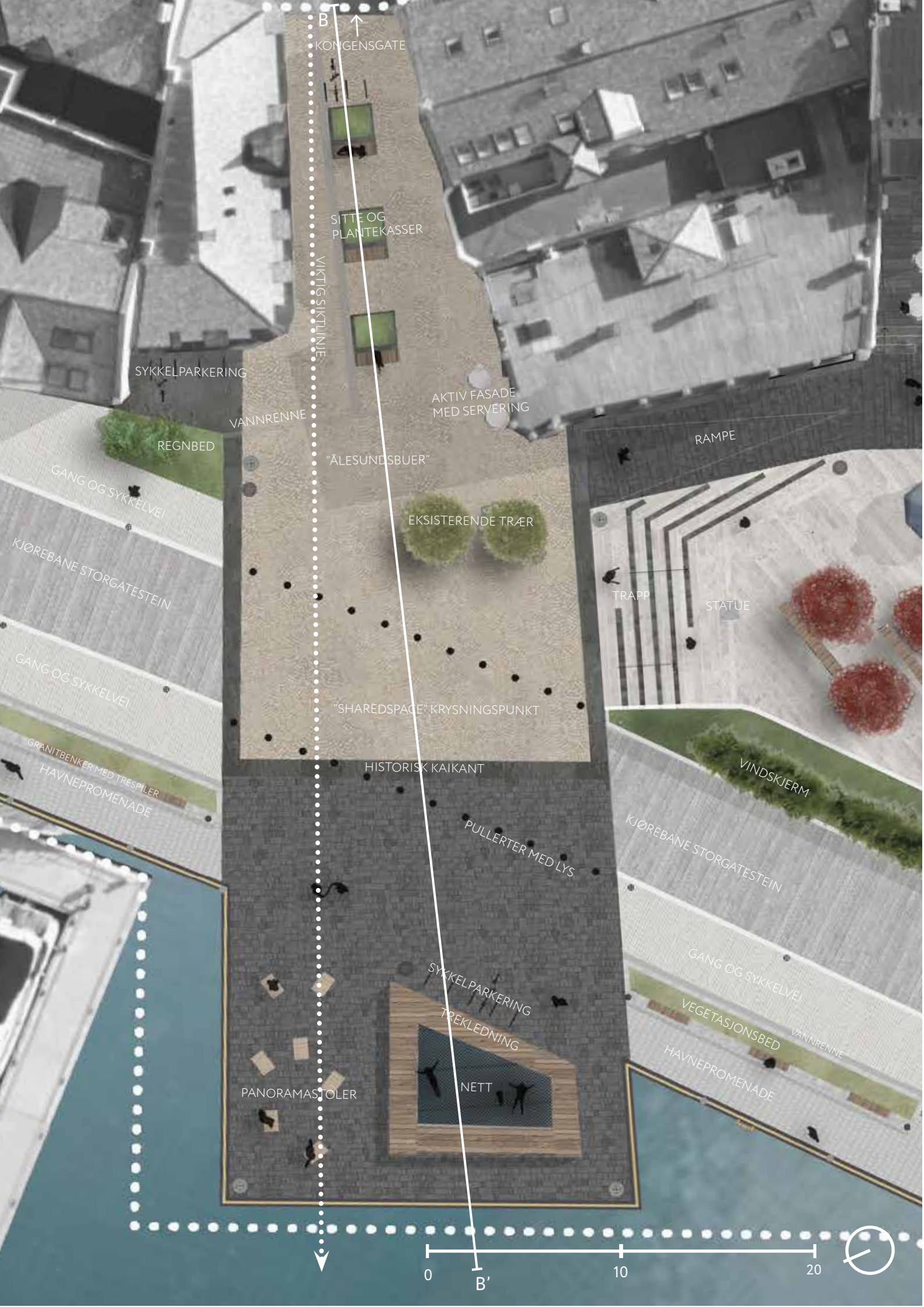
DELOMRÅDE 2 -SKANSETORGET OG NOTA

Det historiske Skansetorget trekkes opp i dagen igjen og blir synliggjort av den historiske kai-kanten og belegning i "Ålesundsbuer" som strekker seg over hele den historiske grensen. Torget åpnes opp mot Brosundet og siktlinjen gjenopprettes. Sankten kobles til plassen via rampen og de dype trappetrinnene mot vest, som i dag er en viktig ferdselsåre. Hele torget og utvidelsen over gateløpet er ment som et krysningpunkt og vil i terrenget oppleves som en forhøyning for trafikken som kommer. Dette skal senke farten. Krysningen er beskyttet av pullerter på begge sider.

Nota er en videre utvidelse av torget, og skal være et sted for naturopplevelser og opphold. Navnet er inspirert av fiskenot, og det er nettopp derfor det er anlagt et nett ved utstikkeren. Her kan man ligge midt mellom himmel og hav, litt skjermet til og høre bølgeskulp fra vannet og nyte utsikten. Ved siden av nettet er det panoramaplasser, med roterende stoler. Her er det fritt fram å velge hvilke retning du vil se. Fra Nota ser man både solnedgangen i nord, Brosundet mot vest, Fjellstua i øst og den omliggende ungdombebyggelsen rundt.

TEGNFORKLARING

	Oppgaveområdet		Plantekasser
	Trapphuset		"Ålesundsbuer"
	Blodlønn		Rettlagt smågatestein
	Svensk asal		Trapp
	Søyleor		Panoramastoler
	Lyspunkt		Sykkelparkering
	Uteservering		

B ↑
KONGENSGATE

SITTE OG
PLANTEKASSER

VIKTIG SIKTELINJE

SYKKELPARKERING

VANNRENNE

AKTIV FASADE
MED SERVERING

REGNBED

RAMPE

"ÅLESUNDSBUER"

EKSISTERENDE TRÆR

TRAPP

STATUE

GANG OG SYKKELVEI

KJØREBANE STORGATESTEIN

"SHAREDSPACE" KRYSNINGSPUNKT

GANG OG SYKKELVEI

GRANITBENKER MED TRESPILER
HAVNEPROMENADE

HISTORISK KAIKANT

VINDSKJERM

PULLERTER MED LYS

KJØREBANE STORGATESTEIN

GANG OG SYKKELVEI

VEGETASJONSBED

VANNRENNE

HAVNEPROMENADE

SYKKELPARKERING
TRÆKLEDNING

PANORAMASTOLER

NETT

0 B' 10 20

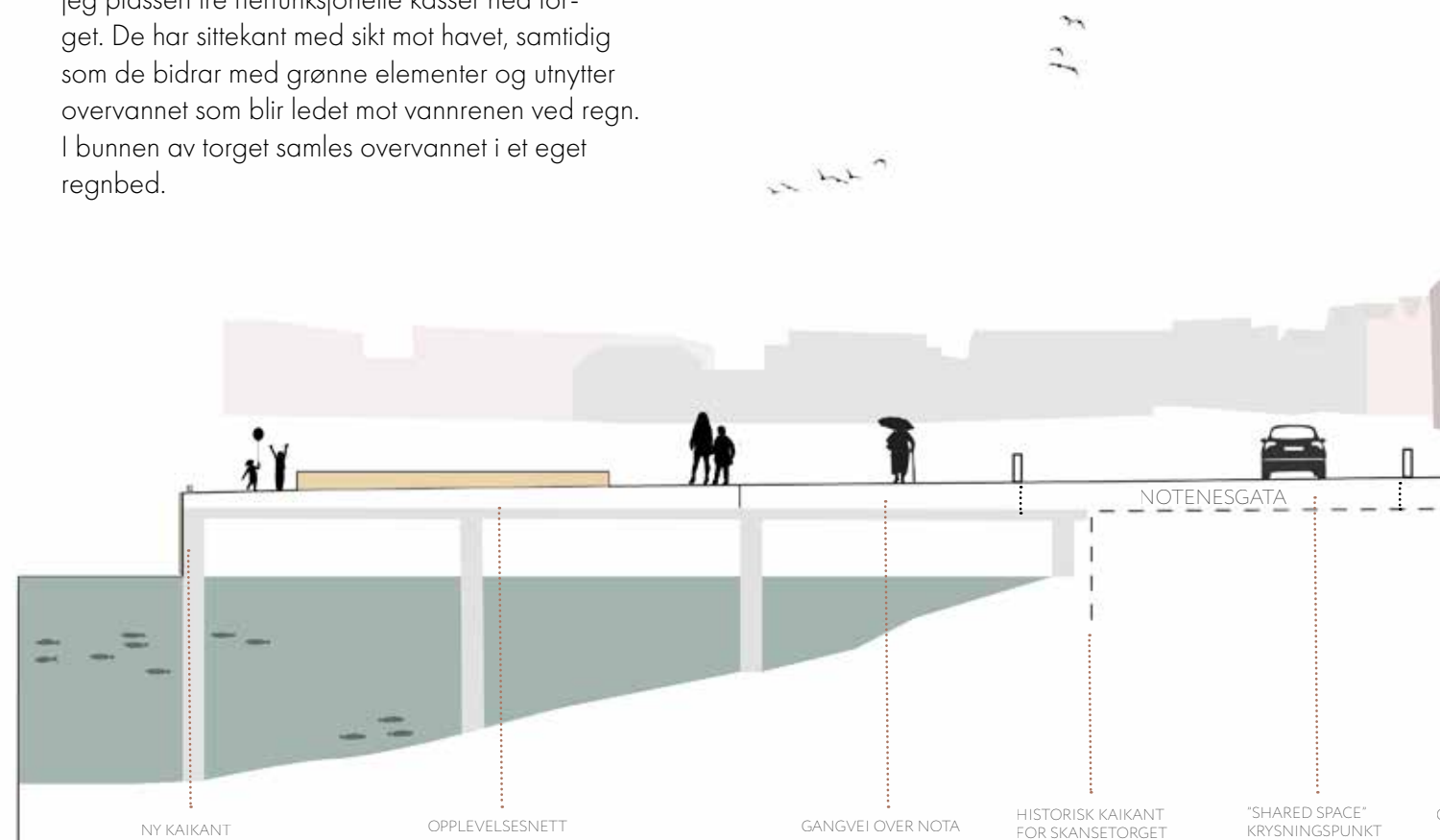

DELOMRÅDE 2 -SKANSETORGET OG NOTA

Skansetorget har en strøgsfølelse, og er et smal gang mellom Kongensgate og Skansegata. Dette skal være et rom for myke trafikanter. I de omliggende byggene ønsker jeg å legge tilrette for aktive fasader vendt ut mot plassen. Belysning mellom bygningene skal bidra til å skape en unik stemning ned det skyggefulle torget.

Inspirert av den historiske analysen av stedet, har jeg plassert tre flerfunksjonelle kasser ned torget. De har sittekant med sikt mot havet, samtidig som de bidrar med grønne elementer og utnytter overvannet som blir ledet mot vannrenen ved regn. I bunnen av torget samles overvannet i et eget regnbed.

Det er et bredt og oversiktlig krysningspunkt fra torget til Nota. Dette skal i praksis fungere som et "shared space", hvor alle stiller likt. På begge sider av krysningspunktet er det naturlige møteplasser. Her kobler man seg på havnepromenaden som går langs Brosundet, som kobler den sørlige og nordlige sentrumsbebyggelsen.

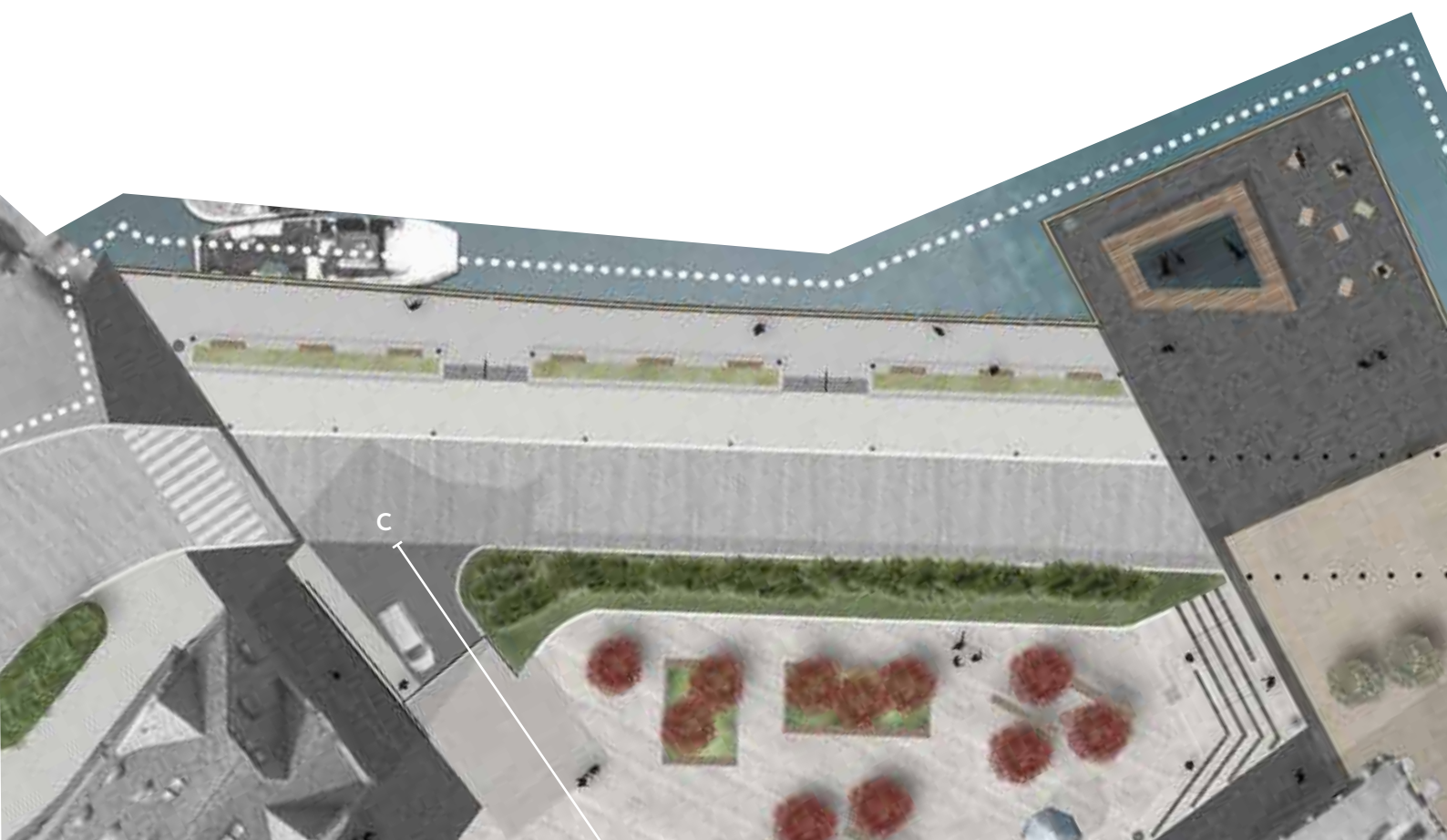
B

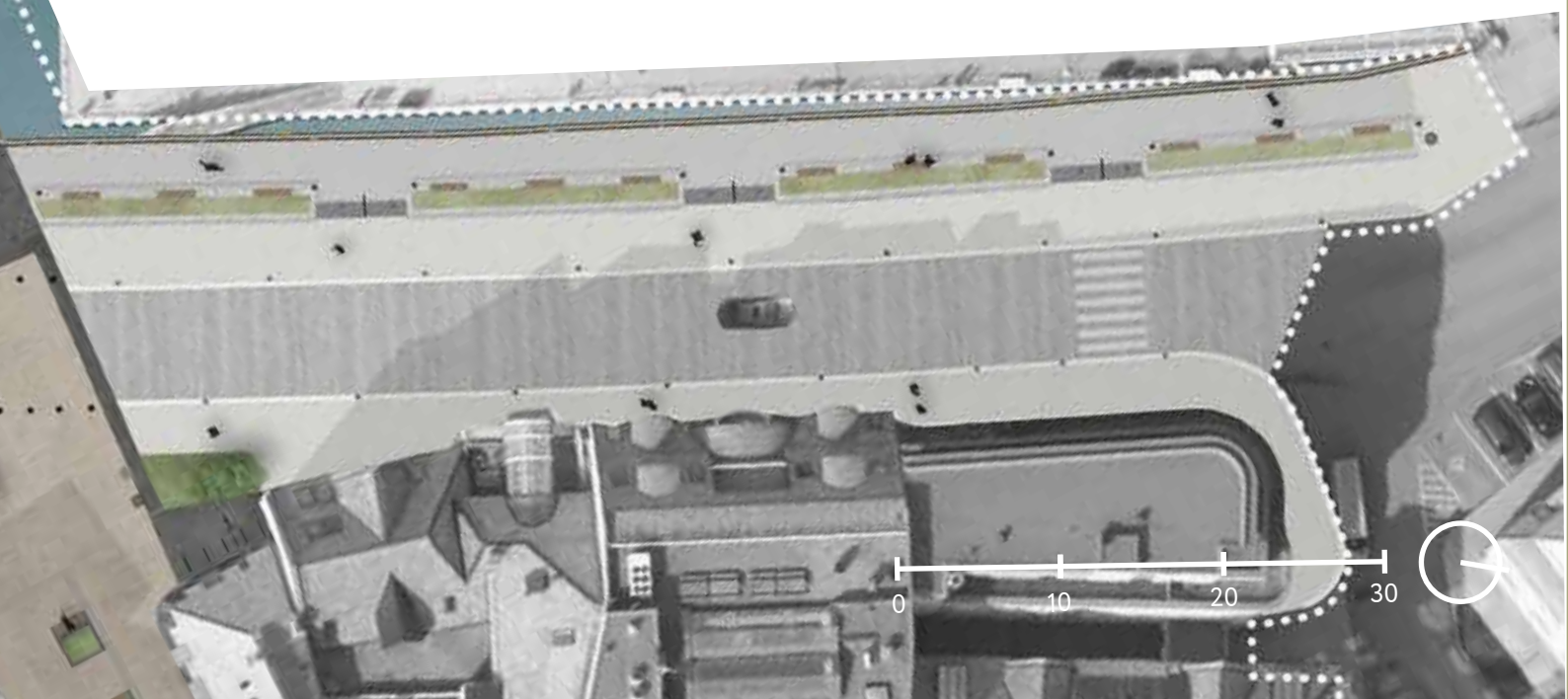
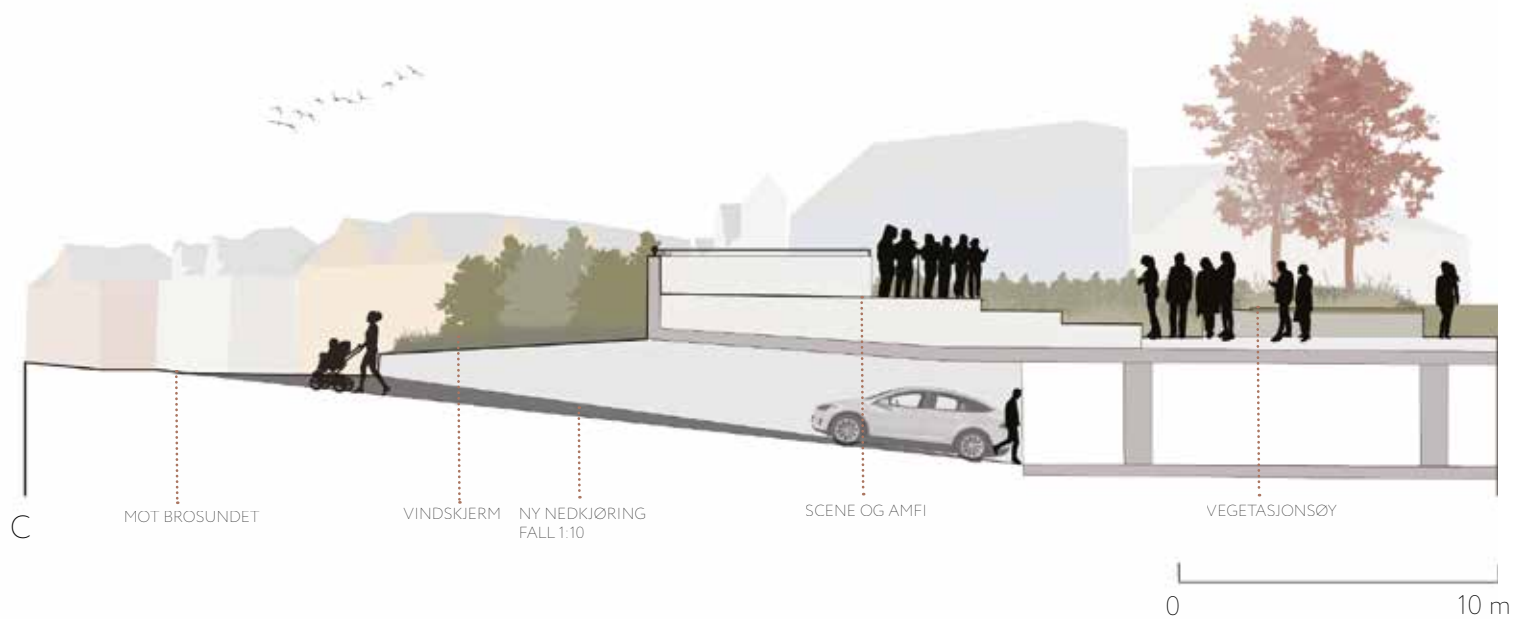

DELOMRÅDE 3 - HAVNEPROMNADEN OG GATELØP

Havnepromenaden strekker seg fra sør til nord og er ca 200 meter lang. Denne sekvensen av byens promenade har en egen karakter med en naturlig start og slutt. I nord møter den hurtigbåtkaia og Skateflua.

Snittet viser den nye nedkjøringen til p-huset. Denne er ved starten av promenaden i sør og prosjektert for personbiler. Jeg forslår et påbud i kjøreretning mot høyre ved utkjøring, grunnet siktforhold.

MUR OK +.50

BELYSNINGSPUNKT

TOVEIS KJØREFELT

VINDSKJERM LAUBÆRHEGG

GANG OG SYKKELFELT

STORGATESTEIN

SCENE OG AMFI

NEDKJØRING 1:10

BETONG

GANGFELT P-HUS

BELYSNING I REKKVERK
RAMPE

SIKTLINJE BROSUNDET

LARVIKITT

BELYSNINGSPUNKT

HISTORISK KAIKANT

OVERGANGSFELT

FASADEBELYSNING AV

RØNNEBERGBUA

0 10 20

RETTLAGT SMÅGATESTEIN

LARVIKITT

OVERORDNET TEKNISK PLAN

Den tekniske planen viser koter og terreng på det nye parkeringslokket og prosjektområdet. Hele taket er forslått byttet ut, da eksisterende lokk er i dårlig forfatning og er uten fall. Det nye lokket må dimensjoneres av fagfolk etter planforslaget. Et nytt tak vil få membran, isolasjon og drenslag over konstruksjon. Dette er dynamisk og må tilpasses stedet, men jeg har kommet med et forslag som utgangspunkt på oppbyggingen.

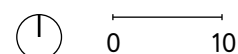
Konstruksjonen er ikke kvadratisk, og for å møte lavbrekket i Notenesgata (ca. 3 moh), vil det nye taket få et høybrekk ved den sørlige midtdelen. Herfra vil det være et brattere fall mot Notenesgata, hvor rampene på hver side av vannelementet følger dette.

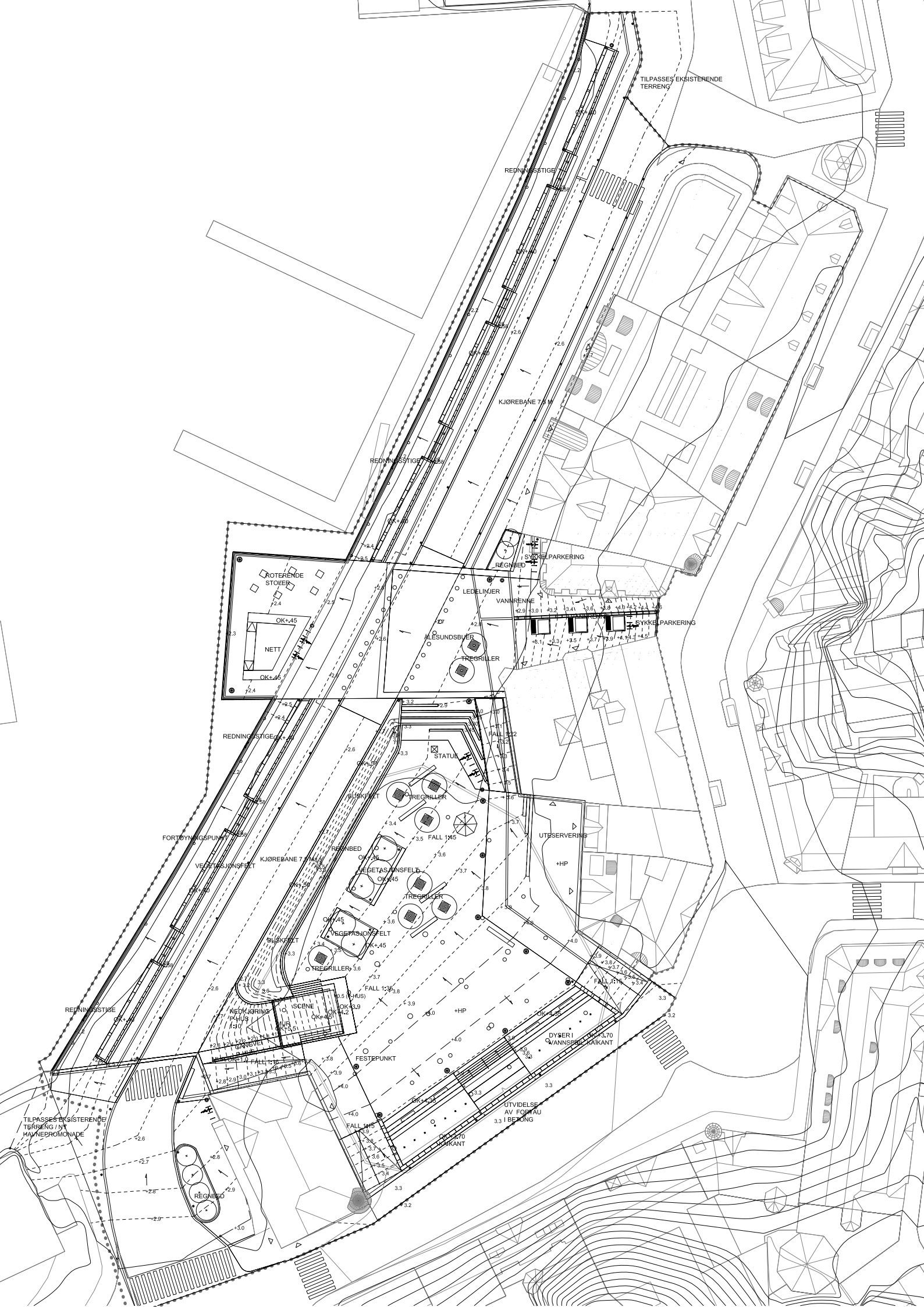
Fallet mot vannelementet er planlagt på 1:50 og tar høyde for anbefalt maks fall for universell utforming. Fallet nord-vestover er jevnt, men på grunn av konstruksjonens form vil fallet være noe brattere mot det vestlige hjørnet enn mot nord. Fallet er tilnærmet er mellom 1:35 - 1.45 her.

Vegetasjonsøyene er bygd opp av mørk granitt, og hele den nordvestlige vindskjermen tar først opp overvannet fra plassen i en renne som skal fordele vannet jevnt utover vegetasjonsfeltet som dreneres videre ut. Konstruksjonen er omgitt av drenerende stein og fyllmasser som gjør det vanskelig å håndtere alt overvannet uten noe direkte utløp.

TEGNFORKLARING

	Oppgaveområdet		Tregrill
	10 cm koter		Sykkelparkering
	1 m koter		Innganger
	P-hus		Fallpil
	Nye trær		Benk
	Eksisterende trær		Lyspunkt
	Trappehus	M:	1:1000 A4

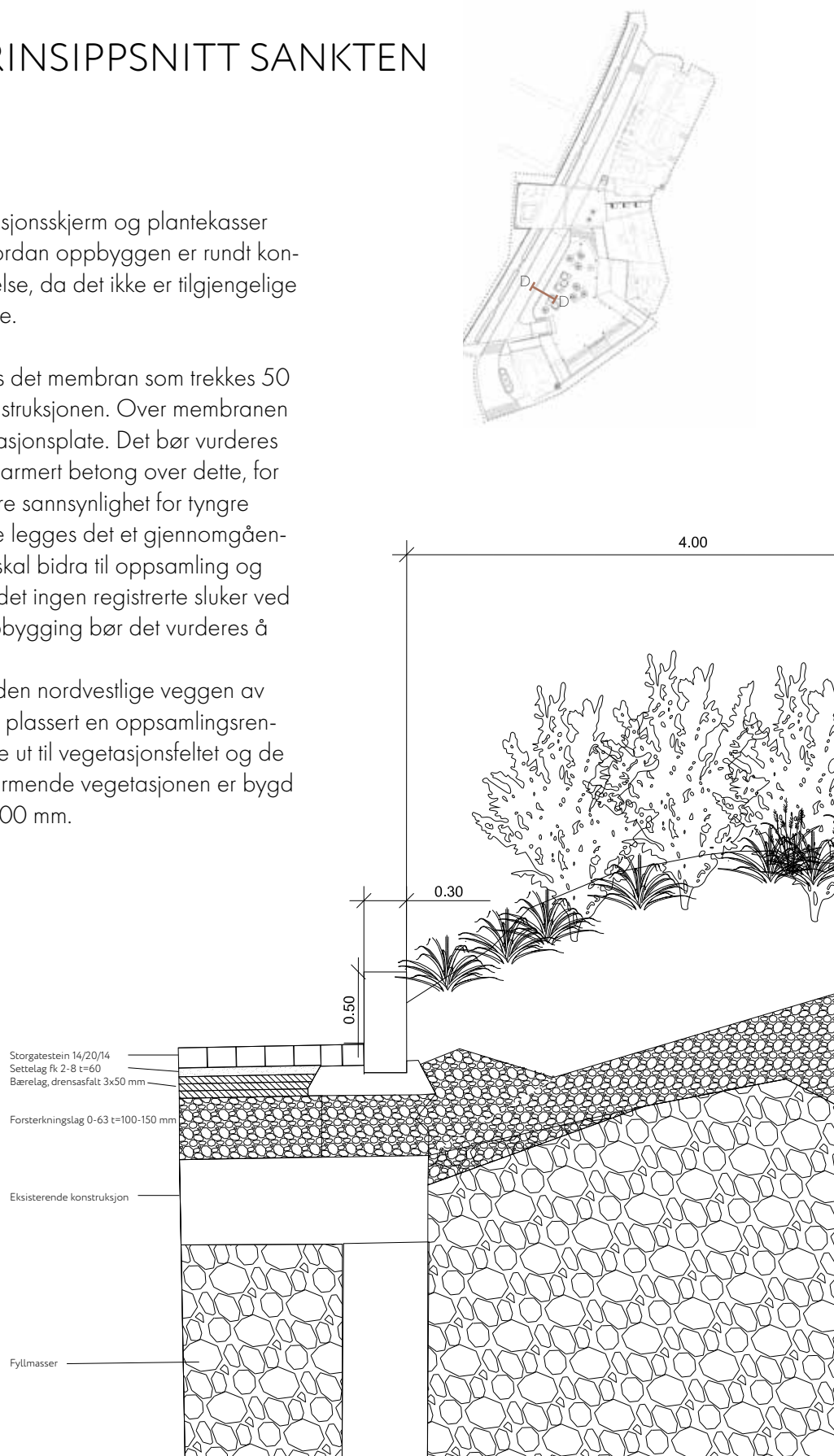
DELOMRÅDE 1 - PRINSIPPSNITT SANKTEN

Snittet viser oppbygging av vegetasjonsskjerm og plantekasser over parkeringskonstruksjonen. Hvordan oppbyggen er rundt konstruksjonen og mot vei er en antakelse, da det ikke er tilgjengelige tegninger eller informasjon om dette.

Over ny betongkonstruksjon legges det membran som trekkes 50 cm ned langs ytterveggene på konstruksjonen. Over membranen legges det en 50 mm tykk XPS isolasjonsplate. Det bør vurderes å legge en 80-120 mm påstøp av armert betong over dette, for forsterke underlaget der det er større sannsynlighet for tyngre kjøretøy/konstruksjoner. Over dette legges det et gjennomgående drencslag over hele lokket, som skal bidra til oppsamling og fordøyning av overvann. I dag er det ingen registrerte sluker ved konstruksjonen, men ved en ny oppbygging bør det vurderes å legge inn dette.

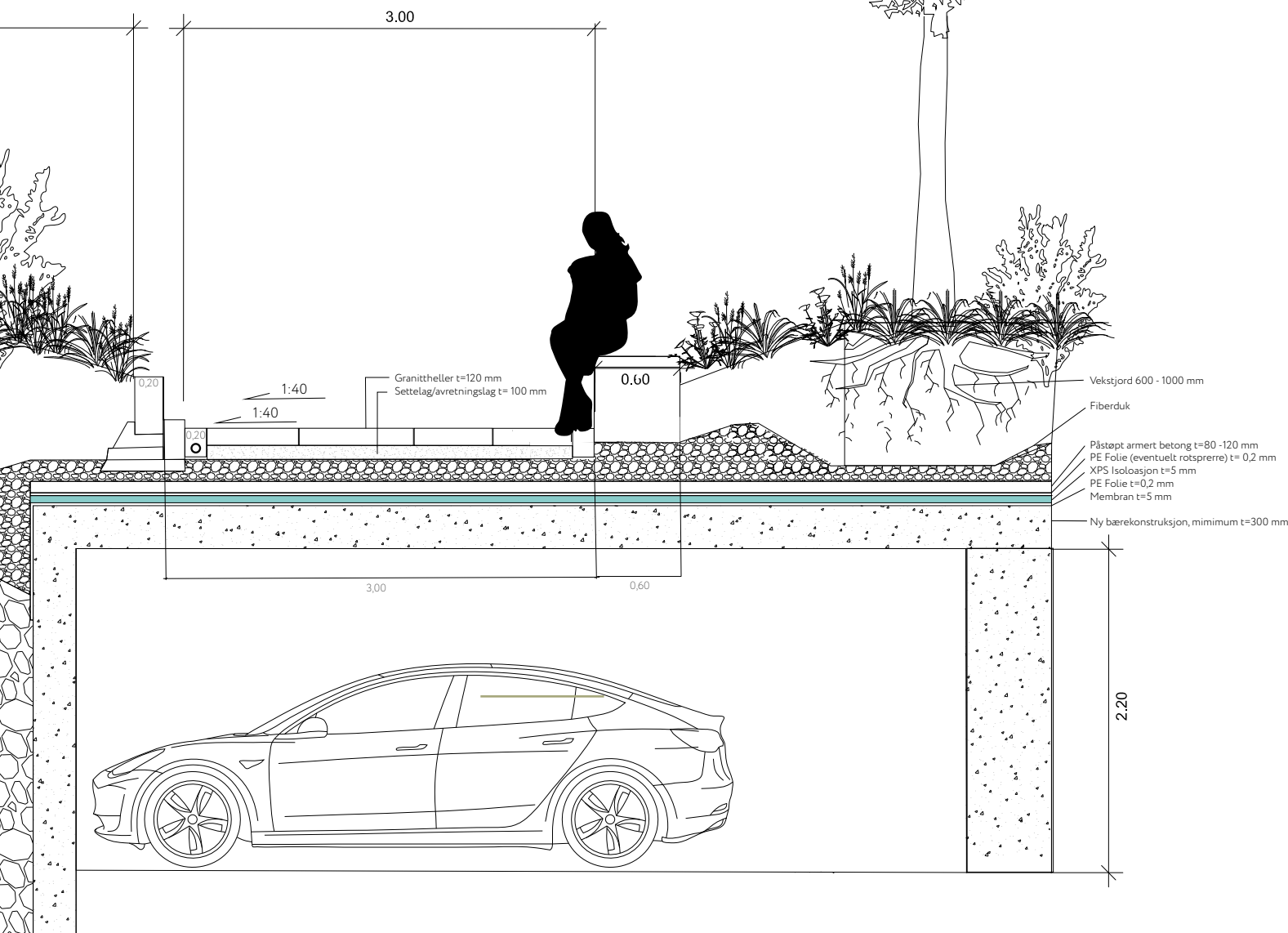
Vannet vil i hovedsaklig ledes mot den nordvestlige vegg av lokket ved forslått fall. Derfor er det plassert en oppsamlingsrenne i enden, som leder vannet videre ut til vegetasjonsfeltet og de drenerende massene. Den vindskjermende vegetasjonen er bygd opp med en minimumsdybde på 600 mm.

Dekket på lokket er lyse granittheller, med 600 mm bredde og fallende lengder mellom 800-1400. wDekket er valgt på grunn av det svært slitesterke materialet, som skal løfte rommet og gi det et helhetlig preg. Det legges inn ekspansjonsfuger for leding av overvann til drencmassene.

Vegetasjonsøyene er både nedfelt og opphøyd, med en granittkant rundt, og har en maks dybde på 100 cm for å tilfredsstille nok jordvolum for middels store parktrær. Plasseringen av trær, spiller inn på plasseringen av dragere i ny konstruksjon. Konstruksjonen bør forsterkes og tilpasses ytterligere for å tåle ny vekt.

Vegetasjonsøyene blir bygget opp og omringet av en mørkerere granitt. Endestykkene er 600 mm bred. Endestykkene skal være benk med trespiler, med sporadiske armelener og rygg.

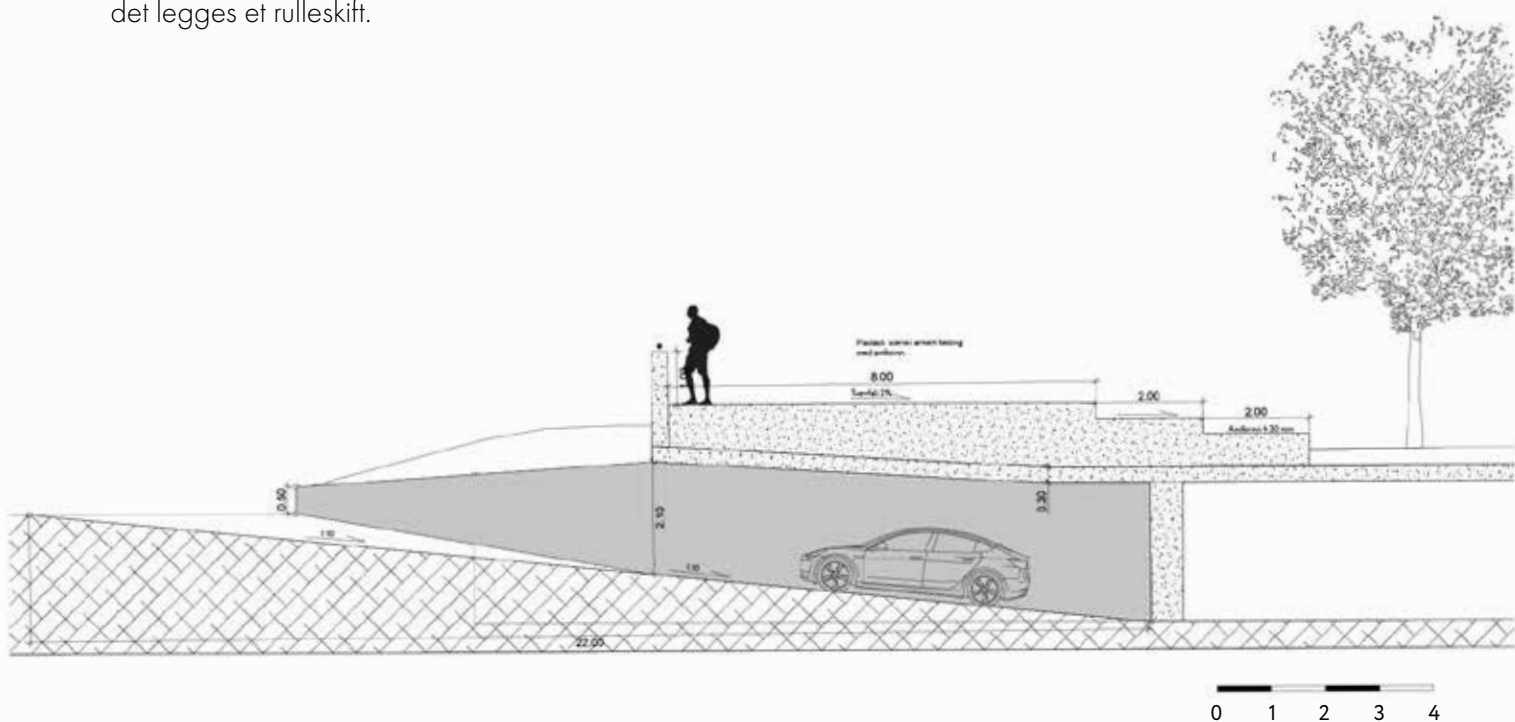

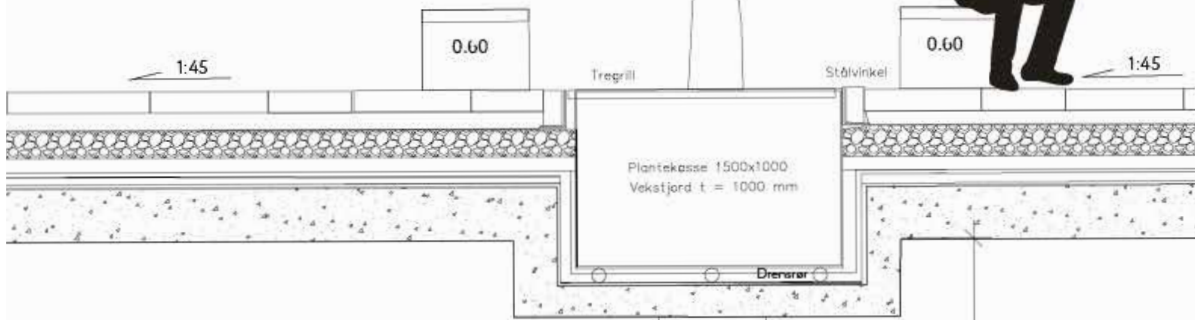
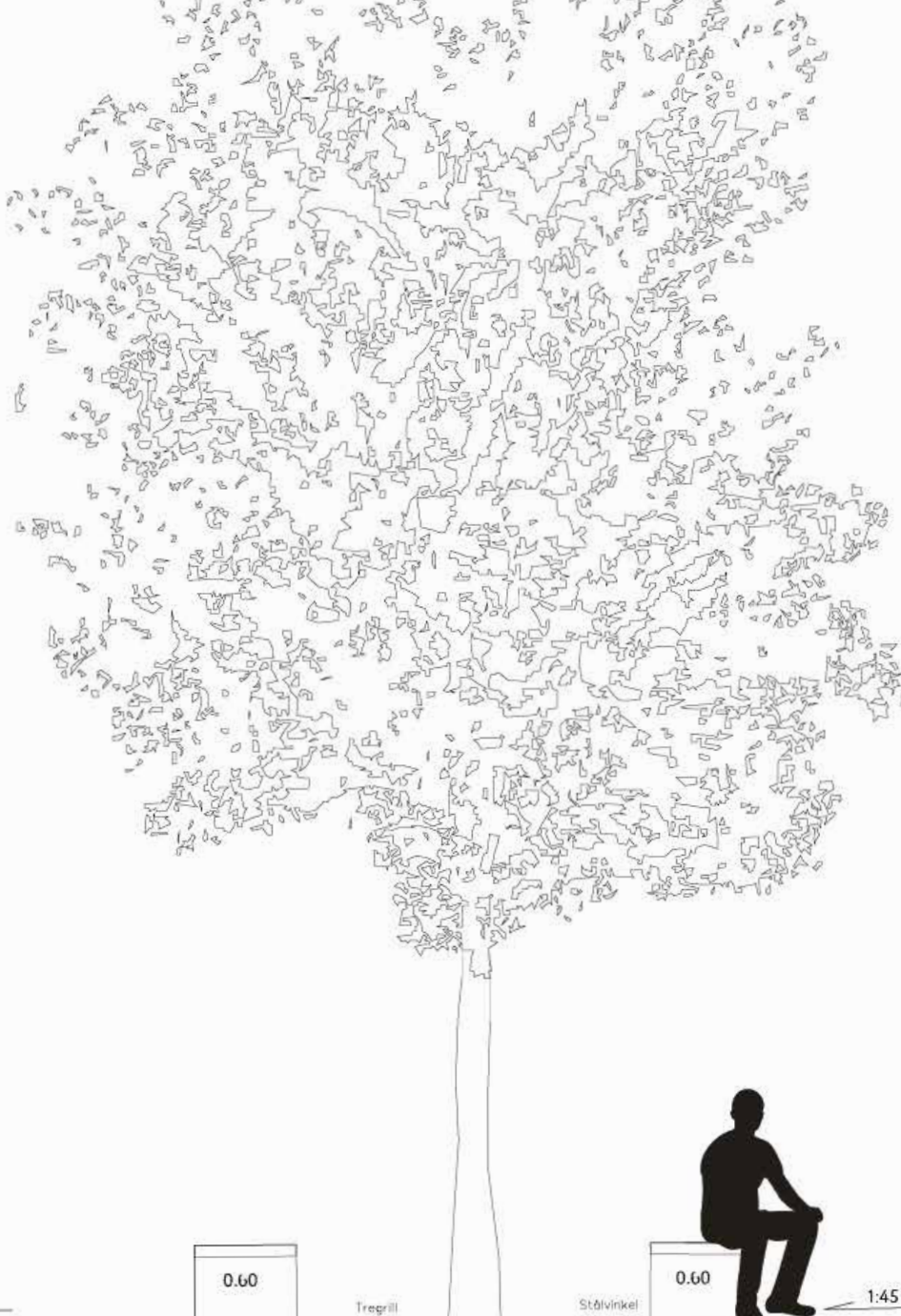
DELOMRÅDE 2: PRINSIPPSNITT SANKTEN

Snitt E - E ' viser den nye planlagte nedkjøringen til p-huset og den nye scenen på Sankten. Denne er prosjektert med fall 1:10 og maks takhøyde 2.10 og ment for personbiler i likhet med andre parkeringsanlegg i byen. Om hele konstruksjonen byttes ut kan denne kan takhøyden økes om gulvet senkes. På grunn av innganger til bygg fra Sankten anbefaler jeg ikke å øke høyden mer enn prosjektert.

Snitt F - F ' viser prinsipp ved nedfelte plantekasser i den nye konstruksjonen. Minimum jorddybde i kassene er 1000 mm. Rundt stammene vil det være tregrill. De første årene etter planting bør trærne støttes opp for å unngå skade. Rundt stregrillen skal det legges et rulleskift.

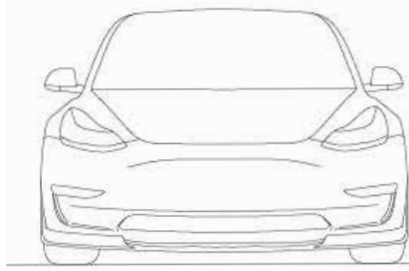

Granitheller t=120 mm
 Settelaag/avretningslag t= 100 mm
 Forsterkningslag/ drenslag t=100-150 mm

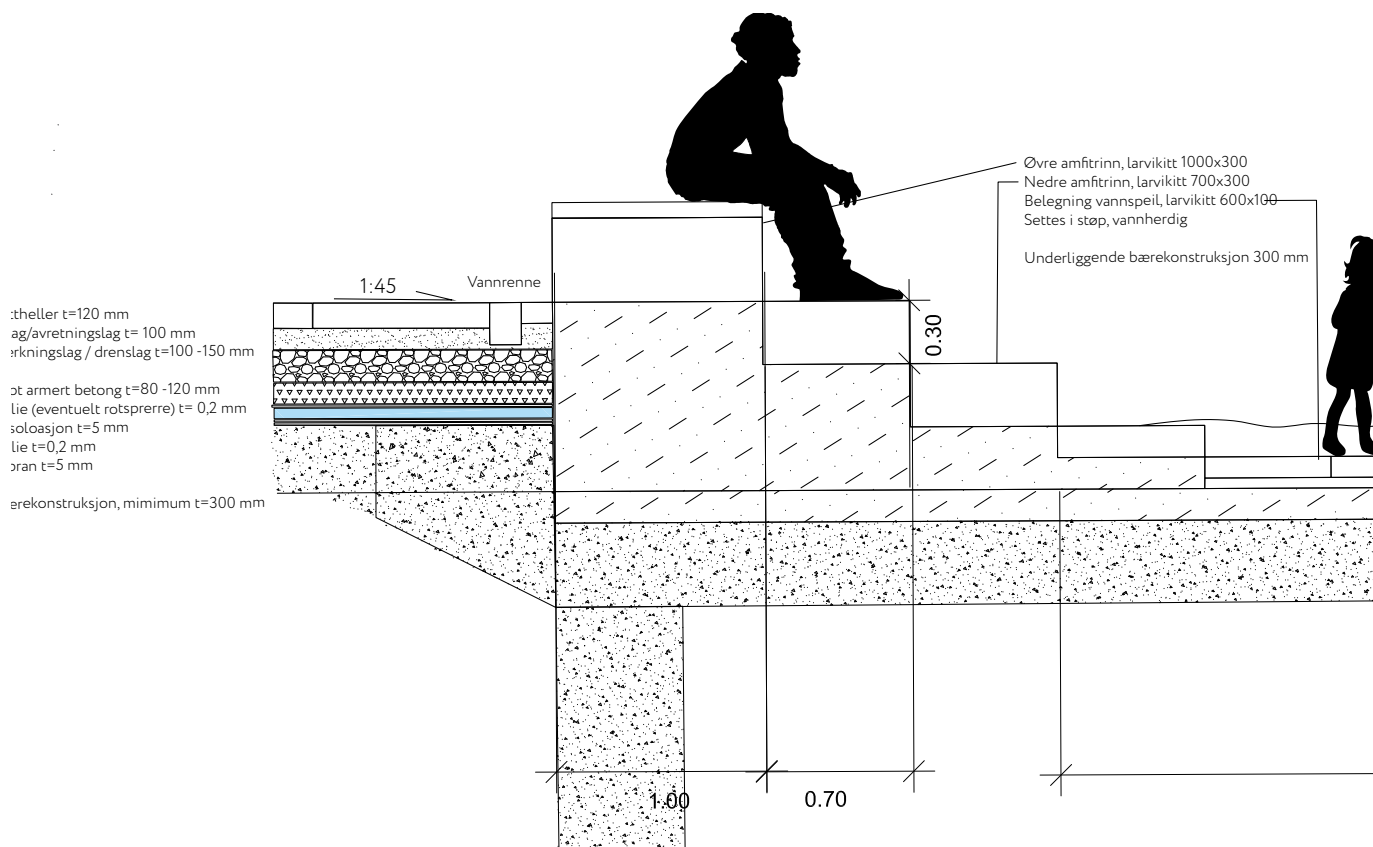
Påstept armeret betong t=80-120 mm
 PE Folie (eventuelt rotapremre) t= 0,2 mm
 XPS Isolasjon t= 5 mm
 PE Folie t=0,2 mm
 Membran t=5 mm

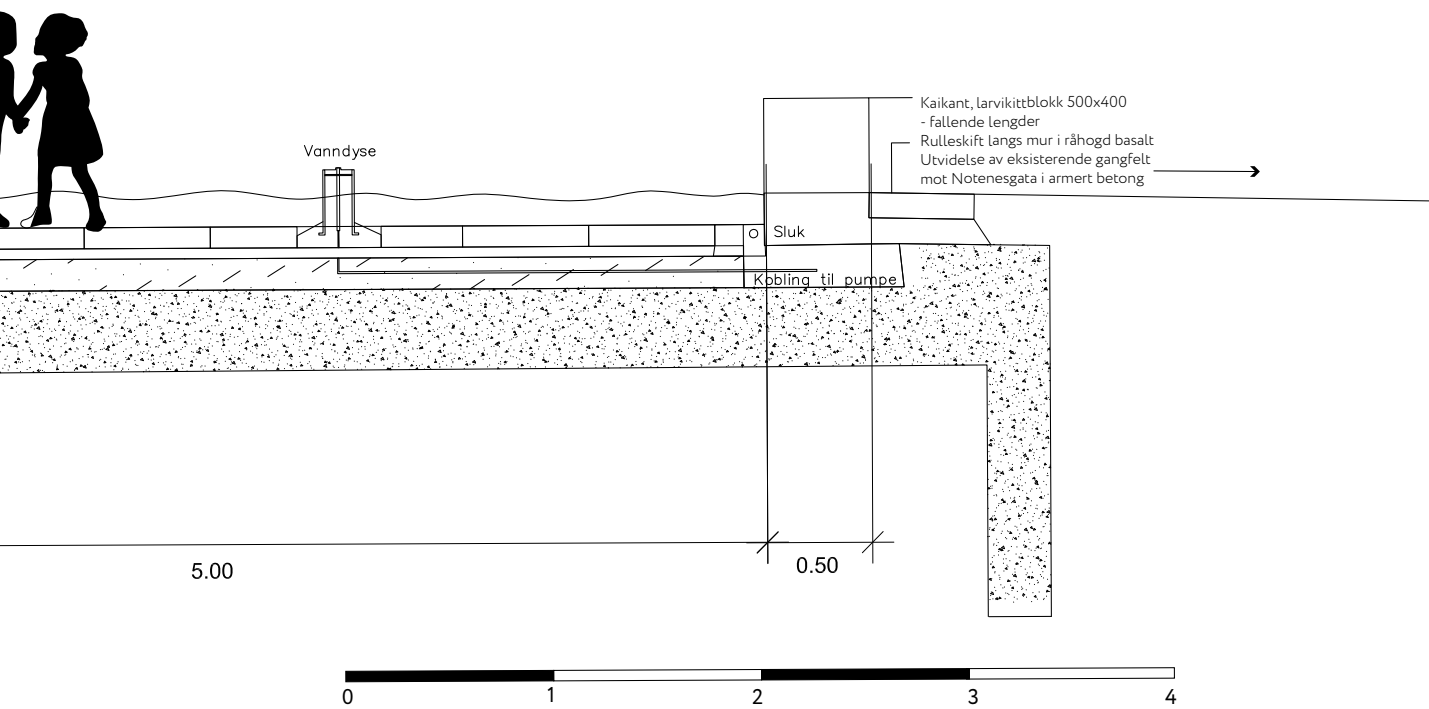
Ny bærekonstruksjon, minimum t=300 mm

DELOMRÅDE 1 - PRINSIPPSNITT SANKTEN

Parallelt med Notenesgata anlegges det et vannelement. Det tekniske oppbyggingen av fonteneanlegget må detaljprosjekteres videre. Vannelementet og amfitrappene bygges opp i larvikitt, for å fremheve det blå fra havet og vannet. Det øverste trinnet blir dekket av trespiler og blir en benk som kan henvende seg til begge sider.

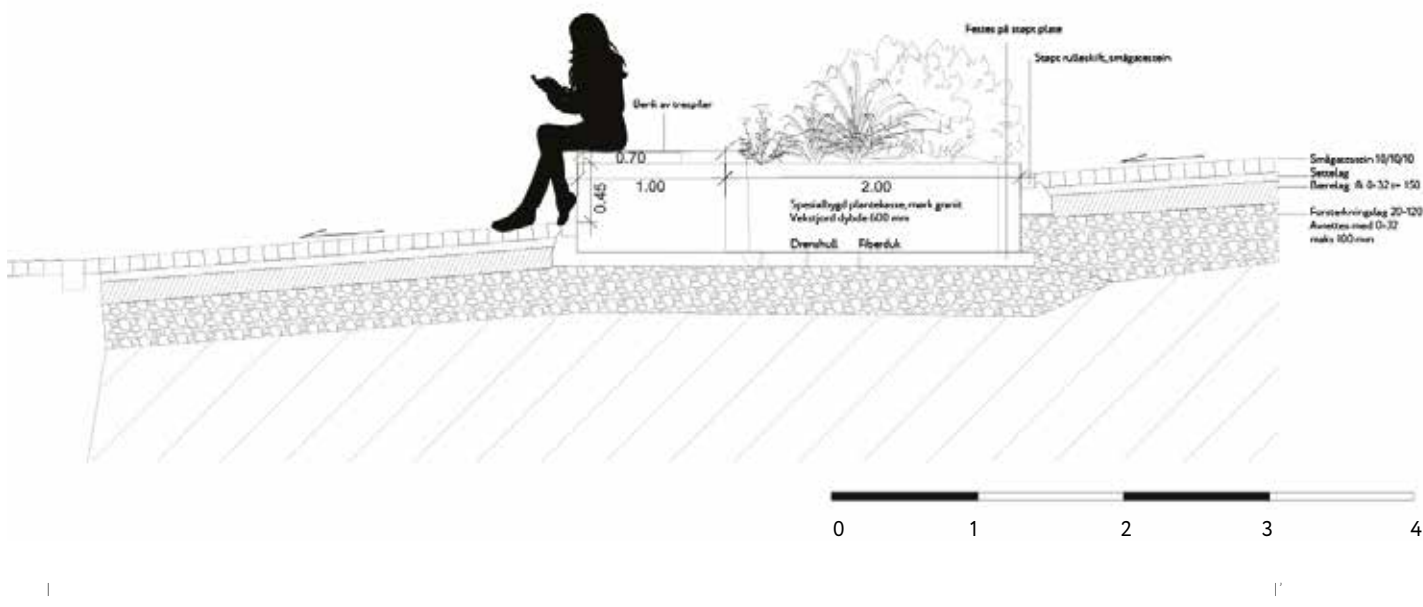
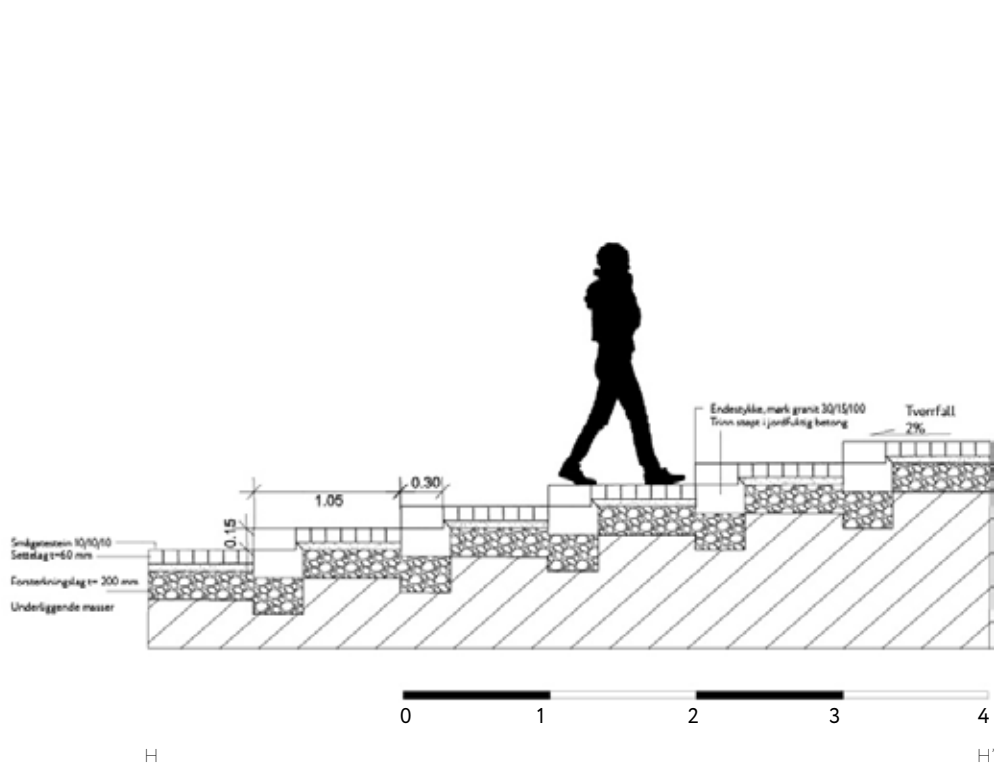

G'

DELPOMRÅDE 2 - PRINSIPPSNITT SKANSETORGET

Snitt H - H' viser prinsipp for oppbygging av de dype trinnene langs rampen fra Sankten til Skansetorget. De dype trinne har en kraftig, mørk ytterkant i granitt som settes i støp. Resten av inntrinnet er i smågatestein, i likt materiale som Sankten. Trinnene har tverrfall på 2% og møter nytt terreng på parkeringslokket.

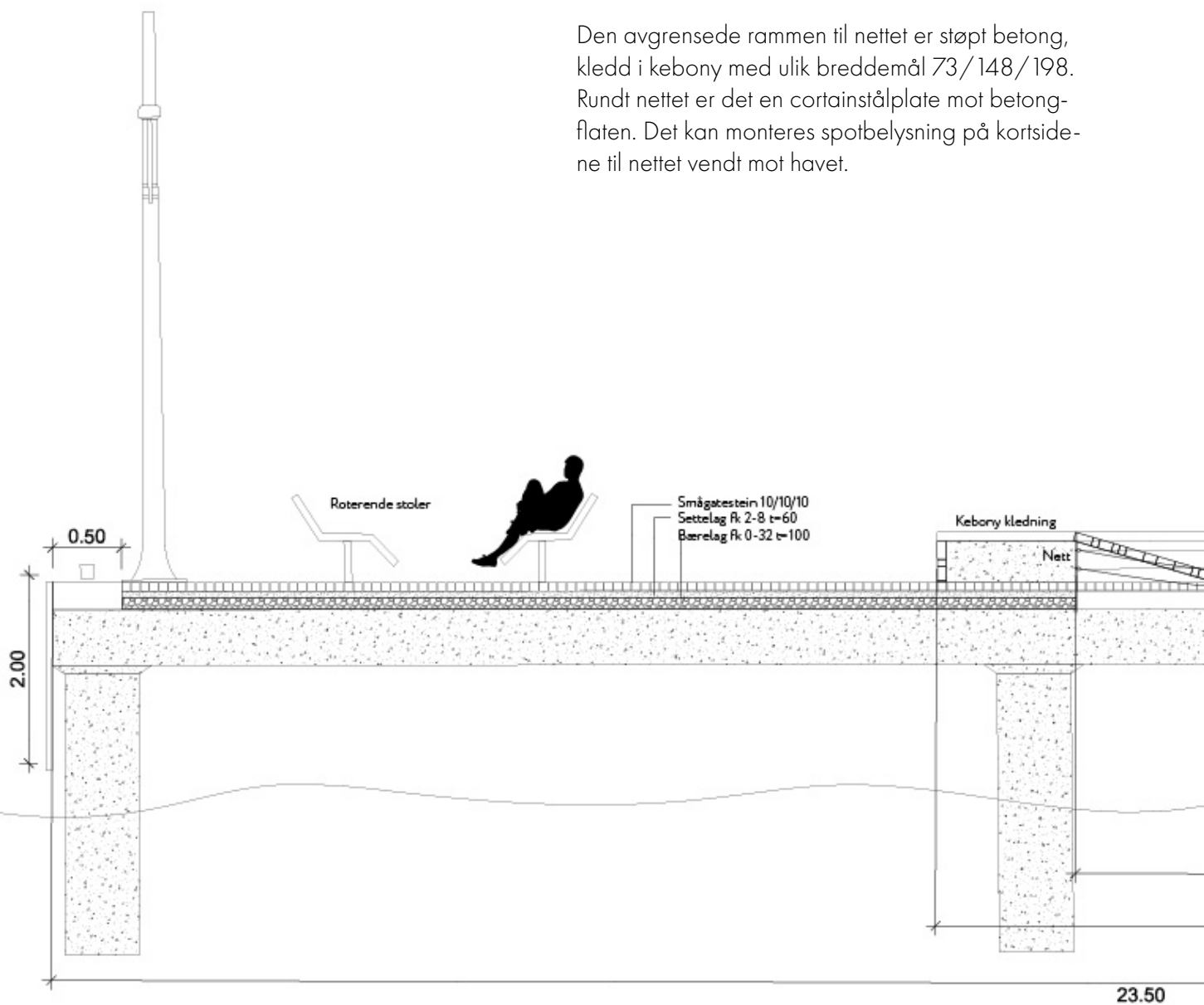
Snitt I-I' viser oppbyggingen av de spesialbygde plantekassene ned Skansetorget fra Kongens gate. I ytterkanten skal det være en benk av trespiler med 700 mm dybde. Rundt kassen er det lagt et rulleskift før buemønsteret på torget. Overvannet ledes i bakkant av kassen i vannrenne som går langs ene endestykket på kassen. Denne kan åpnes mot plantefeltet for fordrøyning av overvann. Vannrennen går videre til bunnen, hvor den ledes videre til overvannsbed ved torget.

DELOMRÅDE2 - PRINSIPPSNITT NOTA

Snitt J-J' Utstikkeren Nota bygges opp på samme prinsipp som Skansegata, på peler. Den tekniske oppbygningen av konstruksjonen må detaljprosjekteres videre, men jeg har latt meg inspirere av oppbyggingen til nettet på Rådhusbrygge 2. (Norske landskapsarkitekters forening, u.å.)

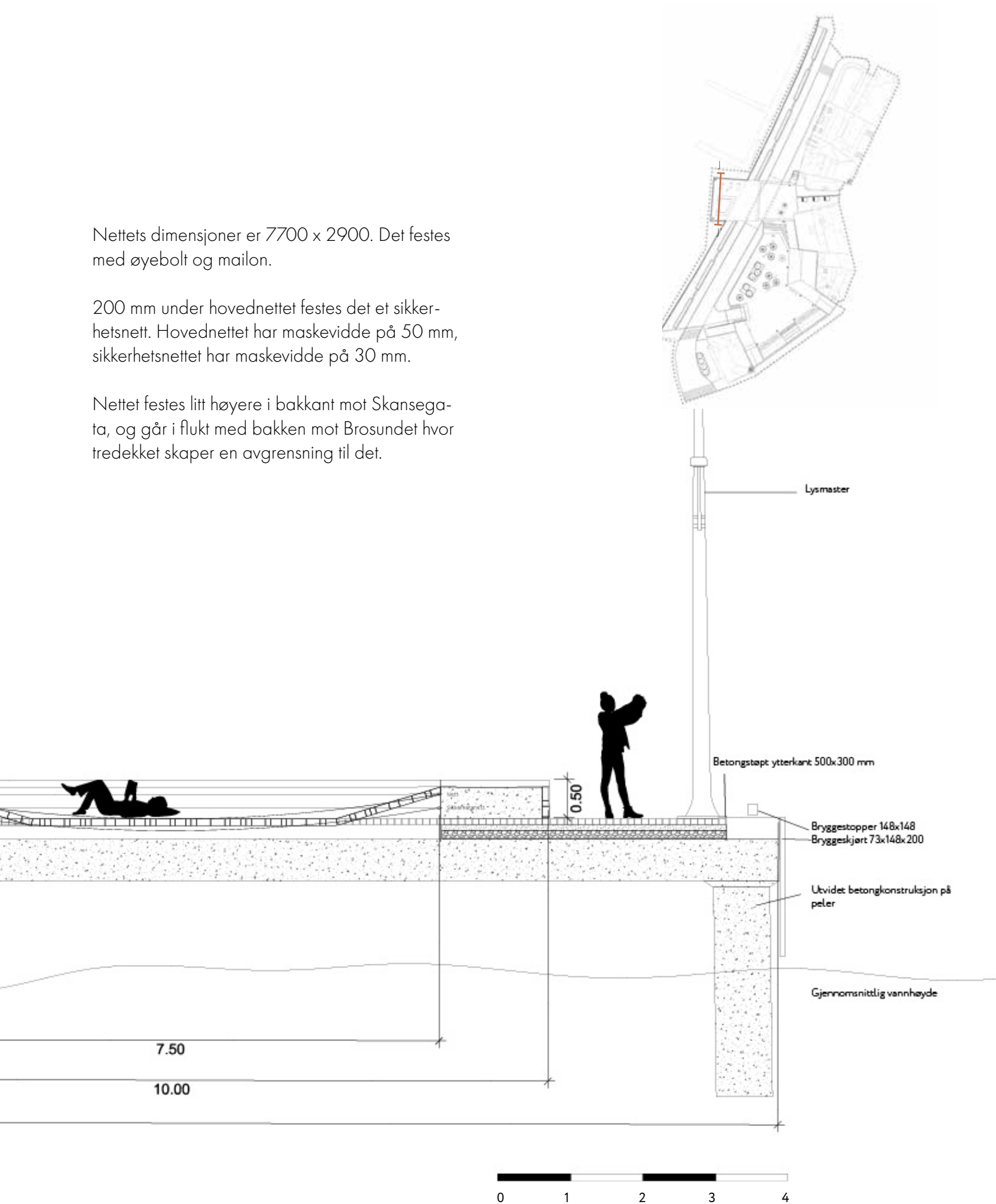
Den avgrensede rammen til nettet er støpt betong, kledd i kebony med ulike breddemål 73/148/198. Rundt nettet er det en cortainstålplate mot betongflaten. Det kan monteres spotbelysning på kortsidene til nettet vendt mot havet.

Nettets dimensjoner er 7700 x 2900. Det festes med øyebolt og mailon.

200 mm under hovednettet festes det et sikkerhetsnett. Hovednettet har maskevidde på 50 mm, sikkerhetsnettet har maskevidde på 30 mm.

Nettet festes litt høyere i bakkant mot Skansegata, og går i flukt med bakken mot Brosundet hvor tredekket skaper en avgrensning til det.

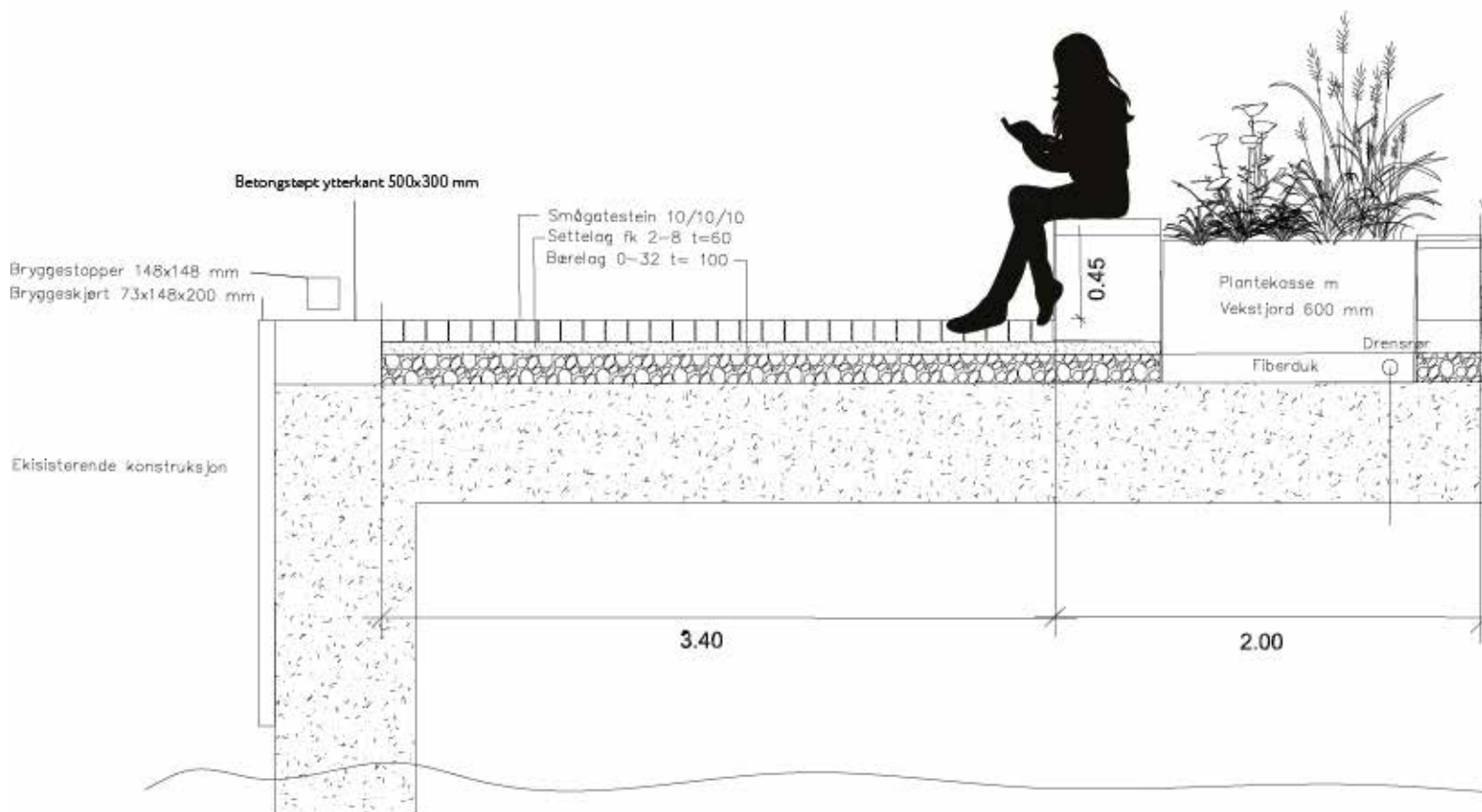
DELOMRÅDE 3 - PRINSIPPSNITT GATELØP OG PROMENADE

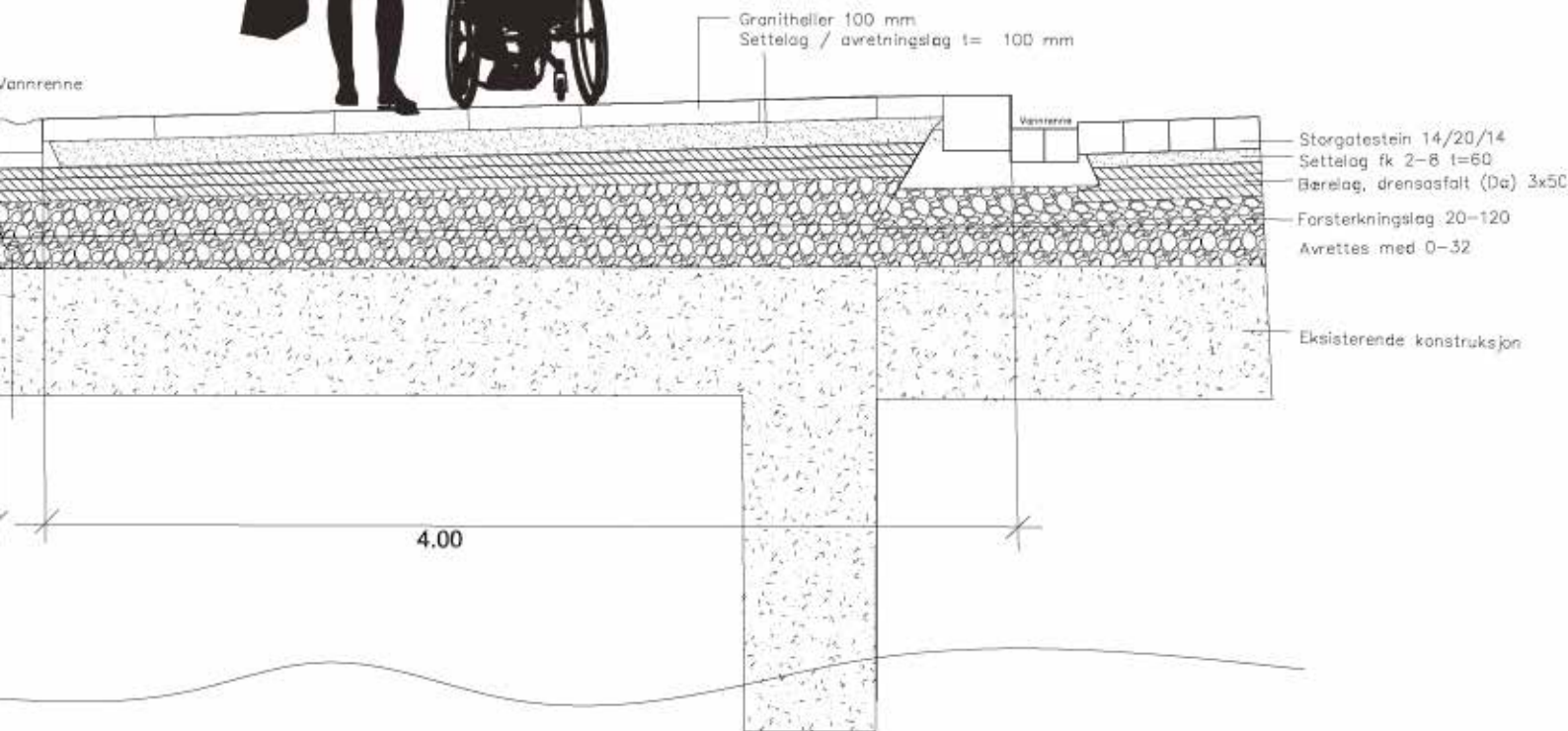
Snitt K-K' Havnepromenaden bygges på eksisterende konstruksjon. Jeg har ikke funnet tilgjengelig informasjon om oppbyggingen, så dette er en antakelse.

Hele havnepromenaden er bryggeskjørt og bryggestopper av kebony. I ytterkanten støpes det et endetygge i betong. I nedre del av havnepromenaden legges det rettlagt smågatestein.

I skillet mellom øvre og nedre plan, skal det være et vegetasjonfelt med granitkanter. På nedre plan plasseres det benker av trespiler. Noen av benkene har rygg og armelener.

Jorddybden i plantekassene er 600 mm med drenerør i bunn. Overvannet ledes mot renne langs kassen. På øvre plan legges det granitheller, med en 300 mm bred kantstein mot kjørefeltet. Kjørefeltet legges i storgatestein, tilsvarende Notesgata.

MATERIALER OG BELEGGNING

Valg av materialer for dekke er basert på funksjon, holdbarhet og estetiske verdier.

Sankten: Lys granit med 3 ulike nøyanser
B 600, med fallende lengder mellom 600 og 1400 L. Gradet overflate. Rulleskift mot alle kanter, rettlagt parallellt med vannspeilet

Kaikanten gangfelt: Larvikitt, 500bx800l, rettlagt i knas, forbant, med tre ulike nøyanser.

Kaikanten: B500,L800. Basalt, Rettlagt, forbant.

Skansetorget: Gjenbrukt smågatestein, blandet, legges i buesetting med kordlengde mellom 1-1.50 og buehøyde 20 cm. Rulleskift mot vannrenne og plantekasser.(Norsk bergindustri, 2013)

Nota: Smågatestein,10x10x10, rettlagt fra historisk kaikant, i knas. Mørk grå, med flammet topp.

Havnepromenade: Smågatestein 10x10x10, rettlagt i knas, mørk grå med flammet gradet vis.

Gang/sykkelvei: B170, L210,280 og 340 mm, gradet overflate.

Kjørefelt - Storgatesstein 140x20x10 i rettsetting, settes i knas. Settes forbant uten gjennomgående fuger, med maksbredde 5-10 mm. Legges med låsebånd.

Kanting - Rulleskift skal som prinsipp legges i ytterkant av alle dekker. Mot vegetasjon eller kantstein festes dette i jordfuktig betong. I materialskifte legges det stålrist.

Kant ved overgangsfelt og nedkjøring spesialtilpasses på stedet, med skrående elementer.

Overgangsfeltene i Skanegata legges ved samme prinsipp som de øvrige feltene langs storgatestein i Notenesgata.

Alle møter og overganger i dekket skal legges i henhold til N200, og følge prinsippene beskrevet i Håndbok V262 Steindekker. [KILDE V262](#)

Eksempler på overganger.

TEGNFORKLARING

- Oppgaveområdet
- Storgatestein
- Granit gang/sykkelfelt
- Flammert smågatestein
- Smågatestein bruk
- Granitt plassen
- Larvikitt 1
- Larvikitt 2
- Larvikitt 3
- Kalkant basalt
- Oppmerksomhetslekt
- Betong
- Kebony
- Buemonster
- Rettlegging

MATERIALER

Ved materialvalg er det lagt fokus på kvalitet og robusthet, samtidig som det skal gi estetiske berikelser til bybildet.

BENKER

Benker av trespiler, monteres på egnede overflater
I henhold til kommunens "Norm for grønstruktur" skal møbler i hovedsak ha sitteflater i tre, med sittehøyde mellom 45-50cm (Ålesund kommune, u.å.) Minimum 35% av benkene skal ha rygg og armelene.

BRYGGESTOPPER

Kebony, 148x148 mm med minimum 50 mm åpning

BRYGGESKJØRT

Kebony, 148x73 mm. Avsluttes 25 cm over normal vannstand. Velegnet til nordisk klima og i vind og værutsatte områder som brygger (Kebony, 2015)

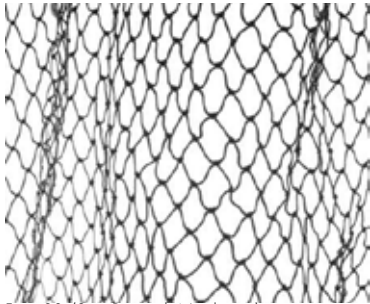
All utendørs stål skal være i RAL9005. Dette i henhold til svartplanen for sentrum (Ålesund kommune, u.å.) Dette gjelder sykkelstativ, pullerter, lyktestolper, søppelkasser, rekkverk

GJERDE

Ålesundsrekkverk, RAL9005.

REDININGSSTIGE

innfelte og fastmonterte mellom bryggeskjørtet,

Figur 30: (Svar Pixwords Norsk, u.å.)

Figur 31: (Kebony, u.å.)

Figur 32: (Sigvartsen, u.å.)

Figur 33: (Skjong, M., 2016)

Figur 34: (Miljøstein, u.å.)

Figur 35: (Norsk kommunalteknisk forening, 2019)

Figur 36: (Norsk kommunalteknisk forening, 2019)

Figur 37: (Streetlife, u.å.)

Figur 38: (Sigvartsen, u.å.)

Figur 39: ()

Figur 40: (Building Supply, (u.å))

BELYSNINGSPLAN

En detaljert belyningsplan må videre prosjekteres, dette er kun et forslag. Belysning kan være med på å bygge opp under stedets identitet og egenart. På Sankten har jeg valgt å plassere belysning i ytterkanten av den historiske linjen. Belysningen langs ferdselsåren vil være et ledende element. Det vil også være ledbelysning i håndløperene langs rampene og ved havnepromenaden. Det er plassert belyningspunkt langs hele gang / sykkel og kjørefeltet.

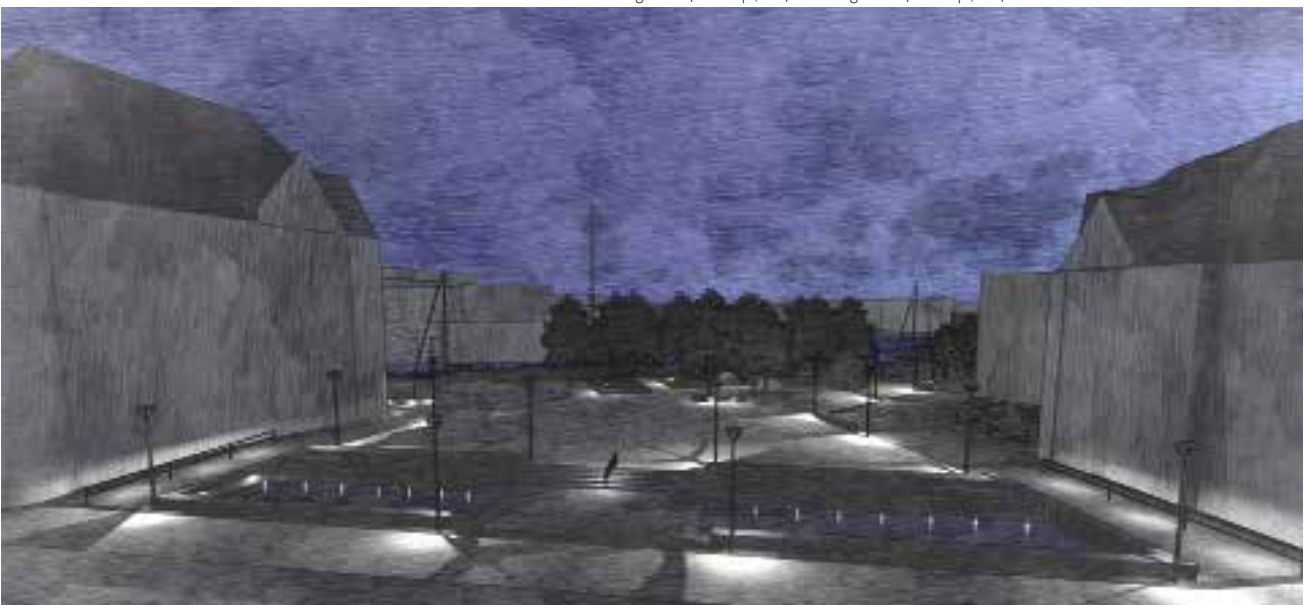
Langs havnepromenaden vil det plasseres pullerter med integrert belysning i enden av hver kasse. Ved krysningspunktet mellom Skansetorget og Nota vil det være pullerter med integrert belysning. Som installasjon ned Skansetorget, kan man benytte seg av lyslenker eller lignende for å underbygge strøgsfølelsen. Rønnebergbua bør også få fasadebelysning, for å fremheve fasade, arkitektur og materiale.

Figur 41: (Parkmiljø, u.å)

Figur 42: (Parkmiljø, u.å)

UNIVERSELL UTFORMING

Plan over universell utforming viser ledelinjer, ramper, trapper med oppmerksomhets og varselsfelt, og kaikantens taktile ledelinje.

Ledelinjen er prosjektert med en bredde på 300 mm. med 90 cms fri bredde på sidene i ferdsselssonen. Langs fasadene, i veggsonen, vil kaikanten ha en taktil overflate og fungere som et ledende element. Vannrennen ned Skansetorget vil også fungere som et ledende element.

Ved overgangsfelt, og trapper er det varselsfelt og oppmerksomhetsfelt prosjektert med 600 mm dybde i henhold til kravene. Ved kryssninger er kantsteinen spesialtilpasset med nedsenkning (Statens vegvesen, 2021)

Belegningen i ferdsselssonen og på plassen er flammert eller gradhogget, og gjør stedet mer fremkommelig for rullestolbrukere og barnevogner. (Norsk bergindustri, 2013)

De to rampene fra Notenesgata opp på Sankten har et fall på 1:15, dette gjelder også rampen fra Skansetorget mot Sankten. Rampen ned langs Rønnebergbua har fall 1:16. Gangveien ned til garasjeanlegget er noe brattere med 1:10. Dette er utenfor anbefalt fallforhold, men på grunn av eksisterende høyder og terreng har dette gjort det vanskelig å løse. Alternativt kan innkjøringen forlenges og gjøre et større innhogg i plassen eller man kan vurdere å bygge en heis for trinnfri ferdsel inn.

Alle rampene er romslige og brede med en minimumbredde på 5 meter.

Alle normale trapper og ramper er prosjektert med håndle håndløperer midten, eller ved mur og huskant. Håndløperene har også innfelte lys for ekstra synliggjøring og belysning.

Figur 43: (Welle, E., 2022)

Ålesundsrekkverk

Merking av trap-
peneser

Varselsfelt i forbindelse med trapp

Alternativ til ledelinje i
brosteinsgat

TEGNFORKLARING

- Oppgaveområdet
- Taktill Kalkant
- Ikke taktill Kalkant
- Varselsfelt
- Oppmerksomhetsfelt
- Rampe
- Ledelinje
- Håndløper

 MÅLESTOKK 1:1000

PLANTEPLAN

Etter registreringer i analysene, er det noen grønne kvaliteter jeg ønsker å videreføre til den nye planen.

Nederst på skansetorget står det to Svensk-Asal-trær i god størrelse og i godt hold. Disse ønsker jeg å bevare. I tillegg var det plantet en velfungerende laubærhegg som vindskjerm i den sørlige delen av parkeringsanlegget mot Notenesgata.

Vegetasjonskonseptet er bestemt ut fra stedets behov og klimatiske forhold. Det er svært viktig at vegetasjonen som blir valgt er vindherdig. Dette er et til tider, en svært vindeksponert plass og derfor har jeg valgt å legge stor vekt på vindtoleranse i valg av arter. Det mest markante i vegetasjonskonseptet er de røde blodlønnetrærne. Ålesund har flere enkeltstående blodbøker, og de fleste av dem er svært gamle. Jeg ønsker å trekke inn denne fargen i bladverket og har derfor valgt blodlønn som bytrær. Bladverket skiller seg også ut og bidrar til stedsidentitet. I tillegg er det to nærliggende bygg i rosa farge, ene grenser inn mot plassen, som i tillegg har røde detaljer. Jeg tror trærne vil være med på å fremheve fargene på byggene

Laubærheggen har jeg valgt å plante langs Skanssegata for å flytte vindskjermen lenger ut og for å prøve å skjerme plassen noe. Dette er en vintergrønn hekk, som vil gi plassen et grønt element også i vinterhalvåret. Trærne er plantet i klynger for å gi plassen flere rom, samt bidra med å avskjerme mot vinden.

I den nordlige delen av skansetorget har jeg valgt å anlegge et overvannsbed. Vannet ledes ned Skansetorget og vannrennen, til overvannsbedet.

Langs hele kaia er det plantet staudebed i granitkasser. Disse er værhardt utsatt, men på grunn av moloen og Molja er det sjeldent store bølger og sjøskvulp langs vannkanten.

TEGNFORKLARING

- Oppgaveområdet
- Blodlønn
- Søyleor
- Eksisterende tre
- Plantekasser Skanseorget
- Havnepromenaden
- Vegetasjonsbed Sankten
- Regnbed Skanseorget
- Vindskjerm
- Plantefelt Sankten
- Regnbed Skansegata

 MÅLESTOKK 1:1000

PLANTELISTE

Figur 44: Hybridbarlind (Szkolki Kurowscy, u.å.)

Figur 45: Struseving (Proven winners, u.å.)

Figur 46: Bladlilje (Monrovia, u.å.)

Figur 47: Sølvbunke (Caragh Nurseries, u.å.)

Figur 48: Stor stjerneskjerm (De Tuinn van Appellern, u.å.)

Figur 49: Enhumbloom (Greenwood, P., 2011)

PLANTEKASSER SKANSETORGET

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Herdighet	Høyde	Blomstringstid	Prydverdi
<i>Astrantia major</i>	Stor stjerneskjerm	H8	60 cm	Juli-august	Rosa
<i>Deschampsia cespitosa</i>	Sølvbunke	H5	100 cm	Juni-juli	Lys gul
'Goldschleier'	'Goldschleier'				
<i>Geum rivale</i>	Enghumbloom	H6	40 cm	Mai-august	Rosa, rød
<i>Hosta</i>	Bladlilje	H6	100 cm	Juni-juli	Lilla/bladverk
'Fortunei Hyacinthina'	'Fortunei Hyacinthina'				
<i>Matteuccia struthiopteris</i>	Struseving	H8	100 cm	Mai-september	Grønt
<i>Taxus × media</i> 'Farmen'	Hybridbarlind	H6	150 cm	Eviggrønn	Eviggrønn
	'Farmen'				

Figur 50: Søyloor (Brun, J., 2020)

Figur 51: Struseving (Proven winners, u.å.)

Figur 52: (Van Berkum Nursery Wholesales Perennial, u.å.)

Figur 53: Storstjerneskjerm (De Tuinn van Appeltern, u.å.)

Figur 54: Båndgress (Andrey Korzun, 2012)

Figur 55: Ballblom (Kongsvoll botaniske fjellhage, u.å.)

REGNBED SKANSETORGET

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Herdighet	Høyde	Blomstringstid	Prydverdi
<i>Alnus glutinosa</i> 'Sakari' E	Søylesvarter 'Sakari' E	H5	10- 15m	April-mai	Kongler
<i>Astrantia major</i>	Stor stjerneskjerm	H8	60 cm	Juli-august	Rosa
<i>Caltha palustris</i>	Bekkeblom	H8	40 cm	April-mai	Gul
<i>Filipendula ulmaria</i>	Mjødurt	H8	100 cm	Juni-juli	Hvit
<i>Iris pseudacorus</i>	Sverdiris	H8	100 cm	Juli-august	Lys gul
<i>Matteuccia struthiopteris</i>	Strutseving	H8	100 cm	Mai-september	Grønt
<i>Phalaris arundinacea</i> 'Picta'	Strandrøyr 'Picta'	H6	60 cm	Jul-august	Grønn/hvit
<i>Trollius europaeus</i>	Ballblom	H8	60 cm	Mai-juni	Gul

SKANSEGATA

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Herdighet	Høyde	Blomstringstid	Prydverdi
<i>Alnus glutinosa</i> 'Sakari' E	Søylesvarter 'Sakari' E	H5	10- 15m	April-mai	Kongler
<i>Astrantia major</i>	Stor stjerneskjerm	H8	60 cm	Juli-august	Rosa
<i>Deschampsia cespitosa</i> 'Goldschleier'	Sølvbunke 'Goldschleier'	H5	100 cm	Juni-juli	Lys gul
<i>Geum rivale</i>	Enghumbloom	H6	40 cm	Mai-august	Rosa, rød
<i>Molinia caerulea</i> 'Moorhexe'	Blåtopp 'Moorhexe'	H6	50 cm	Juli-august	Lilla
<i>Persicaria amplexicaule</i> 'Rosea'	Blodslirekne 'Rosea'	H4	70 cm	Juli-oktober	Rosa

Figur 56: Raudpil (Gertens, u. å.)

Figur 57: Hagerøyrkvein (Buslignest, u.å.)

Figur 58: Grå kuletistel (Bruns Pflanzen, u.å.)

Figur 59: Båndgress (Andrey Korzun, 2012)

Figur 60: Kattehale (GartenAkademie, 2012)

Figur 61: Steppesalvie (Impecta fröhandel, u.å.)

STRANDBED KAI

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Herdighet	Høyde	Blomstringstid	Prydverdi
<i>Armeria maritima</i>	Strandnellik	H7	30 cm	Mai-juli	Rosa/vintergrønn
<i>Bergenia cordifolia</i>	Hjertebergblom	H5	40 cm	April-mai	Lilla
'Perfect'	'Perfect'				
<i>Calamagrostis x acutiflora</i>	Hagerøyrkvein	H7	100 cm	Juni-august	Lys gul
'Karl Foerster'	'Karl Foerster'				
<i>Echinops bannaticus</i>	Grå kuletistel	H5	100 cm	Juli-august	Blå
<i>Lythrum salicaria</i>	Kattehale	H4	80 cm	Juli-august	Lilla
<i>Nepeta racemosa</i>	Østkattemynte	H4	30 cm	Mai-september	Hvit
'Snowflake'	'Snowflake'				
<i>Phalaris arundinacea</i>	Strandrøyr	H6	60 cm	Jul-august	Grønn/hvit
'Picta'	'Picta'				
<i>Salvia nemorosa</i>	Steppesalvie	H5	50 cm	Juni-september	Hvit
'Merleau White'	'Merleau White'				
<i>Salix purpurea</i> 'Nana'	Raudpil 'Nana'	H4	200 cm	Mai-juni	Sølvgrønn
<i>Symphotrichum novi-belgii</i>	Virginiaasters	H4	100 cm	September-oktober	Lilla

Figur 62: Laubærhegg (Plantasjen, u.å.)

Figur 63: Strutseving (Proven winners, u.å.)

Figur 64: Blåtopp (Greenwood, P., 2001)

Figur 65: Bladlilje (Monrovia, u.å.)

Figur 66: Storstjernesker, (De Tuinn van Appeltern, u.å.)

Figur 67: Enghumblom (Greenwood, P., 2011)

VINDSKJERM SANKTEN

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Herdighet	Høyde	Blomstringstid	Prydverdi
<i>Astrantia major</i>	Stor stjerneskjerm	H8	60 cm	Juli-august	Rosa
<i>Deschampsia cespitosa</i>	Sølvbunke	H5	100 cm	Juni-juli	Lys gul
'Goldschleier'	'Goldschleier'				
<i>Geum rivale</i>	Enghumblom	H6	40 cm	Mai-august	Rosa, rød
<i>Hosta</i>	Bladlilje	H6	100 cm	Juni-juli	Lilla/bladverk
'Fortunei Hyacinthina'	'Fortunei Hyacinthina'				
<i>Matteuccia struthiopteris</i>	Strutseving	H8	100 cm	Mai-september	Grønt
<i>Molinia caerulea</i>	Blåtopp	H6	50 cm	Juli-august	Lilla
'Moorhexe'	'Moorhexe'				
<i>Prunus laurocerasus</i> 'Etna'	Laubærhegg 'Etna'	H4	200 cm	Mai-juni	Hvite blomster

Figur 68: Blodlønn (Hansen, O. B., 2020)

Figur 69: [Van Berkum Nursey Wholesales Perennial, u.å.]

Figur 70: Bladlilje (Monrovia, u.å.)

Figur 47: Sølvbunke (Caragh Nurseries, u.å.)

Figur 46: Purpursolhatt "Alba" (LOG., u.å)

Figur 46: Blodtopp (Barnsdale Gardens, u.å.)

VEGETASJONSØY SANKTEN

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Herdighet	Høyde	Blomstringstid	Prydverdi
<i>Acer platanoides</i> 'Royal Red'	Spisslønn 'Royal Red'	H5	20 m	Mai	Rødt bladverk
<i>Astilbe arendsii</i> 'Brautschleier'	Arendsspir 'Brautschleier'	H6	70 cm	Juni-august	Hvit
<i>Astrantia major</i>	Stor stjerneskjerm	H8	60 cm	Juli-august	Rosa
<i>Deschampsia cespitosa</i> 'Goldschleier'	Sølvbunke 'Goldschleier'	H5	100 cm	Juni-juli	Lys gul
<i>Echinacea purpurea</i> 'Alba'	Purpursolhatt 'Alba'	H4	60 cm	Juli-september	Hvit
<i>Geum rivale</i>	Enghumblom	H6	40 cm	Mai-august	Rosa, rød
<i>Hosta</i> 'Fortunei Hyacinthina'	Bladlilje 'Fortunei Hyacinthina'	H6	100 cm	Juni-juli	Lilla/bladverk
<i>Molinia caerulea</i> 'Moorhexe'	Blåtopp 'Moorhexe'	H6	50 cm	Juli-august	Lilla
<i>Salvia nemorosa</i> 'Merleau White'	Steppesalvie 'Merleau White'	H5	50 cm	Juni-september	Hvit
<i>Sanguisorba officinalis</i> 'Tanna'	Blodtopp 'Tanna'	H4	70 cm	Juni-juli	Mørk rød

ILLUSTRASJON BED

Vegetasjonsbedene på Sankten er romdannende elementer og bidrar til å skape lune lommer og oppholdsteder

Langs havnepromenaden er beplantningen med på å skape et skille mellom de to ferdselsårene

Ved Skansetorget er det anlagt regnbed for håndtering og fordrøyning av overvann

SANKTEN

VANNELEMENTET OG KAIKANTEN
Drar inn og gjensker vannflaten ved den historiske
linjen

LUNE STEDER OG AKTVE FASADER

Egnet sted for uteservering og aktiv fasade, vendt mot plassen.

Eksisterende trappehus bees bevares, og vil bli restaurert og flyttet til ny plassering.

TRAPP MED UTSIKT MOT HAVET OG MOLJA

Ny trapp mellom Sankten og Skansetorget, med utsikt rett mot fjorden.

SKANSETORGET

FLERFUNKSJONELL Plass med NY BYSCENE

Egnet for små og mellomstore konserter, og er en god løsning for å utnytte den nye nedkjøringen til p-huset

VEGETASJONSSKJERM OG PLANTEKASSER MOT SKANSEGATA

Sittemuligheter på begge sider av vegetasjonsøyene. Noen av benkene har sete og armlene for ekstra komfort.

EN AV DE VIKTIGSTE SIKTAKSENE MOT MOLJA FRA INNGANGEN TIL SANKTEN
Siktlinjen mot Molja bevares og forsterkes i utformingen. Utserving til høyre

MELLOM TRÆRNE DANNES DET ROM FOR OPPHOLD

SKANSETORGET

SKANSETORGET

Skansetorget er lagt med de kjente "Ålesundsbuene" for fremme det historiske preget over plassen. Torget er innrammet av en mørk basaltkant for å tydeliggjøre torgets historiske rammer og avgrense plassen.

Torget form flyter videre ned til utvidelsen av Nota. De to eksisterende svensk-asal trærne bevarer, og settes i tregriller. Langs bebyggelsen på høyre side av torget er det mulighet for åpne fasader, og her foreslår jeg en ny vinbar med prima utsikt.

Inspirert av historiske fotografier anlegges det tre opphøyde plantekasser med sittemuligheter ned Skansetorget fra Kongens gate. Her ønsker jeg å utnytte overvannet ved å lede det i en midtstilt vannrenne, som føres langs kassen og videre nedover. Her er det mulig å utnytte overvannet og lede dette til plantefeltene. Resterende overvann ledes videre nedover Skansetorget, mot Jazzbua til venstre.

Sikt nedover mot Skansetorget. I lokale-
ne til venstre foreslås det åpne fasader.
Her anlegges det også sykkelparkering.

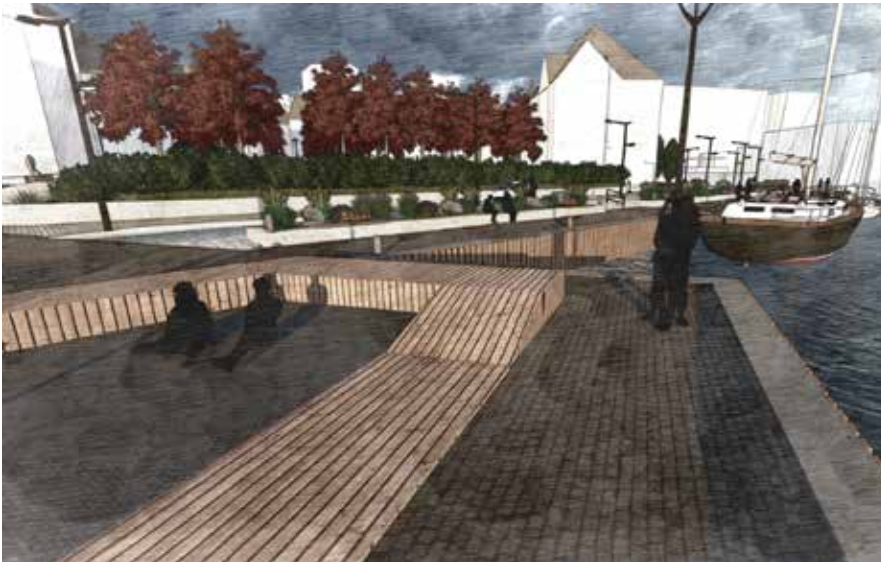
Rundt svingen mot nord-øst vil det bli
anlagt sykkelparkering. For å fremheve
et annet historisk trekk, forslår jeg å male
fasaden hvor inngangen til den gamle
"Jazzbua" har vært i lik farge som det
tidligere har vært. Jeg ønsker også å
fremheve inngangsdøren, ved å mon-
tere en lignende lampe i overkant av
døren.

Regnbedet er anlagt for å ta unna noe
av overvannet ned Skansetorget. Her
forslår jeg å plante to søyleor, som er
svært fuktålerende og vindherdig,

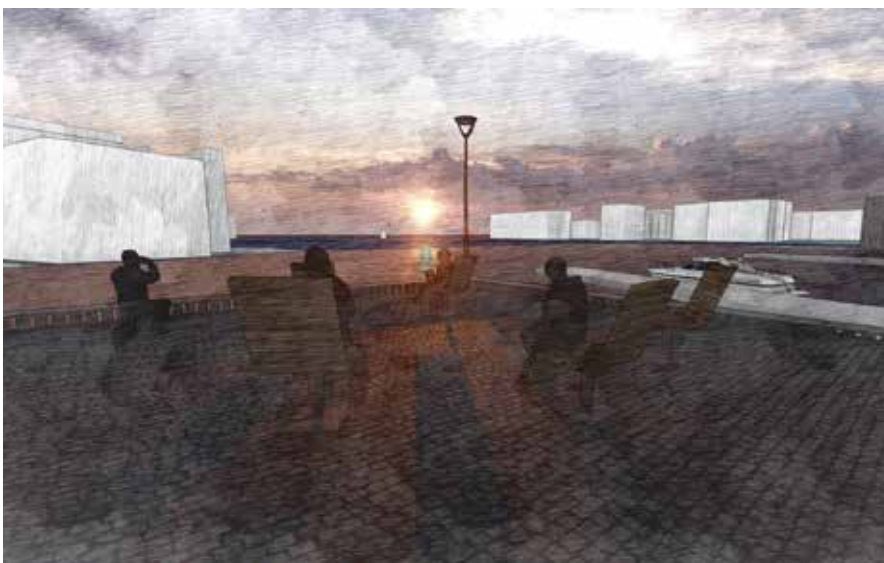

NOTA

Som en videre utvidelse av Skansetorget, ønsker jeg å anlegge en utstikker i Brosundet. Dette for å tilgjengeliggjøre sundet mer for besøkende. Et ønske er å legge til et forbud mot fortøyning av båt langs kanten av utstikkeren. Dette for å hindre skjerming mot de viktige siktlinjene man har her ute, i tillegg til å få en direkte kontakt mot sjøen. Resten av kaikanten vil fungere likt som dagens løsning, med fortøyning av både større og mindre båter.

For å tilføre stedet noen spennende opplevelseskvaliteter har jeg blitt inspirert av fiskenot / Notenesgata og stedets historiesyns jeg det er på sin plass å anlegge et nett på tuppen av utstikkeren. Dette vil gi viktige opplevelseskvaliteter, og fremmer nærheten til havet enda mer. Her kan man legge seg ned for å se både opp og ned, høre bølgeskulp og kjenne på sjøbrisen. Nettet er delevvis skjermet av en opphøyd kant og skrår svakt mot øst.

Nota vil ligge uskjermet mot havet. I sommermånedene vil dette være en fantastisk plass å tilbringe de sene kveldstimer på. Her har man panoramautsikt i flere retninger, men solnedgangen er noe eget. Det er derfor plassert en rekke roterende stoler i andre enden. Her kan man vende seg mot det man vil, og oppleve både natur og arkitektur på nært hold, i tillegg til naturkreftene som røsker tak ikke så alt for sjeldent.

SKANSEGATA OG HAVNEPROMNADEN

Langs hele Skansegata utvides havnepromnaden og kjørefeltet minimeres. Kjørefeltet legges også om til storgatestein. Dette av flere grunner, for å omforme veien til gate, minske fart men også for å omforme dette til en viktig gate i sentrumbildet med fokus på estetiske kvaliteter.

Det legges til et nytt krysningspunkt ved nordenden av Rønneberg-bua, her går også den historiske kaikanten og følger dette. Nedkjøringen til P-huset flyttes hit, og prosjekteres med eget gangfelt. Innhogget i eksisterende veggkonstruksjon dekkes av en ny byscene.

Promenaden er firedeelt; langs kaia et eget brosteinsfelt med rettlagt smågatestein, deretter et vegetasjonsfelt med oppholdsmuligheter, granittøper for gang og sykkel samt kjørefelt i storgatestein. Hele gaten er opplyst av gatelykter og pultert langs kaia.

Vegetasjonskassene er laget i råhogd granitt, med flammet topp. Langs kassene monteres det benker med rygg og håndtak. I endene er det egne pullerter med belysning. Det er hovedsakelig vindtålerant staudefelt i bakkant med pryddverdi.

Skansetorget bryter promenaden og kjøreaksen, og vil bli som en forlenget fartsdump. Den er avgrenset på begge sider med pullerter og belysning. I denne sonen vil prinsippet være shared space, som vil gi alle lik rett. Det finnes egne krysningspunkt med overgangsfelt i hver ende av promenaden som er UU utformet, i tillegg til eksisterende utenom prosjektområdet.

Den nye nedkjøringen er prosjektert med fall på 1:10. På grunn av svingradius, anbefales det et påbud om kjøreretning til høyre ved utkjøring fra p- huset. Maks takhøyde på personbil er 2.10 (likt dagens løsning).

OPPLEVELSER

Den nye nedkjøringen til parkeringskjelleren er utnyttet til å anlegge en ny byscene. Den er rettet mot plassen, og har mulighet til å huse både små og mellomstore arrangement. Det er lagt vekk på flerfunksjonalitet, og derfor er det prioritert et større åpent areal som gir muligheter til ulike arrangementer

Det er flere skjulte forankringspunkt på plassen, som gir mulighet til å feste opp mast og seil til skjerming for både sol og regn. Den åpne plassen kan også utnyttes på vinterstid til midlertidige vinterinstallasjoner som skøytebane.

Den frie og åpne utsikten mot havet og Molja er en av stedets store kvaliteter som jeg har ønsket å utnytte. Fra vår til høst tilbyr havnepromnaden utsikt mot solnedgangen som i seg selv er en fantastisk opplevelse på solfylte dager.

Nettet kan være en gøy attraksjon for barn, belyst på kveldstid og føle at man er enda nærmere et naturelement.

OPPSUMMERING OG DRØFTING AV UTFORMINGSFORSLAG

Forslaget bygger på stedets historie og identitet, og trekker frem viktige linjer i en del av byens tydelige havnepromonade.

Området har mye potensiale, og er det eneste stedet hvor man har mulighet til å anlegge et nytt byrom i tilsvarende skala med nær i tilknytning til sentrumskjernen og havet.

I en by hvor så mye av arkitekturen spiller på en gitt epoke, gir likevel bygningene en stor variasjon i utforming som gjør denne delen av Ålesund til en spennende by å bevege seg gjennom. Det er viktig at utformingen ikke stjeler dette, og at det også har en harmoni og samspill med de omliggende bygningene.

Det er en kunst å forenkle, og hvor mye trenger man egentlig å fylle et byrom med. Stedet skal også få lov til å bestemme sin egen bruk, basert på de enkle formene som er gitt.

Prosjektet er utarbeidet med en teori om at det skal kunne realiseres i virkeligheten. Det blir stadig drøftet av flere bypatrioter å fjerne Skansegata og gjenopprette den originale kaikanten etter bybrannen. Det har også blitt forslått å omforme gaten til gågate. Jeg ser dette som problematisk, da parallellgatene i bakkant ikke er dimensjonert for å tåle trafikkbelastningen fra Skansegata.

Derfor har jeg ønsket å komme med et kompri, hvor jeg både tar hensyn til eksisterende biltrafikk, samt tilrettelegger for bedre ferdsel for myke trafikanter og skape gode rom og oppholdssteder.

Å studere gamle bilder og fotografier har vært utslagsgivende for designprosessen og utformingsforslaget mitt. Jeg har lært mye om byens historie og utvikling. Det har også vært viktig å spille på stedets identitet, og gjenskape kobling til vannet på tross av bevaring av eksisterende gate.

Den originale kaikanten kommer frem i vannspeilet, som konsekvent følger linjen til det historiske. Kaikanten er også brukt i utformingen og tilgjengeliggjøringen av stedet, og kommer frem i ramper, murer og kanter samt belegningsstein.

Ekisterende situasjon med sikt østover

Ny situasjon sett fra samme utsnitt

REFLEKSJON

Å PROSJEKTERE

Å jobbe med en prosjekteringsoppgave alene har vært svært lærerikt, men også utfordrende. Å bygge opp en struktur og tørre å ta beslutninger for valg av konsept, tema og utforming har vært vanskelig til tider. Også det med å si seg fornøyd med noe har ikke vært like lett, uten å prøve ut alle tenkelige scenarioer. Jeg ser utvilsomt fordelene med å ta del i et team når det kommer til prosjektering av tilsvarende prosjekter, både når det gjelder beslutninger, arbeidsmengde, kompetanse og det å spille på hverandres styrker og svakheter med felles mål. Omfanget av oppgaven har til tider virket overveldende, og det å sette klarere avgrensinger for meg selv fra start hadde i etterpåklokskap vært lurt.

På tross av utfordringene har dette vært et svært lærerikt halvår og det å ta del og være ansvarlig for enhver prosess i prosjektet har gitt meg uvurderlig erfaringer jeg tar med meg videre inn arbeidslivet.

DESIGNPROSESSEN

Jeg startet prosjektet med en tanke om å gjøre en realistisk prosjektering som skulle kunne realiseres. Dette har gjort at jeg i starten av oppgaven har tenkt veldig praktisk og funksjonelt, og til tider har dette vært vanskelig å løsrive seg fra. Jeg har utarbeidet og videreutviklet flere planutkast til området, med ulikt konsept og formspråk, men har vært veldig låst på enkelte strukturer som plassering av nedkjøringen til parkeringsanlegget. Dette har gått på bekostning av utformingen rundt, og det var vanskelig å se andre realistiske muligheter som ikke påvirket utformingen noe mer. Sammenhengen med de ulike utkastene fra tidligere i prosessen har vært fokuset på stedets identitet og historie, uten at dette i seg selv var ment som konseptet. I tidligere utkast har vind og skjerming vært førende for designet, i tillegg til fokus på havnerommet, bølgen og vann. Til dette hadde jeg et utkast og møtte Kjersti for å avklare noen ting. Det endte med en drastisk og stor endring i utformingen til det positive. Og istedet for å gå videre med det ferdige utkastet jeg hadde, startet prosessen litt på nytt. Etter møtet klarte jeg to viktige ting som har vært utslagsgivende for det nye designet og som jeg i ettertid ser har vært veldig viktig og riktig; Jeg klarte å løsrive meg fra de tingene jeg trodde ikke var mulig å løse på noen andre måter og å tørre å forenkle konseptet og plassen, og istedet rendyrke dette.

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
Noregs miljø- og biovitenskapelige universitet
Norwegian University of Life Sciences

Postboks 5003
NO-1432 Ås
Norway

FIGURLISTE

Figur 1. Wikimedia. (u.å.). *Norway Counties Møre og Romsdal Position* [digital illustrasjon]. Tilgjengelig fra

https://en.wikipedia.org/wiki/M%C3%B8re_og_Romsdal#/media/File:Norway_Counties_M%C3%B8re_og_Romsdal_Position.svg (hentet 16.08.2022).

Figur 2. Wikimedia. (u.å.). *NO 507 Ålesund* [digital illustrasjon]. Tilgjengelig fra

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/bc/NO_1507_%C3%85lesund.svg (hentet 16.08.2022).

Figur 3: Ukjent fotograf. (2020). *Flyfoto 2020* [skjermdump av digitalisert fotografi].

Tilgjengelig fra

<https://kartserver.esunmore.no/geoinnsyn/?project=%C3%85lesund&application=geoinnsyn&zoom=15&lat=6930158.60&lon=353401.23> (hentet 13.08.2022)

Figur 4: Ukjent fotograf. (2020). *Flyfoto 2020* [skjermdump av digitalisert fotografi].

Tilgjengelig fra

<https://kartserver.esunmore.no/geoinnsyn/?project=%C3%85lesund&application=geoinnsyn&zoom=15&lat=6930158.60&lon=353401.23> (hentet 13.08.2022)

Figur 5: Ukjent fotograf. (1959). *Ålesund. Foto frå 1959* [digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra https://media.sn.no/media/49602/standard_compressed_aalesund_1959.jpg (hentet 13.08.2022)

Figur 6: Dagbladet. (1959). *Ålesund, februar 1959, sildefiske. Fiskebåter* [digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra [https://digitaltmuseum.no/011013496992/alesund-februar-1959-](https://digitaltmuseum.no/011013496992/alesund-februar-1959-sildefiske-)

[sildefiske-fiskebater?query=%C3%A5lesund&search_context=1&rows=24&sort_by=&page=1&type_f](https://digitaltmuseum.no/011013496992/alesund-februar-1959-sildefiske-fiskebater?query=%C3%A5lesund&search_context=1&rows=24&sort_by=&page=1&type_filter=Photograph&license=CC+by-nc-nd&js=1&count=132&pos=5)

Figur 7: Ukjent. (1890-tallet) *Ålesund by fotografert på 1890-tallet* [digitalisert fotografi].

Tilgjengelig fra https://bybrann.smp.no/bilder/Bok1_02.jpg (hentet 13.08.2022).

Figur 8: Dahl. (1904). *ETTER BRANNEN: Bildet viser hvordan området rundt Brosundet og Aspøya er utbrent like etter brannen. Noen brakker er kommet opp. Øverst til venstre kan det skimtes ei høy pipe i Nedre Strandgate. Dette er det som står igjen etter margarinfabrikken hvor brannen begynte* [digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra

<https://interaktiv.smp.no/bybrann/bilder/art/058-Byen-som-brenteII-1+2.jpg> (hentet 13.08.2022).

Figur 9: Schrøder. (ca. 1937). *Ålesund sentrum* [digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra

<https://digitaltmuseum.no/011012880394/alesund-sentrum> (hentet 21.07.2022).

Figur 10: Nygaard, J. (u.å.). *Gadeparti ved St. Olavs plads, Aalesund* [digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra <https://digitaltmuseum.no/021018405669/gadeparti-ved-st-olavs-plads-aalesund> (hentet 21.07.2022).

Figur 11: Ukjent fotograf. (1947). *Flyfoto 1947* [skjermdump av digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra <https://kartserver.esunmore.no/geoinnsyn/?project=%C3%85lesund&application=geoinnsyn&zoom=15&lat=6930158.60&lon=353401.23> (hentet 13.08.2022)

Figur 12: Ukjent fotograf. (1957). *Flyfoto 1957* [skjermdump av digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra <https://kartserver.esunmore.no/geoinnsyn/?project=%C3%85lesund&application=geoinnsyn&zoom=15&lat=6930158.60&lon=353401.23> (hentet 13.08.2022)

Figur 13: Ukjent fotograf. (1964 & 1968). *Flyfoto 1964 & 1968* [skjermdump av digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra <https://kartserver.esunmore.no/geoinnsyn/?project=%C3%85lesund&application=geoinnsyn&zoom=15&lat=6930158.60&lon=353401.23> (hentet 13.08.2022)

Figur 14: Ukjent fotograf. (1971 & 1972). *Flyfoto 1971 & 1972* [skjermdump av digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra <https://kartserver.esunmore.no/geoinnsyn/?project=%C3%85lesund&application=geoinnsyn&zoom=15&lat=6930158.60&lon=353401.23> (hentet 13.08.2022)

Figur 15: Ukjent fotograf. (1982). *Flyfoto 1982* [skjermdump av digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra <https://kartserver.esunmore.no/geoinnsyn/?project=%C3%85lesund&application=geoinnsyn&zoom=15&lat=6930158.60&lon=353401.23> (hentet 13.08.2022)

Figur 16: Ukjent fotograf. (2006 & 2007). *Flyfoto 2006 & 2007* [skjermdump av digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra [+https://kartserver.esunmore.no/geoinnsyn/?project=%C3%85lesund&application=geoinnsyn&zoom=15&lat=6930158.60&lon=353401.23](https://kartserver.esunmore.no/geoinnsyn/?project=%C3%85lesund&application=geoinnsyn&zoom=15&lat=6930158.60&lon=353401.23) (hentet 13.08.2022)

Figur 17: Ukjent fotograf. (u.å.). *Flyfoto 3D* [skjermdump av 3D-modellert digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra

<https://kartserver.esunmore.no/geoinnsyn/?project=%C3%85lesund&application=geoinnsyn&zoom=15&lat=6930158.60&lon=353401.23>

Figur 18: Ukjent fotograf. (2020). *Flyfoto 2020* [skjermdump av digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra

<https://kartserver.esunmore.no/geoinnsyn/?project=%C3%85lesund&application=geoinnsyn&zoom=15&lat=6930158.60&lon=353401.23> (hentet 13.08.2022)

Figur 19: K. Harstad Kunstforlag. (1930-1935 ca.). *Ålesund* [digitalisert fotografi].

Tilgjengelig fra <https://digitaltmuseum.no/021018405642/alesund> (hentet 21.07.2022).

Figur 20: Ukjent fotograf. (1957). *Flyfoto 1957* [skjermdump av digitalisert fotografi].

Tilgjengelig fra

<https://kartserver.esunmore.no/geoinnsyn/?project=%C3%85lesund&application=geoinnsyn&zoom=15&lat=6930158.60&lon=353401.23>

(hentet 13.08.2022)

Figur 21: Havnevik, J. (u.å.). *Aalesund. Skansetorvet* [Digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra

<https://www.nb.no/items/f798a12f5d9af166d0564e5080d44ed8?page=0&searchText=skansetorvet> (hentet 21.07.2022)

Figur 22: Kjeller vindteknikk (2021). *Samlet vindrose* [digital illustrasjon]. (Hoem, M., e-post, 05. mai 2022).

Figur 23: Kjeller vindteknikk (2021). *Vindhastighetsfordeling* [digital illustrasjon]. (Hoem, M., e-post, 05. mai 2022).

Figur 24: Kjeller vindteknikk (2021). *Wind rose summer* [digital illustrasjon]. (Hoem, M., e-post, 05. mai 2022).

Figur 25: Kjeller vindteknikk (2021). *Wind rose winter* [digital illustrasjon]. (Hoem, M., e-post, 05. mai 2022).

Figur 26. Google (2019). *Skansegata* [screenshot av digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra

<https://www.google.com/maps/@62.4732697,6.1555472,3a,90y,72.87h,99.11t/data=!3m6!1e1!3m4!1sqFT-nCJqLPdTw84ZwuWD4w!2e0!7i16384!8i8192> (hentet 16.08.2022).

Figur 27. Google (2019). [screenshot av digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra

<https://www.google.com/maps/@62.4729424,6.1554946,3a,75y,86.4h,93.01t/data=!3m6!1e1!3m4!1sH5NmWLW5VYZwGfcDOtR7Zw!2e0!7i16384!8i8192> (hentet 16.08.2022).

Figur 28: Brødr. Aavik A/S. (1973). *Sankten parkeringshus Bunnplate Armering* [digitalisert tegning]. (Bendal, S., e-post, 20. januar 2022).

Figur 29: Brødr. Aavik A/S. (u.å.). *Parkering under St. Olavs Plass Prinsippskisse/Snitt* [digitalisert tegning]. (Bendal, S., e-post, 20. januar 2022).

Figur 30: Svar Pixwords Norsk. (u.å.). *Bildet med wire, net, fotball, fiske, hvit, tau Lou Oates - Dreamstime* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://no.pixword.net/hjalpa/4-Bokstaver/id-30087.html> (hentet 14.08.2022).

Figur 31: Kebony. (u.å.). *Kebony sea pool for city swimmers* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://trends.archiexpo.com/kebony/project-83512-233509.html> (hentet 14.08.2022).

Figur 32: Sigvartsen. (u.å.). *Granitt: Bianco Perdras* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra https://www.sigvartsen.no/uploads/IMG_9416-Granitt-Bianco-Perdras_0.jpg (hentet 14.08.2022).

Figur 33: Skjong, M. (2016). *Wienermønsteret* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://www.smp.no/nyheter/i/WqmOMd/legger-billigere-brostein-i-byen> (hentet 21.07.2022)

Figur 34: Miljøstein. (u.å.). *Larvikittblokka 40 Rustikk Granittmur x1 løpemeteter* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://miljostein.no/products/larvikittblokka-40> (hentet 21.07.2022).

Figur 35: Norsk kommunalteknisk forening. (2019). *Rådhusbrygge 2 kåret til Norges beste uterom* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://parkoganlegg.no/nyheter/anlegg-uterom/radhusbrygge-2-karet-til-norges-beste-uterom/> (hentet 14.08.2022).

Figur 36: Vine, S. (2017). *Sovereign Square by re-form landscape architecture* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://landezine.com/wp-content/uploads/2017/09/10.jpg> (hentet 14.08.2022).

Figur 37: Streetlife. (u.å.). *CorTen Steel* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra https://www.streetlife.nl/sites/default/files/styles/materialen/public/afbeeldingen/materialen/10_corten_staal_1.png?itok=_gFkiWj7 (hentet 14.08.2022).

Sigvartsen. (u.å.). *Granitt: Bianco Perdras* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra https://www.sigvartsen.no/uploads/IMG_9416-Granitt-Bianco-Perdras_0.jpg (hentet 14.08.2022).

Figur 39. Autzen, K. (2019). *Skt Olai plads foto* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra https://landezine.com/wp-content/uploads/2019/06/skt_Olai_plads_foto_KirstineAutzen_hires_21.jpg (hentet 15.08.2022).

A brick wall creates a new façade

Figur 40: Building Supply. (u.å.). *Redningsstige til havnefronter - en sikker løsning* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra https://www.building-supply.dk/product/view/158381/redningsstige_til_havnefronter_en_sikker_loesning (hentet 14.08.2022).

Figur 41: Parkmiljø. (u.å.). *Lis - ILBI* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://parkmiljo.no/produkt/belysning/pullert-m-lys/lis-ilbi-1> (hentet 14.08.2022).

Figur 42: Archtonic. (u.å.). *Rama by Santa & Cole* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://www.archtonic.com/en/product/santa-cole-rama/1021545?epik=dj0yJnU9NThMV3g1U0RTbldDdXpIWUNkeFVSUDICc3A4dWtQVEYmcD0wJm49LVZLeVVuOHNYRGhvRHIBT0ZFakx0QSZ0PUFBQUFBR0w1SWQw> (hentet 14.08.2022).

Figur 43: Welle, E. (2022). *Skutvika - Eystein Orresgate. Byen som regional motor del 3, Nytt i Uka* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra https://issuu.com/nyttiuka8/docs/niu_060722_web/36 (hentet 14.08.2022).

Figur 44: Szkolki Kurowscy. (u.å.). *Taxus x media 'Farmen'* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra: <https://kurowski.pl/en/catalogue-plants/1/4/plant/324,taxus-x-media-farmen> (hentet 21.07.2022).

Figur 45: Proven Winners. (u.å.). *Ostrich fern - Matteuccia struthiopteris* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://www.provenwinners.com/plants/matteuccia/ostrich-fern-matteuccia-struthiopteris> (hentet 21.07.2022).

Figur 46: Monrovia. (u.å.). *Francee Hosta* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra: <https://www.monrovia.com/francee-hosta.html> (hentet 21.07.2022).

Figur 47: Caragh Nurseries. (u.å.). *Deschampsia Goldschleier* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://caraghnurseries.ie/product/deschampsia-goldschleier/> (hentet 14.08.2022).

Figur 48: De Tuinen van Appeltern. (u.å.). *Astrantia Major: Ook wel bekend als de 'Abbey Road'(Zeeuws knoopje)* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra https://appeltern.nl/nl/tuinadvies/plantenencyclopedie/astrantia_major_abbey_road_zeeuws_knoopje (hentet 14.08.2022).

Figur 49: Greenwood, P. (2011). *Comarum palustre L. = Potentilla palustris (L.) Scop. - Marsh Cinquefoil* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://www.flickr.com/photos/21657471@N04/5905040595> (hentet 21.07.2022).

Figur 50: Brun, J. (2020). *Alnus glutinosa 'Sakari' – en slank svartor fra Finland* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra: <https://parkoganlegg.no/cat-treportrettet/alnus-glutinosa-sakari-en-slank-svartor-fra-finland/> (hentet 21.07.2022).

Figur 51: Proven Winners. (u.å.). *Ostrich fern - Matteuccia struthiopteris* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://www.provenwinners.com/plants/matteuccia/ostrich-fern-matteuccia-struthiopteris> (hentet 21.07.2022).

Figur 52: Van Berkum Nursery Wholesales Perennial. (u.å.). *Astilbe 'Bridal Veil' (brautschleier)* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <http://www.vanberkumnursery.com/plant/astilbe-bridal-veil-brautschleier/> (hentet 14.08.2022).

Figur 53: De Tuinen van Appeltern. (u.å.). *Astrantia Major: Ook wel bekend als de 'Abbey Road'(Zeeuws knoopje)* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra https://appeltern.nl/nl/tuinadvies/plantenencyclopedie/astrantia_major_abbey_road_zeeuws_knoopje (hentet 14.08.2022)

Figur 54: Andrey Korzun. (2012). *Båndgress* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://snl.no/b%C3%A5ndgress> (hentet 14.08.2022).

Figur 55: Kongsvoll botaniske fjellhage. (u.å.). *Ballblom: Trollius europaeus* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://www.kongsvollfjellhage.no/planter/ballblom> (hentet 14.08.2022).

Figur 56: Gertens. (u.å.). *Dwarf Blue Arctic Willow: Salix purpurea 'Nana'* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra https://plants.gertens.com/12070009/Plant/1392/Dwarf_Blue_Arctic_Willow/ (hentet 14.08.2022).

Figur 57: Bustlingnest. (u.å.). *Calamagrostis x acutiflora: Feather Reed Grass Information and Care* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://bustlingnest.com/calamagrostis-acutiflora-feather-reed-grass/> (hentet 21.07.2022).

Figur 58: Bruns Pflanzen. (u.å.). *Echinops bannaticus 'Blue Globe'* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://online.bruns.de/en-us/article/3205> (hentet 21.07.2022).

Figur 59: Andrey Korzun. (2012). *Båndgress* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://snl.no/b%C3%A5ndgress> (hentet 14.08.2022).

Figur 60: GartenAkademie. (2012). *Lythrum Scalaria* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra [https://species.wikimedia.org/wiki/Lythrum_salicaria#/media/File:Lythrum_salicaria_Blutwei](https://species.wikimedia.org/wiki/Lythrum_salicaria#/media/File:Lythrum_salicaria_Blutwei%C3%9Fliedchen.jpg)
[i](https://species.wikimedia.org/wiki/Lythrum_salicaria#/media/File:Lythrum_salicaria_Blutwei%C3%9Fliedchen.jpg)

Figur 61: Impecta fröhandel. (u.å.). *Steppesalvie 'Merleau White'* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://impecta.no/produkt/kampanjer/et-vakkert-vennskap/steppesalvie-merleau-white/> (hentet 14.08.2022).

Figur 62: Plantasjen. (u.å.). *Laurbærhegg ETNA* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra: <https://www.plantasjen.no/laurbarhegg-etna-o19-cm-gronn-514046.html> (hentet 21.07.2022).

Figur 63: Proven Winners. (u.å.). *Ostrich fern - Matteuccia struthiopteris* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://www.provenwinners.com/plants/matteuccia/ostrich-fern-matteuccia-struthiopteris> (hentet 21.07.2022).

Figur 64: Greenwood, P. (2011). *Comarum palustre L. = Potentilla palustris (L.) Scop. - Marsh Cinquefoil* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://www.flickr.com/photos/21657471@N04/5905040595> (hentet 21.07.2022).

Figur 65: Monrovia. (u.å.). *Francee Hosta* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra: <https://www.monrovia.com/francee-hosta.html> (hentet 21.07.2022).

Figur 66: De Tuinen van Appeltern. (u.å.). *Astrantia Major: Ook wel bekend als de 'Abbey Road'(Zeeuws knoopje)* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra [https://appeltern.nl/nl/tuinadvies/plantenencyclopedie/astrantia_major_abbey_road_zeeuws_k](https://appeltern.nl/nl/tuinadvies/plantenencyclopedie/astrantia_major_abbey_road_zeeuws_knoopje)
[noopje](https://appeltern.nl/nl/tuinadvies/plantenencyclopedie/astrantia_major_abbey_road_zeeuws_knoopje) (hentet 14.08.2022).

Figur 67: Beth Chattoo's Plants & Gardens. (u.å.). *Molinia caerulea subsp. caerulea 'Moorhexe'* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra

<https://www.bethchatto.co.uk/conditions/plants-for-general-conditions/molinia-caerulea-moorhexe.htm> (hentet 21.07.2022).

Figur 68. Hansen, O. B. (2020). *Acer platanoides* 'Royal Red' – rødbladet spissslønn [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra: <https://parkoganlegg.no/cat-treportrettet/acer-platanoides-royal-red-rodbladet-spissslonn/> (hentet 21.07.2022).

Figur 69: Van Berkum Nursery Wholesales Perennial. (u.å.). *Astilbe* 'Bridal Veil' (*brautschleier*) [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <http://www.vanberkumnursery.com/plant/astilbe-bridal-veil-brautschleier/> (hentet 14.08.2022).

Figur 70: Monrovia. (u.å.). *Francee Hosta* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra: <https://www.monrovia.com/francee-hosta.html> (hentet 21.07.2022).

Figur 71: Caragh Nurseries. (u.å.). *Deschampsia Goldschleier* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://caraghnurseries.ie/product/deschampsia-goldschleier/> (hentet 14.08.2022).

Figur 72: LOG. (u.å.). *Echinacea Purpurea Alba* [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra <https://www.log.no/produkt/echinacea-purpurea-alba/> (hentet 21.07.2022).

Figur 73: Barnsdale Gardens (u.å.). *Sanguisorba officinalis* 'Tanna' [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra: <https://shop.barnsdalegardens.co.uk/products/sanguisorba-officinalis-tanna> (hentet 14.08.2022).

LITTERATURLISTE

Bypatrioten. (2021). Aspøygutten Johan med diktbok nr.7, *Bypatrioten*, 09. april.
Tilgjengelig fra: <https://bypatrioten.com/byblogg/aspoeygutten-johan-med-diktbok-nr7/> (lest 14.08.2022).

Grytten, H. (1996). *Ålesund : jugendbyen = the city of Art Nouveau*. Oslo: ARFO.
Tilgjengelig fra:
<https://www.nb.no/items/d21fec3e5dba5839c8222f49e10d117e?page=5&searchText=jugendstil%20%C3%A5lesund> (lest 14.08.2022).

Kebony. (2015). *Det nye treet - Kebony*. Tilgjengelig fra:
<https://www.yumpu.com/no/document/view/45732919/det-nye-treet-kebony> (lest: 10.08.2022).

Gjestrum, J. A. & Maure, M. (1997). *Jugendsenteret : en nasjonal institusjon : Ålesund 1997 : forprosjektdokument*. Ålesund: Gjestrum. Tilgjengelig fra:
<https://www.nb.no/items/f3f39c7c8f07fa731cb15dfc2b124785?page=3&searchText=jugendstil%20%C3%A5lesund> (lest 14.08.2022).

Norges blindforbund. (u.å.). *Krav til ledelinjer og ledesystemer*. Tilgjengelig fra:
<https://www.blindforbundet.no/universell-utforming/ledelinjer-og-ledesystemer#hva-er-ledelinjer-> (lest 21.07.2022).

Norsk bergindustri. (2013). *Steinhåndboka: Naturstein utemiljø*. Oslo: Norsk bergindustri.
Tilgjengelig fra: <https://www.granitt.no/uploads/images/Utemiljoe-Steinhaandboken%20ute.pdf> (lest 21.07.2022)

Statens vegvesen. (2014). *Universell utforming av veger og gater*. Statens vegvesens håndbokserie V129. Oslo: Vegdirektoratet. Tilgjengelig fra:
https://www.vegvesen.no/globalassets/fag/handboker/hb-v129-universell-utforming-av-veger-og-gater_2011.pdf (lest: 21.07.2022).

Timeanddate. (u.å.). *Klima og gjennomsnittsvær i Ålesund, Norge*. Tilgjengelig fra:
<https://www.timeanddate.no/vaer/norge/alesund/klima#> (lest 15.08.2022)

Ålesund kommune. (u.å.). *Normer for grøntstruktur i Ålesund kommune*. Upublisert manuskript.

Ålesund kommune. (2001). *Verne- og byformingsplan for Ålesund sentrum*. Ålesund: Ålesund kommune. Tilgjengelig fra: https://alesund.kommune.no/_f/p1/id05ea4d0-003d-4f78-b1c2-c0d2d7b739f0/verneplansentrum.pdf (lest 14.08.2022).

Ålesund kommune. (2012). *Ålesund sentrum sydsida - fastsettelse av planprogram*. Ålesund: Ålesund kommune. Tilgjengelig fra <https://innsyn.alesund.kommune.no/wfdocument.ashx?journalpostid=2014070859&dokid=683026&versjon=3&variant=A> (lest 16.08.2022).

Ålesund kommune. (2015). *Byutvikling på sørsida i Ålesund sentrum*. Tilgjengelig fra: <https://alesund.kommune.no/samfunnsutvikling/by-og-stadutvikling/byutvikling-sorsida/> (lest 16.03.2022).

Ålesund kommune. (2020). *PAKT – plan for areal, transport og klima i Ålesundregionen*. Tilgjengelig fra: <https://alesund.kommune.no/samfunnsutvikling/gron-mobilitet/areal-transport-og-klima/> (lest 15.08.2022).

Ålesund kommune. (2021). *Kommuneplanens samfunnsdel 2021 - 2031*. Tilgjengelig fra: <https://pub.framsikt.net/plan/alesund2020/plan-samfunnsdelen#/> (lest 17.06.2022).

Ålesund kommune. (2022). *7 millioner til byutviklingsprosjekt*. Tilgjengelig fra: <https://alesund.kommune.no/aktuelt/siste-nytt/7-millionar-til-byutviklingsprosjekt.9697.aspx> (lest 04.08.2022).

Person	Alder	Kjønn	Bosted	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	1	60 Dame	Turist	Flotteste byen, tomt, arkitektur, hyggelig, naturen	Fjellstua, utsikten, trim opp	Folketomt, liv i gatene, grøntområder	Mangelfull, tenker ikke på at det er grønt	Bedre vær, klima	Kombinasjon av blenker, plen, blomster, lune områder, serveringsmuligheter utendørs
	2	35 Gutt	Fastboende	Vakker, dødt, lite, estetisk vakkert, lite butikker	Lille løvenvold men nedlagt, Racoon, Aksla	Lite folk, mer folkeliv	Byparken er bra, bra med lekeplassen der	Mer butikker, cafeer, restaurant, uteservering	Ikke lekeplass, har 2 barn men vil ikke ha det, men skjulte lekeelement
	3	57 Jente	Turist	God tilgang til vakker by, fin går ofte, går ofte i byen, aktivitet, arkitektur, moa trekker folk, ingen butikker i byen	Parken kulturhus, arbeideren, bra kulturtilbud.	Dødt på kveldstid, dødt i gatene	Kan bli her?	Bedre vær, grønne lunger, steder og sitte og møtes som er sentralt og pent	Grønt, natur, benker, plen, beplantning, skulptur, utsikt til sjøen, le mot vind og vær
	4	26 Jente	Fastboende	Estetisk pent, masse vind, fin sommer, sjenerte folk, lite og koselig	Byparken, sommer med piknikk	Bedre renhold, søppelhåndtering, litt mer for ungdom, de som liker dataspill	Helt ok, ikke ille	Litt mer fokus på tur/aktiviter, stolpejakt etc	Lun mot vindskjerming, ikke skjerm mot sol, blomster, koseligere, benker vendt mot sjøen, utsikta, benka med bord mot utsikten
	5	32 Jente	Fastboende	Lite, mer studenter, lite miljø, lite folk uten sommer og vår, aldri noe som skjer	Savner ingenting	Savner ingenting	Mindre bjørketrær, har pollenallergi, vinden hjelper på pollenproblemer	Bedre vær, problemer med takras på vinteren, vanskelig å vite hvor jeg skal gå	Store lønnetrær, allergiproblemer, vannelement, skjerming mot lyd
	6	59 Gutt	Fastboende	Fantastisk flott, bør ikke være hovedvei langs havna, liker brunholmen og apotekergata	Resturanter og brunholmen	Dansesteder, litt for trendy i byen for folk over 30	Byparken er bra, men kan være mer trær i byen	Benker, mer tett, skjerming	Glass vegg med skjerming, utsikt, noe som skaper liv, Bergen (inspirert av nye deler i Bergen), vindretning SV og Nordvest skaper problemer
	7	75 Gutt	Fastboende	Ikke verst, sørsida uaktuelt. Liker ikke utbyggingen med kollektivrutepunktet	Nei, fint overalt	bomringer, parkering, kollektivtrafikk, sentrum	Tja	Bruker det ikke	
	8	17 Jente	Fastboende	Stor, veldig fin by, fin utsikt, liker aksla,	Fjellstua, utsikt, storsenteret	Ikke noe spesielt	Lite, små flekker med grønt	Usikker	Fint, benker, fontene, alt er fint
	9	76 Jente	Fastboende	Fint, jugendstil	Kongensgate og fjellstua	Gratis parkering	Kunne vært mer, mangler grøntareal, Liker områdene rundt hellebroa og storhaugen	Parkering, springer mellom, senteret, butikker og steder	Vil ikke ha mindre parkering
	10	26 Jente	Nyinnflyttet	Koselig by, fotballby, folkeslaget er hyggelig, brostein/jugendstil, dårlig vær	Havne promenaden, hele vegen til Molja	Matsteder, lite utvalg av restauranter	Lite, arealmangler, byparken er fin	Bedre vær, mer uteservering, aktivitetssteder, tuftepark(aklsa)	Litt av alt, noe for barn, spisesteder, festivaler som i sommeren
	11	62 Gutt	Fastboende	Vakker, historisk, maritimt, lite folk	Steder med tilknytning til sjøen	Mennesker og liv	Vanskelig å finne grøntarealer	Ta på deg klær, menneskevennlig, dumt sørsida tar tid, strandsoner og hurtigrutekaia er utilgjengelig (skrekkeksempel)	Trafikken må fortsatt gå, mennesker og tilgang til havet, restauranter og spisesteder, uteservering, grønne lunger,
	12	60 Gutt	Fastboende	Potensiale i gågata, aktivisere mer på grunnplan, mindre parkering, bedre byrom	Storhaugen, vokste opp der, barndommen var der og på aksla	Svar 2 + byen har det meste	Mer grønt, gjort for lite i kongensgate, Droppe den nye broa og fokusere på broundet tunnelen	Mye ute, på bakkeplan	Benytte til festivaler, eksponere arealer langs broundet, utstillingslokaler, flerfunksjonell plass
	13	49 Jente	Bor i distriktet	Vakkert, fine farger, innbydene, tomt, fin arkitektur,	Parkering og butikker i gatene	Interiør og klesbutikker, mer sitteplasser, både på gater og i park	Fint på aksla, lite grønt i byen	Benker, bord, spredd men samtidig mulig å være sosial	Kjøpe mat, ro for prat, aktiviteter for barn, klatrestativ, inndelt i rom, grønt og frodig, store naturstener, blanding med naturlige materialer
	14	50 Gutt	Turist	Vakkert, Europeisk, pitoreskt, rikt	Brosundet hotell	Mer cafeer	Lite grønt	Dårlig skilting til senter og aktiviteter	Vendt mot vannet, benker
	15	21 Gutt	Fastboende	Lite, tett, vakkert, frodig, kaldt	Sentrum	Bedre sykkeltilbud	Bra	Vil være ute uansett vær	Lekeplass, statue, benker for sosialt
	16	60 Gutt	Fastboende	Flott sentrum, mye muligheter, aktiviteter, rolig og fint med solnedganger, cafetilbud,	Kaia, cafeer og byrunder	Bra med bybadet	Litt mer uteplasser	Gamle torget, skippertorget, sørsida	Kaia bør inkluderes, tilgjengeliggjøre områder, utsikt
	17	70 Jente	Fastboende	Brosundet, aksla, aktiviteter, jugend, lokalt	Hellebroa og område rundt er fint	Stort konsertlokale	Strandlinje langs havet, storhaugen er fint	Kyststien bør utbedres, væravhengig	Blomster og sitteplasser, skjerming mot vind og ly, siktlinjer og konsertplass
	18	31 Jente	Fastboende	Verdens vakreste by, fin arkitektur, deilig lukt, lite grønt, frisk luft, concret jungel	Museumsparken, skjult utsikt, ingen benker	Grønne lunger, plasser å sitte sammenlignet med oslo, mest for barn	Mye private grøntområder og asfaltområder, kai / grøntareal, lite i bykjernen, lite beplantning, blodbøka bled bevart, det er bra, litt grønt med stuen	Benker i sola, gågata, benker for flere personer, servering i tilknytning til park, en mer helhetlig plan, T2 har mye kø på fineværsdager	Park med servering, mange folk og uteservering, litt for barn men ikke hele parken,
	19	60 Jente	Fastboende	Fin by og arkitektur, savner grønne lunger, mye bytrafikk, bra kulturtilbud, dårlig med bussforbindelser, dyrt med buss	Teaterfabrikken, fjellstua, aksla, tueneset, skansekaia, Brosundet	Uteliv i gatene, cafeer, utfordring med været, butikker flytter til Moa	For lite, kunne vært mer av grønne areal og beplantning, benker, plass hvor det er fint rundt	Bra mat og spiseplasser, kino	Lekearealer, trimapparat og benker, blomster og trær, grøntareal, sitte å nyte, vannelement, fontaneanlegg med dynamisk opplevelse, scene, varmelamper, et sted hvor man er inne men ute. Sammenligner med Bergen Trondheim

20	39 Gutt	Nyinnflyttet	Forbedringspotensiale, mye muligheter, fint enkelte steder, sentrum har mye trafikk	Byparken, lekeplasser, bybadet, restauranter og terminalen	Utvalg, men få muligheter	Forbedringspotensiale, nærhet til sjø/fjord, forbedre promenaden langs kaia (se til drammen)	Spisesteder og uteliv	Aktiviteter, grøntområder og grønne lunger, idrettsmuligheter, lekeplass, utfolde rom, benker, muligheter, bruke naturmaterialer
21	73 Gutt	Fastboende	Arkitektonisk opplevelse, interessante bygninger og utsmykninger, blåser kaldt	Gå rundt Skateflukaia, Skansekaia, Sjøen og havet, folket	Nei, byen har alt	Lite, trær. Trenger mer planter og benker	Park, som dekker behovet	Parkanlegg med blomster, trær og benker med kobling til havert
22	14 Gutt	Fastboende	Gammeldags, kjempefin, ungdom, fin by	Stuen, har fint lekeområde	Lite butikker for ungdommer, lite butikker	Byparken og litt på torget, OK	Trenger fler parker, og plasser med aktivitet som for eksempel minigolf	Sammenligner med dublin, lydskjerming, stier og benker, litt lukket, noe man kan holde på med gratis.

Medvirkningsprosess:

20 personer – varierende brukergrupper

Kategoriser Gutt / Jente

12 – 18

19 – 30

30 – 45

45 - 65

65 +

INTRODUKSJON:

Hvem er jeg, hva studerer jeg, hvorfor spør jeg.

SPØRSMÅL:

1. Hva syns du om Ålesund sentrum? Eventuelt Beskriv Ålesund sentrum med 5 ord.
2. Hva er ditt favorittsted i byen og hvorfor?
3. Hva savner du i sentrum?
4. Hva syns du om grøntarealene i byen?
5. Hva hadde gjort at du ville tilbrakt enda mer tid utendørs i byen?
6. Hva vil du ha på parkeringslokket?